

KARLOVA UNIVERZITA
HUSITSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA PEDAGOGIKY
NÁBOŽENSTVÍ ETIKA A FILOZOFIE V PEDAGOGICE

GIJUR

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Autor práce: Bc. Kateřina Klímová
Vedoucí práce: doc. PhDr. Bedřich Nosek, CSc.

2019

CHARLES UNIVERSITY
HUSSITE THEOLOGICAL FACULTY
DEPARTMENT OF PEDAGOGY
RELIGION ETHICS AND PHILOSOPHY IN PEDAGOGY

GIYUR

BACHELOR THESIS

Autor práce: Bc. Kateřina Klímová
Vedoucí práce: doc. PhDr. Bedřich Nosek, CSc

2019

ANOTACE

Předkládaná bakalářská práce se zabývá náboženskou konverzí k judaismu – gijur.

Teoretická část bakalářské práce je věnována představení základním pojmům v judaismu a procesu gijuru.

Interpretativní fenomenologická analýza na základě hloubkových rozhovorů předkládá jednotlivé přístupy konvertitů a jejich vnímání fenoménu gijuru. Výsledky analýzy vykládají protnutí většinové společnosti a židovství v jedincích, kteří usilují o konverzi.

Klíčová slova:

(Gijur, Konverze, Konvertita, Judaismus, Žid)

ANNOTATION

The presented bachelor study is addressing religious conversion to judaism – gijur.

The theoretical part of the bachelor study is dedicated to the introduction of gijur terms & process.

Interpretative phenomenological analysis resulting from depth conversions present individual approaches of the convert and their perception of gijur.

The analysis results interpret the intersection of major society and Jewishness in individuals who aim for conversion.

Keywords:

(Giyur, Conversion, Convert, Judaism, Jew)

Čestné prohlášení

Já, níže podepsaná studentka, tímto čestně prohlašuji, že text mnou odevzdané závěrečné práce v písemné podobě je totožný s textem závěrečné práce vloženým v databázi.

Praha dne

.....
podpis studentky

Poděkování

Ráda bych poděkovala svému vedoucímu této bakalářské práce doc. PhDr. Bedřichu Noskovi, CSc, za vstřícnost a konzultace. Respondentům, kteří byli ochotni poskytnout rozhovor pro výzkum. Rabínům Davidovi Peterovi a Davidovi Bohbotovi, panu Ivanu Kohoutovi za rozhovory o židovských komunitách. V neposlední řadě velmi děkuji doc. PhDr. Petru Sakovi, CSc, a JUDr. Tomáši Krausovi za pomoc a odbornou konzultaci při psaní bakalářské práce.

Obsah

Úvod.....	8
I TEORETICKÁ ČÁST.....	9
1 Konverze.....	9
2 Gijur.....	10
2.1 Bejt din.....	12
2.2 Boží přikázání.....	12
2.3 Brit mila (obřízka).....	12
2.4 Tevila (rituální ponoření).....	14
3 Judaismus.....	14
4 Kdo je žid.....	15
5 Je judaismus náboženstvím konverze?.....	16
5.1 Abraham.....	16
5.2 Rút.....	16
6 Diaspora.....	16
7 Rabínský judaismus.....	18
8 Rozdělení židovských komunit.....	19
8.1 Základní rabínské rozdělení etnických židů.....	19
8.2 Židé žijící v Izraeli podle stupně náboženského vyznání.....	20
8.3 Podle stupně dodržování a způsobu výkladu Tóry.....	20
9 Vývoj judaismu v ČR.....	22
10 Současné judaistické směry v Čechách a na Moravě.....	24
10.1 Federace židovských obcí.....	24
10.2 Židovská obec v Praze.....	27
10.3 Bejt Simcha.....	28
10.4 Bnej Israel.....	29
10.5 Bejt Praha.....	31
10.6 Masorti Česká republika o.s.....	31
10.7 Chabad Lubavič.....	32
10.8 Židovská liberální Unie.....	32
II Výzkumná část.....	33
1 Cíl výzkumu.....	33
2 Popis výzkumné metody.....	33
3 Výzkumné otázky.....	33
4 Výzkumný soubor.....	34

5 Sběr dat	34
6 Etické zásady	35
7 Charakteristika respondentů	36
8 Výsledky výzkumného šetření.....	36
8.1 Jak konvertité prožívají proces gijuru?	37
8.2 Proč se konvertité rozhodli konvertovat?	40
8.3 Co považovali konvertité za důležité při výběru judaistického směru?	43
8.4 Jak konvertité prožívají reakce svého okolí?	45
8.5 Vztah židovské komunity vůči konvertitovi.....	48
8.6 Přestaly pro konvertity být nějaké hodnoty v jejich životě důležité?	51
8.7 Vztah k rabínovi.....	53
9 Diskuse.....	57
10 Závěr	58
PŘÍLOHY	62
Příloha I.....	62
Příloha II:	65
Příloha III:.....	67
Příloha IV:.....	92

Úvod

Náboženská konverze k judaismu (dále *gijur*) je velmi palčivé a citlivé téma. Na jedné straně se můžeme setkat s otevřenou židovskou náručí vítající nově příchozí členy, na straně druhé se setkáme s velice silným odmítnutím a neuznáním nově příchozích zájemců o konverzi, nebo neuznáním konvertovaných židů.

Když jsem se zamýšlela a chtěla jsem začít psát bakalářskou práci, zaměřenou na téma konverze k židovství, zprvu bylo velice složité dohledat v českém jazyce informace o židovských konverzích, židovských komunitách, kam a na koho se mohou zájemci o konverzi obrátit, jak proces probíhá, co musí konvertita splňovat, a další. Napadalo mě mnoho otázek, ale nezískávala jsem téměř žádné odpovědi. To mě utvrdilo v tom, že konverze k judaismu - *gijur* - je zajímavé téma pro bakalářskou práci.

V teoretické části mé bakalářské práce v základním rámci vysvětluji judaismus, židovské dějiny, význam odborných pojmů a proces konverze k judaismu. Tato témata jsou v bakalářské práci pouze úvodně představeny v hlavních bodech, aby čtenář měl o tématu povědomí. Pomocí rozhovorů se zástupci jednotlivých židovských komunit a dostupných informací, uvádím krátké představení aktuálně působících židovských komunit v Čechách a na Moravě.

Protože je konverze k judaismu zásadní životní změnou každého konvertity, věnuji v praktické části bakalářské práce pozornost tomu, co konvertity vede k takovému životnímu rozhodnutí a zahájení nelehkého procesu, jakým je *gijur*. Co konvertité v průběhu *gijuru* pociťují, jak reaguje jejich okolí a jak se s reakcemi konvertité vyrovnávají?

Bakalářská práce veřejnosti přibližuje, co znamená pojem *gijur*. Zájemcům o konverzi bakalářská práce poskytuje základní informace o procesu *gijuru*. Z autentických rozhovorů s konvertity blíže představuji, co může *gijur* přinést v praktickém životě. Pro židovské komunity, či jejich představitele může být přínosem, že bakalářská práce nastiňuje různé pocity a reflexe ze strany konvertitů k jednotlivým komunitám a jejich postojům.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 Konverze

Konverze bývá velmi často spojena s náboženskou událostí, kdy se konverzí rozumí obrácení bezvěrce na náboženskou víru, nebo změna náboženské konfese. Rozsah pojmu konverze je ve skutečnosti mnohem širší a označuje podstatnou životní změnu, při které dojde k zcela zásadní výměně životních a osobních postojů. Pro účely této bakalářské práce zcela pomíjím problematiku násilné konverze.

„Moderní objektivisté potom rezignují na apriorní přednosti pouze změn mysli. Konverze může být podle nich záměnou akcentu z citu na rozum nebo z rozumu na cit, ze smyslovosti k méně tělesně determinované intelektuálnosti nebo naopak apod.“ (Palouš, 1991, str. 62)

„Konverze – pokud jí označujeme zásadní, celkový životní obrat – nemůže být výměnou jedné věci, kterou má osobnost k dispozici, za jinou, příhodnější, lepší. Konverzí není každé přijetí určitého náboženství, každá změna konfese, každé přijetí nové světonázorové nebo politické příslušnosti, apod. Nejsme s to za konverzi pokládat jen výměnu některých názorů a některých citů, a to ani tehdy, je-li tato výměna důsledkem osobního rozhodnutí, ani když je způsobena tlakem vnějších společenských vlivů na podvědomí člověka.“ (Palouš, 1991, str. 63)

Za konverzi můžeme označit například proces ve smyslu změny světonázorového společenského obrazu, při změně politického názoru, nebo změni-li vědec své odborné zaměření. (Palouš, 1991). Platon využívá pojem konverze ve vztahu k počátku, jenž ustavuje sjednocení mnoha idejí v Intelekt. Duše, jako jedna z idejí vykoná konverzi k Intelektu. Konverze je zde vnímána, jako navrácení k počátku. Porfyrios vnímá konverzi k vlastnímu původu, jako dokončení celku. Konverze je zde znovu použita jako navrácení k vyššímu celku. (Hanuš, Noble, 2009) Při procesu konverze se mění dosavadní společenské začlenění konvertujícího, protože konvertující nesouhlasil se základními hodnotami daného dosavadního společenství. (Palouš, 1991)

2 Gijur

Gijur je náboženský akt konverze k judaismu, po jehož dokončení se konvertita stává členem židovského společenství, resp. národa. (Mayer, 2010). Judaismus ve srovnání s křesťanstvím není misijním náboženstvím, avšak i přesto je možnost učinit gijur a stát se židem či židovkou. Z Talmudu je patrné, že proselyta (příchozí k víře), který se chtěl stát členem židovské komunity, byl seznámen se skutečností o útlaku židovského národa o jeho utrpení a vyhnanství. Proselyta, který byl srozuměn s touto skutečností, a přesto dál toužil konvertovat k židovské víře, byl do židovské komunity ihned přijat. Následně studoval všechna boží přikázání a židovské zásady. (Sklonik 2007) Přestože halacha (viz dále) uvádí, že není důvodu gijuru bránit (Much, Pfeifer 2000), je dnes konverze k judaismu velice nesnadný a zdlouhavý proces. (Sládek, 2008) Podle Donalda židovská komunita považovala konverzi za přínosnou. Konvertité byli vítáni, neboť uctívali Boha stejně, jako rodilý židé. (Donaldson 2007)

Gijur může být úspěšně zahájen pouze pokud konvertující chce gijur učinit z nejhlubšího přesvědčení a čisté víry. Je-li tomu tak, konvertující podá svou žádost o gijur rabínovi, který ji musí podle zákona nejdříve odmítnout. Konvertující se nesmí vzdát a po čase musí znovu navštívit rabína s podáním žádosti o konverzi. Rabín jej však znovu odmítne. Tento proces se ještě několikrát opakuje. Rabín by dle zákona měl konvertitu takto alespoň třikrát odmítnout. Proces odmítání žádosti, který má dokázat, že konvertující o svůj gijur usiluje s vážností, je již samotnou součástí konverze. Zda odmítnutí bude vlídné, či velice nepříjemné, záleží na samotném rozhodnutí dotyčného rabína. Rabín by měl s proselyty při každém odmítnutí diskutovat, aby rozpoznal, zda jsou jejich důvody duchovní, protože jedině duchovní motiv je považován za správný důvod ke konverzi. Konverzi za účelem sňatku s židovským partnerem, či podobné motivy, jiné než duchovní podstaty, by neměly být povoleny. (Sládek, 2008) Proces odmítání má zájemcům přiblížit, co obnáší stát se židem či židovkou. Následně by měl rabín ověřit, zda kandidát správně pochopil, co vše gijur na jejich dosavadním životě změní. Pokud konvertité nepřesvědčí rabína o správnosti úmyslu jejich konverze, rabín je může vždy odmítnout. Z tohoto důvodu mnoho uchazečů dál v procesu gijuru nepokračuje. (Speigel, 2007) V momentě, kdy rabín uzná, že konvertující přistupuje ke konverzi s vážností a přesvědčením, je zahájen další proces gijuru, kterým je učení Písma a náboženských zákonů, hebrejského jazyka, a to alespoň na úrovni čtením modliteb, znalosti tradice, melodií modliteb, a především poznání a dodržování 613 micvot (viz dále). U mužů

je kladen důraz na znalost pravidel v synagoze při modlení a vyvolání ke čtení z Tóry. U žen je velice důležitá rituální čistota v manželství zvaná *nida* a s tím spojená další příkázání. Délka procesu učení není nikde stanovena. Je to individuální proces, který se odvíjí od znalostí a přesvědčení konvertujících a přesvědčení daného rabína, že konvertující jsou připraveni na zakončení proselytské cesty. Tou je v případě gijuru bejt din (soud), *prijmutí jha* a závěrečný rituál v podobě brit mila (obřízka), která probíhá pouze u mužů, a po zahojení rituální ponoření *tevila*, na jehož zakončení konvertující ženy i muži přijmou židovské jméno. (Spiegel, 2007)

Podle osobní zkušenosti (např. Jeana–Marie Élie Setbona) může být konverze velice náročná a bolestná. Konvertita se postupně vzdaluje od svých přátel i rodiny. Dodržování zákona, může vytvářet propast mezi jeho nežidovským sociálním společenstvím a dodržováním halachy. Ve zdánlivě běžných věcech najednou objeví překážky. Pro dodržování šabatu se nemůže například účastnit sobotních sportovních utkání. U každého pozvání na oběd či večeři je potřeba mít v paměti nutnost dodržet zásady košer stravování. (Setbon, 2018) Je–li něco označeno jako košer, znamená to, že je dodržován židovský zákon, a to ve všech oblastech, nejen ve stravování. Zásady košer stravy (*kašrut*) se nicméně s potravinami pojí nejčastěji. V knihách Leviticus, Deuteronomium, Exodus i Genesis je detailněji uvedeno, jaká zvířata jsou čistá, a tudíž je možno dle zákona je požívat, a naopak jaká jsou nečistá a požívat se nesmí. Tyto knihy dále blíže specifikují způsob, jakým musí být zvíře poraženo a očištěno. Jedním z mnoha principů kašrutu je například zákon *basar be chalav*, který příkazuje časový odstup mezi požitím potravin masného a mléčného původu. (OU – JLIC, 2019)

Ortodoxní židé a tím pádem ani ortodoxní konvertité, nemohou jíst u svých nežidovských přátel, nebo s nimi zajít do obyčejné restaurace, kde se nepřipravuje košer jídlo. Kvůli dodržování židovských zákonů mohou konvertité postupným odloučením ztratit některé své dosavadní sociální vazby. Současně mohou nové získat v židovské komunitě, škole, v synagoze či v obci. Každý se obklopuje lidmi, kteří mají smýšlení a hodnoty přibližující se jeho vlastním. Toto činí vědomě i nevědomě, dobrovolně i nedobrovolně. (Setbon, 2018) Možná právě proto jsou v Tóře zákony, které ukazují, jak by se měli správně židé k příchozím konvertitům chovat.

2.1 Bejt din

Bejt din je rabínský soud, složený přinejmenším ze tří rabínů. Bejt din v roli zastupitele židovského lidu posuzuje úmysly a znalosti konvertujících. Pokud rabínský soud udělí souhlas, proselyté se mohou po řádném dokončení procesu konverze stát součástí židovského společenství. Hlavním úkolem při nelehkém a zdlouhavém procesu přistoupení je *přijetí jha přikázání*. Proselyté musí přijmout všechna Boží přikázání Tóry bez výjimky, v opačném případě nemohou proces gijuru úspěšně dokončit. (Mayer, 2010).

2.2 Boží přikázání

Micva, neboli Boží přikázání, je jedním z 613 příkazů a zákazů (micvot), které Hospodin předal svému lidu na hoře Sinaj. Micvot má dodržovat každý židovský muž po obřadu bar micva, jenž se vykonává ve 13 letech, a židovská dívka po vykonání obřadu bat micva při dovršení 12 let života. V případě konvertity se bar micva stává slavnostním dovršením procesu konverze, při němž projde muž konvertita obřadem brit mila a žena konvertitka rituální koupelí tevile. V průběhu těchto přestupových rituálů přijímá konvertující nové židovské jméno. (Speigel, 2007)

2.3 Brit mila (obřízka)

Brit mila je proces obřezání, který podstupuje židovský chlapec zpravidla 8. den po narození. Obřízka se vykonává jako viditelné znamení na důkaz smlouvy mezi Abrahamem a Bohem. Smlouva přechází na Izraelský národ. (Ganzfried, 2010).

„Znamení mé smlouvy mezi mnou a vámi i tvým potomstvem, kterou budete zachovávat, bude toto: každý, kdo je mezi vámi, kdo je mužského pohlaví bude obřezán. Dáte obřezat své neobřezané tělo a to bude znamením smlouvy mezi mnou a vámi. Po všechna pokolení, každý, kdo je mezi vámi mužského pohlaví, bude osmého dne po narození obřezán...”

(Gn.17,10- 17,12)

V případě konvertity mužského pohlaví se brit mila stává součástí zakončení gijuru. U novorozence obřezání probíhá za účasti sandaka, který drží chlapce, dále mohela, který akt obřízky vykonává, a dalších přizvaných svědků. Kromě sandaka a chlapce během obřízky všichni ostatní stojí, protože podle 2Kr 23:33: *„Všechn lid stál ve smlouvě.”*(Ganzfried, 2010) Sandakovi se dostává velké pocty držet chlapce v průběhu obřízky. Sandaka si volí

rodina chlapce většinou mezi svými staršími příbuznými. V mnohých případech je touto úlohou pověřen chlapcův dědeček. Zbožný muž, *mohel*, je rituální obřezávač, který musí být znalý předpisů obřízky z Jore de'a. (Jore de'a je druhá část halachických kodexů, poprvé vydaných v Benátkách roku 1551. Obsahuje především příkázání, vztahující se k náboženským předpisům, které se týkají jídla, obřízky, rituální čistoty či smutku. (Ringelbluma, 2019)

Mohel kontroluje, zda je chlapec zdravý a pak provádí rituální řez. Obřad *brit mila* je možné vykonat kdekoliv, k často zvoleným prostorům patří synagoga, nemocnice či domov. V místnosti, kde obřad probíhá, je připravená honosná židle pro proroka Eliáše, který pro tento akt představuje svazek s Bohem a ohlašuje příchod Mesiáše. Při uzavírání smlouvy s Bohem musí být každý v plném vědomí, proto není dotyčný chlapec či muž uspán ani lokálně umrtven. Židé dávají jména svým potomkům nikoliv bezprostředně po narození dítěte, nýbrž v průběhu *brit mila*. (Spiegel, 2007)

Proces brit mila má tři části

- Mila - je první část procesu, při které je předkožka pokrývající žalud penisu natažena do speciálního nástroje na provedení obřízky. (Zadoq, 2014)

Následně je pronesena modlitba: „...*jenž nás posvětil svými příkazy a přikázal nám přivést ho ke smlouvě našeho otce Avrahama.*” (Ganzfried, 2010)

- Pria - je druhá část procesu, kdy mohel nehtem natrhne a shrne k jedné straně jemnou blánu. Tato blána se nachází pod kůží středové osy.
- Mecica - se nazývá třetí část *brit mila*. V této části je řádně vysátá krev, která při obřezání vytekla, aby se rána nestala zánětlivá. Rána je zasypána hojivým práškem a je kvalitně zavázána.

Po zákroku jsou rty obřezaného potřeny vínem, což v případě novorozenců zapříčiní, že dítě usne. Obřízka je zakončena slavnostní hostinou. (Ganzfried, 2010)

V případě gijuru, jakmile se rána po obřízce zcela zahojí, ponořuje se mužský proselyta do rituální lázně. (Mayer, 2010).

2.4 Tevila (rituální ponoření)

Tevila je rituální ponoření, které ženy vykonávají opakovaně po celý svůj život. V halachickém kodexu Šulchan aruch, shrnující židovské náboženské právo, se v knize Jore de'a přesně uvádí, jakým způsobem může být tevila vykonána, důsledně popisuje velikost i tvar mikve, nádrže ve které rituální ponoření probíhá. V případě gijuru je tevilou slavnostně zakončen proces konverze. (Ganzfried, 2010) Rituální ponoření představuje smrt starého člověka a narození nového. (Sládek, 2008)

3 Judaismus

Judaismus je monoteistické náboženství, za jehož zakladatele je považován praotec Abrahám, učitelem Mojžíš a kodifikátora Jošiáš. (Finkelstein, Silberman, 2010)

„Judaismus je náboženstvím svobody. Ne svobody v moderním smyslu, kdy tímto výrazem myslíme možnost dělat vše, co si usmyslím, ale ve významu etickém, kdy máme možnost dělat to, co bychom dělat měli, a stáváme se tak Božími spoluvůrci spravedlivého společenského řádu.“ (Sacks, Dívěcký, 2005, str. 23)

„Judaismus není teologií, naukou o Bohu, ale způsobem života.“ (Guziur, Pavlát 2006, str. 7)

Judaismus se začal praktikovat v biblické době přibližně 1500 př. n. l., kdy na Boží příkaz praotec Abrahám vyšel se svými soukmenovci z Mezopotámie do země Kenaanské. (Fishbane, 1996)

Oproti křesťanství se judaismus spíše než na teologické abstraktní vyjádření o židovské víře, více zaměřuje na konání skutků. Tóra (pět knih Mojžíšových) nabádá věřící, aby svým chováním a dodržováním zákonů byli v souznění s Boží vůlí. (Szlakmann, 2003) Za stěžejní pojmy v judaismu můžeme považovat Tóru a micvot. Tóra znázorňuje etickou nauku a micvot jsou náboženské příkazy a zákazy vyplývající z Tóry. Židovské chování je řízeno micvot, tedy Božími příkazy. Židé jsou neustále v kontaktu s Bohem. (Guizir, 2006)

Gójim, jak jsou hebrejsky nazýváni příslušníci nežidovských národů nebo náboženství mohou podle rabínského judaismu ctít pouze sedm micvot. Těchto sedm micvot se nazývá Noachidská přikázání. Židovská tradice zařazuje vznik Noachidských přikázání do doby praotce Noema, tedy do doby, kdy Izrael ještě neměl Tóru. Ti, co dodržují Noachidská přikázání jsou nazýváni spravedlivý (cadik). Cadik dodržující Noachidská přikázání, je dle judaismu hodnocen pozitivněji než žid, který neplní náboženská přikázání. (Sládek, 2008) Leon Roth označil judaismus za program a židy, jako nástroj k jeho plnění. (Roth, 1960)

4 Kdo je žid

Pro účely této práce je používáno označení žid s malým začátečním písmenem. Pravidla českého pravopisu připouštějí i verzi s velkým začátečním písmenem, tedy Žid. Dříve existoval výklad, který považoval za správné označení žid, jakožto příslušníka náboženské komunity, kdežto označení Žid, jakožto označení příslušníku národnostní menšiny. V posledních letech se mnozí (např. redakce měsíčníku FŽO Roš Chodeš) přiklání k psaní Žid pro všeobecné označení.

Židé jsou příslušníci etnického židovského národa, členové izraelského lidu, současně je židem označován věřící, který praktikuje židovské náboženství. Původně bylo židovství národním náboženstvím židovského národa, sídlícího na území Kenaanu, mluvícího hebrejským jazykem. Pojem žid byl pomocí latinského jazyka dedukován z hebrejského Jehudi. Jehudim byli označováni obyvatelé Judeje, neboli Judského království, které se skládalo z území, obývaných kmeny Jehuda a Benjamin. (Newman, Sivan, Nosek, Pavlát, 1992) Židem, či židovkou jsou podle židovského náboženského práva halachy všichni, kteří jsou porození židovskou matkou, nebo ti, co podstoupí a úspěšně dokončí proces konverze, *gijur*, dle halachického práva.

Ortodoxní tradice uznává židovství pouze v matrilineární posloupnosti, protože dříve bylo možné s jistotou určit jen matku. Halacha v tomto případě bere v úvahu také děti, které byly přivedeny na svět během válek, když nájezdníci znásilňovali židovské ženy. Tyto děti za své nežidovské vazby na otce nemohly, a proto byly halachicky přijaty. Narodí-li se dítě židovské matce, je automaticky považováno za židovské, a to i v případě, že za svůj život nevykonává náboženskou praxi. (Speigel, 2007) Leon Roth označil judaismus za program a židy, jako nástroj k jeho plnění. (Roth, 1960)

„Židé věřili, že byli stvořeni a vedeni, aby byli světlem pro nežidy. Řídili se tím ze všech sil a ty byly značné. Důsledky ať už z hlediska náboženského nebo světského, byly pozoruhodné. Židé poskytli světu etický monoteismus, který se dá popsat, jako použití rozumu na princip božství. V profánnějším věku uplatnili princip racionality na celou škálu lidských činností, často v předstihu před zbytkem lidstva. Světlo, které takto šířili bylo, jak znepokojivé, tak inspirující, neboť odhalovalo nepříjemné pravdy o lidském charakteru a také prostředky, jak tento charakter zlepšit. Židé byli velkými vykladači pravdy: to je jeden z důvodů, proč byli tak nenáviděni. Proroka se budeme bát a někdy ho budeme ctít, ale byl někdy milován?“ (Johnson, 1996, str. 558)

5 Je judaismus náboženstvím konverze?

5.1 Abraham

„Když Avraham uposlechl Boží slova a odešel z domu svého otce do země, kterou mu Bůh vybral. Umožnil tak vzniku nové náboženské víry Judaismus, který je jak kolébkou křesťanství tak také islámu.“ (Sacks, Divecký, 2005, str. 29) V počátcích židovského národa odehrávajících se v 18 stol. př. n.l, se stal prvním proselytou Abraham. Prapředek národa synů Izraele původním jménem Abram zavrhl tradiční polyteistickou víru obyvatel Uru a Mezopotámie. Když uvěřil v jediného Boha stal se historicky prvním konvertitou (ger cedek) v dějinách Izraelského národa. (Mayer, 2010)

5.2 Rút

Příběh o první konvertitce Rút je popsán v Tanachu v příběhu nazvaném Rút.

Židovská tradice tento příběh považuje za svitek konvertitů. (Mayer, 2010)

Rút byla moábka, která si vzala izraelitu Machlona. Po jeho smrti se Rút nechtěla vrátit do modloslužebnického domu svého otce a nadále zůstala v domě izraelském. Podle židovského práva (Levirátního zákona) si vzal za manžela Machlonova strýce Boaze a zplodila s ním potomky. Konvertitka Rút byla prababička židovského krále Davida. (Sand, 2015)

6 Diaspora

Vlivem dějin útlaků a vyhnanství byly židé rozptýleni do celého světa. Řeckým pojem diaspora je označováno židovské usídlení mimo židům zaslíbenou zemi Erec Jisra'el.

Za přelomovou událost můžeme v židovských dějinách považovat vpád Babylonského krále Nabuchodonozora II. do Jeruzaléma roku 597 př. n. l. Babylonský král zajal judského krále Jojakína. Spolu s ním byla donucena k odchodu z Jeruzaléma do Babylonu celá královská rodina, jakož i velitelé a deset tisíc judských obyvatel. V Jeruzalémě mohli zůstat pouze nejchudší Judejci. Část Jeruzalémského obyvatelstva byla donucena žít v Babyloně. Nabuchodonozor II. z pozice vítěze dosadil do čela judského Jeruzaléma izraelského krále Sidkijáše, který se stal babylonským vazalem. Za vlády Sidkijáše Jeruzalém proti Babylonu neúspěšně povstal. Sidkijáše postihl krutý trest, kdy před jeho zraky babylonští zabili jeho děti. Poté, co Sidkijáš musel přihlížet popravě svých dětí ho Babyloňané připravili o zrak, ale nechali ho žít. Jeruzalémské hradby byly strženy a v roce 586 př. n. l. byl zbořen Boží chrám.

V důsledku diaspory a exilu došlo k velkému rozptýlení židovského národa do Babylonu, Édomu, Moábu či Egypta. Celou událost prorokoval a varoval před ní prorok Jeremiáš. Prorok varoval judský lid před božím trestem v podobě nepřítele ze severu, protože se boží lid stal hříšným. Jeremiáš předpověděl Jeruzalémský pád, jako boží trest. Současně však Jeremiáš kázal, že není podstatná ztráta chrámu a Jeruzaléma, protože lid zůstává stále božím a může sloužit Hospodinu i v exilu a diaspoře. (Johanson, 1996)

Na dějiny židovského útlaku a vyhnání má také velký vliv první židovská válka, která byla svedena roku 66 n.l. - 74 n.l. mezi povstálými izraelskými radikály a římskou nadvládou. Válka vznikla roku 66 n.l., kdy prvotní boje odstartovala v Jeruzalémě občanská válka. Boje se vedly o to, zda se má vyvolat povstání proti Římu či nikoliv. Protiřímské povstání vedli především Zéloté, militantní židovská skupina, jejímž zakladatelem byl Judas z Galilee. Proti povstání byly farizeové, velekněz a všichni, kteří chtěli zachovat mír pod nadvládou Římanů. V důsledku vítězství Zélotů v občanské válce vzniklo povstání a válka s Římany. Římský vojevůdce Titus, dovedl svá vojska k vítězství, roku 70 n.l. dobyli Římané Jeruzalém a zbořili Jeruzalémský chrám. Roku 74 n.l. byla dobyta pevnost Masada, která odolávala římskému vojsku nejdéle. Když Římané dobili pevnost Masada, našli pouze mrtvá těla. Všichni, kdo na Masadě žili a bojovali spáchali raději hromadnou sebevraždu, než aby připadli do područí Římanům. Povstání bylo ukončeno římským vítězstvím. (Schäfer, 2003)

7 Rabínský judaismus

Po pádu chrámu se židé museli vyrovnat s velkou tragédií. Za jednoho z nevlivnějších myslitelů té doby je považován Jóchanan ben Zakaj. Tento farizejský rabín byl představitelem židovského směru s názorem, že bohu se lépe slouží bez zabývání se politickými záležitostmi a s tím spojených korupčních aktivit, proto byl proti Jeruzalémské vzpouře. Jóchanan ben Zakaj získal od Římanů povolení založit v Javne centrum učených rabínů, které určilo pravidla židovského náboženství a způsob, jak uctívat Hospodina po zničení chrámu. Jóchanan ben Zakaj sepsal soubor těchto nových nařízení v díle nazývaném Takanot z Javné, které je dochováno v Mišně. (Schäfer, 2003)

Původně se židé Ústní zákon učili nazpaměť. Později se zákon sepsal do díla zvaného Talmud. Mišna je první částí Talmudu a znamená v českém jazyce opakování či studium je rozdělena do tří částí. První část je označována midraše. Obsahuje výklad prvních pěti knih Mojžíšových. Druhou částí v pořadí je halacha (v českém překladu jít, chodit) soubor všeobecně platného práva. V poslední třetí části agada jsou anekdoty, příběhy, folklór a legendy pomocí kterým je obyčejným lidem přiblížen zákon. (Johnson, 1995)

„Rabínství a synagoga se staly normativními institucemi judaismu, který byl od této chvíle v podstatě kongregacionalistickou vírou.”(Johnson, 1995, str. 147) Místem pro židovské modlitby se po zboření Jeruzalémského chrámu staly synagogy. (původně řecké slovo znamenající shromáždění). (Johnson, 1995)

Na základě těchto počinů se Jóchanan ben Zakaj stal zakladatelem rabínského judaismu a podílel se na pokračování náboženského života bez Jeruzalémského chrámu. (Schäfer, 2003) *„Tím, že židé ztratili království Izraele, udělali z Tóry pevnost mysli a ducha, v níž mohli přebývat v bezpečí a dokonce i ve spokojenosti.”* (Johnson, 1995, str. 146) V Javně připravovali výpočty židovského kalendáře. Nový duch judaismu byl ve znamení rozvážnosti a v protikladu izraelským povstalcům. V židovské akademické společnosti 2. století patřil mezi uznávané učence rabín Meir, který byl nejspíše konvertitou. Akademie nebyla vždy přísně homogenní, toto dokládá skutečnost, že Meirova manželka měla možnost stát se vůdčí halachickou autoritou. (Johnson, 1995)

Diaspora zapříčinila vznik různých typů etnického a náboženského dělení židovských komunit.

8 Rozdělení židovských komunit

8.1 Základní rabínské rozdělení etnických židů

8.1.1 Sefardští židé

Tito židé pocházejí z území Sefarad, které zmiňuje Bible. (Obad.1:20) Později je nazýváno Ispania, území středomoří, především dnešního Španělska a Pyrenejského ostrova. V dobách, kdy židé působili v těchto místech ještě nebylo Španělsko ucelené. Přestože Iberský poloostrov nebyl politicky a národně sjednocen, židé ho celý nazývali Sefarad, jak popisuje prorok Abdiáš (1,20). Abdiáš měl svým popisem sice na mysli území v Malé Asii, ale židé se rozšířili i do střední Evropy a jejich představa zůstává spojena s biblickými výroky. (Brenner, 2009) Tradice sefardských židů vychází z babylonských židovských komunit. Sfaradim, jak se správně tato komunita nazývá, hovoří judeo-španělským hebrejštinou, zvaným Ladino.

8.1.2 Aškenázští židé

Aškenazim jsou židovské komunity pocházející ze střední a východní Evropy. I po tragickém dopadu holocaustu (šoa) tvoří aškenazim zhruba 70% všeho židovského obyvatelstva. V bibli je jako Aškenaz označen Gomerův syn, Jafetův vnuk. (Gn 10:3). V raném středověku jsou aškenázští židé spojováni s Německem. Židovská komunita aškenazim většinou hovoří judeo-germánským jazykem jidiš. (Newman, Sivan, Nosek, Pavlát, 1992) Jidiš používají aškenazim devět až deset století, je to původní německý jazyk Plattdeutsch, který byl široce používán na severu Německa až do konce 20. století, s příměsí hebrejského, aramejského, slovanského a románského jazyka. (Goethe - Institute, 2019) Před druhou světovou válkou se počet aškenazim mluvících jidiš odhadoval na 11 milionů. V současné době jidiš už není hlavním využívaným jazykem. Stále se zachovává mezi tradičními aškenazim, nebo mezi ortodoxními komunitami, jako hovorový jazyk, přesto nadále vznikají literární díla v jidiš jazyce. (Barnavi, 1995)

8.1.3 Mizrachim

Mizrachim jsou židé, kteří mají původ v arabských zemích, do této skupiny židů patří také Berberští židé, Horští kavkazští židé a židé z Kurdistánu.

Aškenazim a Sfaradim se od sebe liší v mnoha ohledech, především náboženskými tradicemi, právními pojmy, zvyklostmi, sociálními institucemi, ale také odlišnou výslovností hebrejského jazyka.

Carská perzekuce v 19. století donutila velké množství aškenázských židů odejít do západní Evropy, Ameriky a tehdejší Palestiny. Žijí-li aškenázští židé na stejném území se safardskými židy, každá z komunit používá svou synagogu a zůstávají od sebe odděleni. Obě tyto komunity vyznávají Babylonský talmud, rozcházejí se v liturgiích a rituálech.

8.2 Židé žijící v Izraeli podle stupně náboženského vyznání

- Charedim jsou velmi zbožní ultraortodoxní židé
- Dati jsou židé pravověrní, zbožní
- Masorti jsou nazýváni tradicionalističtí židé
- Chilonim jsou světší židé
- Pojmem Chofši (Newman, Sivan, Nosek, Pavlát, 1992) jsou označeni nepraktikující židé, v Čechách se dříve používal výraz Amhórec, z hebrejského am ha árec (lidé země), kterým byli označováni židé nedbalí náboženských povinností. (Johnson, 1995)

Ve většině komunit diaspory, tedy všechny židovské komunity mimo stát Izrael, se židovské komunity rozdělují podle příslušnosti dané synagogy. (Newman, Sivan, Nosek, Pavlát, 1992). Komunity se liší především v různosti výkladu a dodržování psané a ústní Tóry. (Drexlerová, 2007)

8.3 Podle stupně dodržování a způsobu výkladu Tóry

- Ortodoxní židé
- Konzervativní židé
- Reformní neboli liberální židé (Newman, Sivan, Nosek, Pavlát, 1992)

8.3.1 Ortodoxní židé

Ortodoxní židé uznávají zjevení Boha lidstvu jeho sestoupením na horu Sinaj, kde svému vyvolenému národu věnoval Boží slovo, kterou v podobě Tóry předal lidstvu Mojžíš. Tóra je vnímána, jako důkaz Božího zjevení a učení. (Lancaster, 2000)

„*Akt zjevení obsahoval jak psanou, tak ústní podobu Tóry.*” (Lancaster, 2000 str. 22) Z počátku bylo zakázáno sepisovat ústní Tóru, přesto ve 2 stol. n.l. rabín Jehuda Ha Nasi a další palestínští rabíni sepsali první část ústní Tóry nazývanou Mišna. K Mišně postupně vznikaly další komentáře, které byly sjednoceny do jednoho celku s názvem Gemara. Sloučením Mišny a Gemary vznikl Talmud. Talmud je základním soupisem rabínského učení o způsobu žití a židovské tradici vycházející z Bohem darované ústní Tóry. (Szlakmann, 2003)

8.3.2 Konzervativní židé

Zakladatelem konzervativního směru byl německy hovořící rabín Zachariáš Frankel narozený v Praze. Frankel byl otevřený změnám a vývoji uvnitř Judaismu. Reformním rabínům vyčítal vytrácení se hebrejského jazyka z modliteb. (My Jewish Learning, 2002-2019) Konzervativní židé představují především americký směr judaismu a zaujímají střední postavení mezi ortodoxními a reformními židy. (Barnavi, 1995)

8.3.3 Reformní neboli liberální židé

Liberální směr judaismu vznikl v 19. století. Především v době osvícenství se reformní a konzervativní judaismus vzdaloval od ústní Tóry, především od halachy, neboť se nedostávalo dostatečného racionálního vysvětlení možné pravosti a nepřetržité návaznosti k událostem na Sinaji. Neortodoxní židé uznávají Tóru, jako vyšší pravdu. Narozdíl od ortodoxních židů mohou zpochybňovat autoritu ústní tradice a písemným obrazem jejího zjevení podle Tóry. (Szlakmann, 2003)

Liberální židé vnímají Tóru, jako knihu sepsanou lidmi (proroky), kterým se opakovaně zjevoval Bůh. Protože neuznávají, že každé slovo v Tóře je božím slovem, dávají si právo

rozhodovat se, který příkaz nebo zákon budou ctít a který pro ně už není závazný. (Spiegel, 2007)

Reformní judaismus se snaží přibližovat Tóru moderní současnosti. (Johnson, 1995)

8.3.4 Chasidismus

Chasid znamená v překladu z hebrejského jazyka do českého jazyka zbožný. Petr Sláma v knize Tanu Rabanan uvádí, že Chasidismus vznikl na Ukrajině v oblastech Haliče, Volyně a Podolí koncem 17. století v mesiášských komunitách. Jeho zakladatelem byl Jisra'el ben Eli'ezer, který prošel mystickou zkušeností a jeho následovníci jej poté jmenovali Ba'al Šem Tov. Toto jméno je sdělení, že ovládá numerické a písemné hodnoty hebrejských znaků a umí je použít k magickým účelům. V Čechách se objevuje Chasidské hnutí především ve 20. století, zastánci chasidského hnutí byli Martin Buber a Jiří Langer. (Sláma, 2010)

9 Vývoj judaismu v ČR

Raffelstettenský celní a plavební řád z roku 903–906 dokládá pohyb židovských kupců na území Českých zemí.

Arabsko-židovský kupec a diplomat Ibrahím ibn Jakúba v letech 965-966 ve své zprávě uvádí informace o židovských kupcích, sídlících v podhradí Pražského hradu. Nejstarší právní dokument o žijících židech na území Čech jsou výsady knížete Vratislava vydané roku 1092. Tyto výsady dokazují, že židé v té době měli možnost volného usazování v hrazených dvorcích, nedaleko tržišť. Mohli mít řemeslo a ochod. V obcích byla povolena vnitřní autonomie.

Roku 1254 vydal král Přemysl Otakar II. židovská privilegia *Statuta Judaeorum*. Tato privilegia ochraňovala židy, zakazoval jejich násilné křty, znesvěcování synagog a hřbitovů, král je jmenoval přímými poddanými.

Za vlády císaře Rudolfa II. panovník znovu obnovil židovská privilegia. Za svého finančníka si zvolil Rudolf II žida Mordechaje Maisela. K nejznámějším židovských

duchovním představitelům patří Jehuda Liva ben Becalel. Tomuto vrchnímu rabínovi bylo říkáno rabín Löw. V hebrejských záznamech je známý pod jménem Maharal.

Reformy císaře Josefa II. změnil dosavadní společenské uspořádání. Císař zrovnoprávnil judaismus, zrušil povinné označování židů. Židé se mohli živit řemesly, zemědělstvím i obchody. Díky těmto reformám směli židé studovat na vysokých školách. (Fiedler, 1992)

Židovská společnost žila dříve spíše v menších městech nebo na vesnicích a do královských měst měli židé mnohdy vstup zakázán. Před rokem 1848 byli židé nuceni žít v ghettech. (Kieval, 2000)

Ghettem byly nazývány čtvrti, kde museli od 4. lateránského koncilu, který proběhl roku 1215 židovští občané žít odděleně od ostatních obyvatel evropských měst. Název ghetto je odvozen podle židovské čtvrti v Benátkách Ghetto Nuovo v překladu Nová huť. (Sláma, 2010)

Roku 1848 bylo právně zrušeno nařízení Ghetta. Židovští obyvatelé se tak mohli svobodně přestěhovat kamkoliv na území Čech i Moravy. Císař František Josef II. roku 1849 zrovnoprávnil židy a křesťany. Od roku 1859 mohli židé vlastnit půdu a byly zrušeny veškerá omezení, které do té doby židé měli ve smyslu hospodářské činnosti a spolčování. Přesto, že v 19. století došlo k mnoha změnám a na židy se už nevztahovaly žádné demografické restrikce žilo 80% židovské populace v menších městech nebo na vesnicích. To způsobilo, že židovská obec neměla židovské školy či vlastní soudní samosprávu pro oblast náboženského, rodinného práva a drobných občanských sporů. Využívána byla jurisdikce světská.

Začátkem 20. století pod důsledkem politicko–společenských a kulturních změn vzniká moderní české židovstvo. Dochází k procesu urbanizace a necelých 70% židovského obyvatelstva se stěhuje do větších měst. Více jak třetina židů se stěhuje do Prahy. (Kieval, 2000)

10 Současné judaistické směry v Čechách a na Moravě

10.1 Federace židovských obcí

Informace uvedené v tomto odstavci jsou získané z rozhovoru s tajemníkem Federace Židovských obcí panem Tomášem Krausem. Doslovný opis rozhovoru je vložen v bakalářské práci v příloze č. 4.

Federace židovských obcí je střešová instituce, která zastupuje židovskou komunitu v Čechách a na Moravě. Statut federace vychází z registrace na ministerstvu kultury v rejstříku církví a náboženských společností. Federace židovských obcí je reprezentační institucí pro židovské obce v Čechách a na Moravě. Federace zaštituje 10 obcí a kolektivně přidružené členy, což mohou být další židovské instituce, které ve svých stanovách umožňují tak zvané právo návratu. To znamená, její členové mají stejný statut, jako členové židovských obcí z hlediska politiky státu Izrael.

Federace židovských obcí eviduje v r. 2019 přibližně 2 800 členů zapsaných v židovských obcích v Čechách a na Moravě. V přidružených organizacích je registrováno přibližně 1000 členů. Tato statistika bohužel není úplně přesná, protože někteří členové židovských obcí mohou být zároveň členy několika přidružených organizací.

Federace zastřešuje 10 židovských obcí, které se nachází v Praze, Děčíně, Liberci, Teplicích, Ústí nad Labem, Karlových Varech, Plzni, Brně, Ostravě, Olomouci a 10 přidružených organizací. Je-li někdo členem v jedné židovské obci nemůže být zároveň členem v jiné židovské obci. V rámci obcí není povoleno dvojité členství. V případě přidružených organizací je možné být členem obce a současně být členem v neomezeném množství přidružených organizací. Přejde-li situace, že by se chtěla přidružená organizace transformovat na židovskou obec, tak jak se nyní chtějí transformovat Bejt Simcha a Židovská Liberální Unie bude muset organizace zavést jednotné členství a členové budou nuceni volit, kde zachovají své členství.

Jednotlivé obce jsou teritoriálně omezené, oproti nim přidružené organizace mají většinou neomezenou celostátní působnost.

Členové Federace židovských obcí se spolupodílejí na různých projektech náboženských, kulturních, sociálních, nebo kterýkoliv jiných. Za zásadní věc se dají považovat určité sociální programy (péče o přestárlé, nemocné a tak dále).

Přidružené organizace se mohou podílet v rámci jednorázových systémů.

10.1.1 Přidružené organizace ve Federaci židovských obcí

Federace židovských obcí v současné době spolupracuje s těmito přidruženými organizacemi.

- B'nai B'rith Renaissance Praha
- Bejt Praha
- Bejt Simcha
- Česká unie židovské mládeže
- Hakoach
- Sdružení židovských vojáků a odbojářů
- Tereziánská iniciativa
- Ukryvané dítě Hidden child
- WIZO
- Židovská liberální unie

10.1.2 Organizace či spolky, které nejsou přidruženy k Federaci židovských obcí

- Chabad
- Bnej Israel
- Masorti

Chabad a Bnej Israel mají z hlediska právní úpravy jiný statut, než federací zastřešující židovské komunity. Chabad i Bnej Israel jsou registrováni, jako spolek pod gescí ministerstva vnitra. Tímto se zásadně liší od Federace židovských obcí a jejich přidružených organizací, neboť ti jsou vedeni, jako náboženské organizace spadající pod gesci ministerstva kultury.

Bnej Israel i Chabad, jak uvádí pan Kraus neprojevují zájem stát se přidruženými členy Federace židovských obcí.

Chabad a Federace židovských obcí občas spolupracují na společných aktivitách. Chabad, ale zůstává vně systému Federace židovských obcí.

Komunita Masorti neprojevila zájem stát se součástí Federace židovských obcí.

10.1.3 Vývoj gijuru pohledem tajemníka Federace židovských obcí pana Tomáše

Krause:

Pan Kraus si myslí, že proces gijuru, jak je dnes praktikován, je postaven na stále stejných zásadách, jako v minulosti. Změna ale nastala v míře vyžadování všech micvot.

V minulosti byly židovské obce více otevřeny příchodu proselytů, především z rodinných důvodů, což ale nebylo tak časté. V období mezi dvěma válkami docházelo k tzv. smíšeným manželstvím v dosti hojné míře, ale tito manželé žili většinou mimo praktikující židovskou komunitu sekulárním způsobem života. Proto nebyl proces konverze tak častý, a tak složitý, jako dnes, neboť obce byly více otevřené a dalo by se říci, že konvertité byli přijímáni se sympatiemi. To se změnilo především po šoa, kdy mohlo docházet ze strany židovské komunity ke změnám nazírání na konverze až s nedůvěrou.

Změna může souviset také se vznikem státu Izrael v roce 1948. Tzv. právo návratu, možnost žít v Izraeli, má na gijur významný vliv. Vznikají intenzivní diskuze o lidech, kteří přicházejí do Izraele nebo do židovských komunit. Otázkou je, zda musí vykonat gijur, pokud mají právo návratu. Podle rabínského názoru to třeba je, stát Izrael ale zastává názor, že má-li žadatel prokazatelně alespoň jednoho židovského prarodiče, není pro získání občanství gijur potřeba. V případě osob s židovským původem z otcovské linie může nastat problematická situace v momentě, kdy by se dotyčný chtěl oženit podle židovského ritu, ale je to velký problém i v případě pohřbů. Jsou známy případy izraelských vojáků, kteří padli a po dlouhou dobu je rabíni odmítali pohřbít na židovských hřbitovech.

Úspěšné zakončení bejt dinu je v případě ortodoxní konverze náročnějším z pohledu znalostí. Bejt diny pro konverze liberální, reformní a konzervativní posuzují konvertitu komplexním pohledem. Zaměřují se více na důvody, které konvertitu ke gijuru vedou. Každý gijur je maximálním možným způsobem individuální záležitost, přesto zůstává u všech případů stejná zásada, která byla v každé době. Je to zásada, kdy konvertita musí projít procesem gijur a stanout před bejt dinem. Liší se jen mírou náročnosti.

10.2 Židovská obec v Praze

Na základě rozhovoru s vrchním rabínem Davidem Peterem působícím ve funkci od roku 2014 mohu sdělit informace o Pražské židovské obci. Přepis rozhovoru je vložen v bakalářské práci v příloze č. 4.

Rabín Peter uvádí aktuální počet členů židovské obce přibližně 1500 členů z toho je minimum těch, co konvertovali.

Židovská obec v Praze působí přibližně 1000 let.

Po dobu působení Davida Petera ve funkci vrchního pražského rabína došlo k jedné úspěšně dokončené konverzi. Rabín Peter zdůvodňuje uvedený počet konverzí nízkým zájmem o konverze.

V současné době Židovská obec nemá přestupový soud bejt din a z tohoto důvodu nejsou prostřednictvím Židovská obec neumožňuje gijur.

10.2.1 Vývoj gijuru pohledem vrchního rabína Davida Petera:

Rabín Peter uvádí, že židovství dle talmudu umožňuje lidem, kteří se nenarodili, jako židé stát se pomocí víry součástí židovského národa. Konvertita musí přesvědčit bejt din o náboženské podstatě jeho záměru konverze. Dokáže, že si je plně vědom jha, které ponese v rámci židovské víry. Následně bejt din zakončí soud uznáním, či neuznáním žadatele, jako příslušníka židovského národa.

Podle rabína Petera jsou konverze k židovství v praxi mnohem složitější, protože přestupy se nedělají déle než 200 let. Židovský národ byl menšinové etnikum v rámci většinové společnosti, která měla jiný náboženský pohled. Křesťanství a islám byla náboženství uznávána většinovou společností. Obě tato náboženství zakazují konverzi k menšinové víře. S uvolněním pravidel většinového náboženství, kdy konvertitům nehrozila smrt se začala řešit otázka, jak by měl proces gijuru probíhat. Jak přesně ověřit konvertitův záměr a opravdové přesvědčení. Rabín Peter zmiňuje různé důvody ke konverzi. Případy, kdy duše konvertity může být židovská a vede konvertitu k víře, nebo víra partnera či touha po

změně identity, pracovní umístění v Izraeli a další motivy. Z tohoto důvodu jsou konvertité prověřováni a odrazováni testováním, zda je jejich motiv náboženský a přesvědčení opravdové.

Rozeznat správnost motivu a přesvědčení konvertity je velice nesnadné. Stane-li se, že konvertita úspěšně zakončí proces gijur, tudíž je součástí židovského národa a přestal by plnit boží jho, ke kterému se před bejt dinem zavázal, uvrhne celou židovskou komunitu do prohřešku. Z tohoto důvodu si rabín Peter myslí, že některé židovské komunity raději gijur neumožňují. Pražská židovská obec poskytuje zájemcům o konverzi přípravné kurzy, kdy konvertitům doporučí literaturu a seznámí je s praktikujícím židovským životem. Následně rabín Peter doporučuje jet do Izraele, aby si proselyta vyzkoušel žít uvnitř židovského národa a poté se mohl pokusit o gijur.

Rabín Peter poukazuje na složitost a problematiku vzájemného uznávání platnosti gijur od konkrétního bejt dinu mezi jednotlivými obcemi. Pražská židovská obec v případě ortodoxní konverze uznává rozhodnutí Izraelského bejt dinu. Anglické židovské obce uznávají platnost konverze, pouze v případě rozhodne-li tak Anglický bejt din. Některé švýcarské židovské obce se rozhodli konvertity nepřijímat vůbec.

10.3 Bejt Simcha

Na základě rozhovoru s prvním místopředsedou a současně kantorem panem Ivanem Kohoutem, který je doslovně přepsán a vložen do přílohy č. 4 mohu uvést následující informace o židovské komunitě Bejt Simcha.

Bejt Simcha je reformní židovská komunita, která vychází především z *Columbus Platform*.

Columbus Platform byl schválený reformními rabíny v roce 1937. Je konceptem reformního hnutí navracející se k tradiční podobě judaismu. Bejt Simcha je členem evropské sekce World Union for Progressive Judaism.

Bejt Simcha je registrované občanské sdružení Ministerstvem vnitra ČR od roku 1994 se sídlem v Maiselova 4, Praha. (Bejt Simcha, 2019) Bejt Simcha neoficiálně působí zhruba od doby sametové revoluce.

Bejt Simcha sčítá přibližně 60-65 členů a 30 členů v klubu přátel, tedy podporovatelů organizace Bejt Simcha. Členy klubu přátel se mohou stát i nežidé, ale nestávají se plnými členy Bejt Simcha, nemají žádné volební a hlasovací právo atd. Ale pakliže chtějí vyjádřit podporu Bejt Simcha a občas se s jejími členy třeba i setkávat, tak mohou vstoupit do

tohoto klubu přátel a organizaci takto podpořit. Na bohoslužbách v Bejt Simcha jsou vítáni všichni ti, kteří přicházejí s dobrými úmysly.

10.3.1 Proces gijir v Bejt Simcha

Proces gijur musí trvat minimálně rok. Zpravidla trvá déle, než rok a uchazeč, který do procesu konverze vstupuje, musí splnit široký okruh podmínek. Mezi tyto podmínky patří integrace do komunity, účast na oslavě svátku a na oslavě šabatu, uvádění příkazu Tóry do života tohoto uchazeče, podmínkou je pochopitelně taky studium hebrejštiny znalost hebrejštiny schopnost číst ze siduru. Podmínkou je obřízka u mužů a taky závazek rozvíjení partnerského židovského života.

Bejt Simcha spolupracuje s reformním *European Beit Din*, který sídlí v Londýně. Členové toho European Beit Din zasedají několikrát do roka i v jiných městech Evropy, bývá to také Bratislava, kam většinou Bejt Simcha posílá uchazeče o gijur. Pan Kohout z pozice kantora také pomáhá konvertitům v proces gijur. Svůj vztah ke konvertitům pokládá za přátelský. Vnímá je jako osoby, které se rozhodly nějakým způsobem změnit svůj život, čerpat z židovské tradice a moudrost židovské tradice do svého života vnést. Pan Kohout dělá maximum, aby jim mohl být v tomto procesu nápomocen. Pan Kohout uvádí, že je pro něho povzbudivé sledovat, jak židovská moudrost a tradice pozitivně ovlivňuje životy konvertitů a dává jim kvalitní obsah.

Fenomén konverze je v komunitě Bejt Simcha známý a členové komunity přijímají konvertity, jako židy.

10.4 Bnej Israel

Na základě rozhovoru s rabínem Davidem Bohbotem, který je doslovně přepsán a vložen do přílohy č. 4 mohu uvést následující informace o židovské komunitě Bnej Israel. David Bohbot je rabínem v komunitě Bnej Israel 6 let.

Rabín definuje Bnej Israel, jako spolek lidí, kteří drží při sobě, jako rodina. Komunita Bnej Israel je liberální. Členové komunity jsou židé všech judaistických směrů.

Rabín Bohbot uvádí, že Bnej Israel eviduje 150-180 členů v komunitě. Členové jsou českého, izraelského, ruského a arménského původu. Počet aktivních členů, kteří se podílí na bohoslužbách uvádí rabín Bohbot přibližně na 50 členů. Ostatní členové převážně

izraelského původu či členové z Moravy a dalších míst v rámci Čech žijících mimo Prahu se obracejí na rabína v případě aktuální potřeby v podobě žádosti o radu ke slavení svátku či přípravy syna nebo dcery na bar/bat micva.

V komunitě Bnej Israel je zhruba 50 členů, kteří konvertovali. Mezi konvertity pan rabín Bohbot započítává, také potomky konvertujících matek. Přesněji dcery do 12 let a syny do 13 let u kterých v případě úspěšného dokončení procesu gijuru jejich matkou se automaticky převádí dědičné právo být židem či židovkou. Za dobu, co pan rabín Bohbot působí v Bnej Israel úspěšně dokončilo proces gijur 22 konvertitů.

Bnej Israel umožňuje pouze ortodoxní konverze na kterých spolupracuje s bejt dinem v Izraeli, přímo s av bejt din. (av bejt din je nejrespektovanější člen soudního dvora)

10.4.1 Proces gijur v Bnej Israel

Rabín uvádí, že s žadatelem o konverzi provede rozhovor, někdy jich je více. Z rozhovorů rabín zjistí motivaci konvertujícího a pokud ji uzná za správnou podá zprávu o konvertujícím do Izraele. Po schválení je zahájen proces gijur.

Prochází - li konvertita procesem gijur skrz Bnej Israel podrobuje se ortodoxní konverzi, při které musí ovládat modlitby, některé i v hebrejském jazyce, slavení svátků a držení šabatu. V průběhu procesu gijuru si konvertité musí osvojit kašrut, tedy soubor pravidel pro rituální způsobilost především v souvislosti s potravinami. V průběhu ortodoxní konverze rabín dbá na dodržování způsobu přípravy a nákupu košer potravin. Rabín Bohbot konvertitům vysvětluje a pomáhá přímo u nich doma, jak se správně pravidly kašrut řídit. Pomáhá košerovat konvertitovu domácnost.

Konvertita musí znát židovskou historii a Tóru. Posledním bodem, který rabín uvádí je láska k Cion (chrámová hora v Jeruzalémě), Jeruzalému a k Izraeli. Plní-li konvertita tyto zásady, pak rabín uzná, že je již konvertita plně připraven a může být zahájen proces ke složení zkoušky u izraelského bejt dinu.

Délka procesu gijur je velmi individuální. Záleží na znalostech a přesvědčení každého konvertity. Nejkratší doba procesu gijur, které se rabín Bohbot účastnil trvala 1,5 roku. Za nejdelší proces uvedl rabín 9 let.

Většina konvertitů oslovující rabína Bohbota se žádostí o gijur mají židovské předky z patriarchální linie. Rabín Bohbot se pouze ojedinele setkal se skutečností, kdy by zájemce o gijur neměl žádné židovské kořeny.

V Bnej Israel jsou konvertité pozitivně přijímáni. Filozofií Bnej Israel v rámci konverze, že duše konvertity byla přítomna na Sinaj, když Mojžíš obdržel Tóru. Konvertita se narodil k tomu, aby našel cestu ke své víře a byl spokojený.

Rabínu Bohbotovi se na judaismu líbí možnost svobodného rozhodnutí. Ke konverzi nikoho nenutí ani nepřesvědčují, pouze přijde-li někdo se zájmem o konverzi, rádi mu pomohou. Proces konverze je dlouhý, náročný a spravedlivý, což je podle rabína Bohbota správně a tato pravidla dodržuje. Rabín má i zkušenost, kdy dva žadatelé o konverzi chtěli pod příslibem darů proces konverze urychlit. Tyto žadatele rabín odmítl.

Z následujícími komunitami jsem se snažila skrz emailové oslovení navázat kontakt. Bohužel se mi nepodařilo uskutečnit se zástupci či členy žádný rozhovor. Uvedené informace o těchto komunitách jsou získané z jejich internetových stránek.

10.5 Bejt Praha

Komunita byla založena americkými a pražskými židy v roce 1994. Svou registraci do českého občanského společenství uskutečnila roku 1995, kdy se také stala přidruženým členem Federace židovských obcí v ČR. Bejt Praha je komunita, která je otevřená židům ortodoxním, reformním, ale také sekulárním. Nabízí možnosti vzdělání, kulturního vyžití a náboženských aktivit nejen pro pražské židy, ale i pro ty, kteří Prahu pouze navštěvují. Bejt Praha využívá po dohodě s Židovským muzeem prostory Španělské synagogy. Informace čerpány z veřejně dostupných informací, které jsou uvedeny na oficiálních webových stránkách komunity Bejt Praha. (Bejt Praha, 2008)

10.6 Masorti Česká republika o.s

Pražská Masorti komunita je konzervativní židovský spolek, který je součástí konzervativních komunit Masorti Olami. Masoret znamená v překladu osvícenec.

Organizují přednášky, semináře a kulturní programy zaměřené na hodnoty konzervativního judaismu. (Mezikulturní dialog, 2019)

10.7 Chabad Lubavič

Chasidská komunita Chabad působí v Praze od roku 1975. Rabi Manis Barash působí v čele komunity od roku 1996. Název chasidského hnutí Chabad je odvozeno od **Chochma** (moudrostí), **Bina** (pochopením) a **Daat** (poznáním).

Centrum Chabad sídlí v ulici U milosrdných, jejich prostory zahrnující masovou restauraci Shelanu a synagogu Ahavat Yosef. Chabad každý rok veřejně rozsvěcuje obrovskou chanukovou menoru na Palachově náměstí v Praze za přítomnosti vrcholných představitelů politiky České republiky. (Halová, 2014)

10.8 Židovská liberální Unie

Židovská liberální unie je stoupencem progresivního judaismu. Registrovaná je, jako od roku 2000. V roce 2002 se stala přidruženým členem Federace židovských obcí a členem Worl Union for Progressive Judasim. Židovská liberální unie je komunita, která sdružuje občany židovského původu, národnosti nebo židovského vyznání. Za své kontaktní sídlo na jejich internetových stránkách uvádí adresu Dlouhá 37 v Praze.

V rámci Židovské liberální unie je možné se účastnit slavení svátku, kulturních i společenských událostí.

Židovská liberální unie podporuje vzdělávání. Především možnosti výuky biblického hebrejského jazyka, nebo výuky moderní hebrejštiny *Ivrit*. Výuky probíhají v různých jazykově znalostních úrovních od úplných začátečníků až po středně pokročilé gimel.

Členové Židovské liberální unie mohou být pouze židé.

Přidruženými členy se mohou stát zájemci, kteří mají prokazatelně židovské předky na úrovni prarodičů, nebo jsou v procesu konverze.

Příznivcem Židovské liberální unie se může po podání žádosti stát kdokoliv.

Veškeré žádosti prochází schvalovacím procesem představenstva Židovské liberální unie.

Židovská liberální unie umožňuje konverze reformního typu se skládáním zkoušky před rabínským liberálním bejt dinem. (ŽLU, 2014)

II Výzkumná část

1 Cíl výzkumu

V praktické části bakalářské práce věnuji pozornost tomu, jak konvertité reflektují svou individuální zkušenost a motivaci ke gijuru. Cílem výzkumné části práce je zjistit co konvertité pociťují v průběhu procesu gijuru. Pro výzkum jsem zvolila metodu fenomenologické interpretativní analýzy s psychologicky kvalitativním přístupem. Sběr dat probíhá pomocí kvalitativních rozhovorů, které detailně přepisují a následně interpretuji dle stanovených pravidel pro metodu Interpretativní fenomenologické analýzy.

2 Popis výzkumné metody

Interpretativní fenomenologická analýza (dále jen IPA) zkoumá jakou konkrétní zkušenost pociťuje při svém prožitku dané situace jednotlivý člověk, při určité situaci a podmínkách. Jakým způsobem jedinec tento celkový proces vnímá. (Willing, 2001)

Pomocí analýzy IPA je možné porozumění cítěné zkušenosti individuálního člověka, ale také nezvyklé skupiny lidí v jejich prožívání konkrétního fenoménu, či specifické situaci v jejich životě. (Smith, Flowers a Larkin, 2009) V průběhu šetření a zpracování analýzy IPA se výzkumník stává nedílnou součástí výzkumu. Narátor se může vzdalovat a vkládat do analýzy své pocity, protože jeho osobní nacítní se projevuje v porozumění zkušenosti dalšího člověka. Analýza rozhovoru se stává částečně výzkumníkovou interpretací vnímané zkušenosti dotazovaného, je spojením dotazovaného prožitou zkušeností s výsledkem výzkumníkovy analýzy. (Smith, Flowers a Larkin, 2009) Přesto by měl výzkumník do interpretace vnášet pomocí otázek prostor pro další čtenářovo možné cítění zažitého jevu. (Pringle, Drummond, McLafferty, Hendry, 2011)

3 Výzkumné otázky

Pomocí otázek s výzkumnou metodou IPA zjišťuji, jakým způsobem na konvertity gijur působí. Zaměřuji se na průběh konverze, co u toho konvertité pociťují, a proto jsem podle (Smith a Osborn, 1999) zvolila otevřené výzkumné otázky.

Hlavní výzkumnou otázku jsem formulovala takto:

„Jak konvertité prožívají proces gijur?“

Za doplňující podotázky jsem si vybrala:

- „Proč se rozhodli konvertovat?“
- „Jak se cítili a co zvažovali při výběru judaistického směru?“
- „Jak prožívají reakce svého okolí?“
- „Zda si myslí, že se jejich vztahy s blízkými v obci a mimo obec po konverzi změnil?“
- „Přestaly pro ně být nějaké hodnoty, názory či přesvědčení během jejich konverze důležité?“
- „Co pro ně znamená rabín a jak ho vnímají?“

4 Výzkumný soubor

Při kvalitativním výzkumném souboru je důležitý výběr respondentů, aby po dokončení analýzy bylo možné vysvětlit fenomén obsažený v hlavní výzkumné otázce. (Hendl, 2008). Z tohoto důvodu jsem se zaměřila na respondenty, kteří mají životní zkušenost s procesem gijur. (Hendl, 2008)

Podle Smith, Flowers & Larkin (2009) je pro sběr dat v interpretativní fenomenologické analýze ideální počet 3-6 výzkumných respondentů. Z důvodu nízkého počtu konvertitů, kteří souhlasili s rozhovorem jsem měla možnost uskutečnit rozhovor se 4 konvertity.

Při sbírání dat jsem se snažila, aby konvertující byli vždy z různých judaistických směrů, které v současné době mají v Praze zastoupení. Vzhledem k obtížnosti smlouveních rozhovorů s konvertity je zastoupení nevyrovnané. Dva konvertité, kteří již konverzi dokončili, ji absolvovali pod Židovskou Obcí. Jedna konvertitka je v procesu ortodoxní konverze skrz židovskou komunitu Bnej Jisrael. Další narátorka je v procesu neortodoxní konverze, kterou umožňuje židovská komunita Bejt Simcha. Konvertité jsou ve věkové skupině od 27-72 let. V genderovém zastoupení dvě ženy a dva muži. Všichni jsou občané České republiky a aktuálně žijí v Praze.

5 Sběr dat

Ke sběru dat jsem se rozhodla využít polostrukturované rozhovory. Výběr místa k rozhovoru

jsem ponechala na výběru respondenta. Chtěla jsem, aby se během rozhovoru cítili příjemně. Na začátku rozhovoru jsem se respondentovi představila a objasnila mu cíl našeho rozhovoru a mého výzkumu. Respondentovi jsem vysvětlila, jakým způsobem zajistím, že po celou dobu zůstane v anonymitě. Rozhovory jsme s dotazovanými vedli v přátelském a sobě rovnocenném duchu. Během rozhovorů jsem pokládala jasné a srozumitelné otázky. V průběhu položeného rozhovoru jsem zachovávala neutrální postoj. Rozhovory jsem se souhlasem respondenta nahrávala na diktafon a poté jsem je doslovně přepisovala. Přepis rozhovorů jsem se snažila zajistit vždy v co nejkratší možné době, abych zachovala autenticitu rozhovoru, neboť je důležitá při interpretaci.

6 Etické zásady

V průběhu výzkumu a psaní mé bakalářské práce dbám na dodržení etického kodexu. Po celou dobu dodržuji platnou českou a evropskou legislativu, zejména ustanovení zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, a nařízení (EU) 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (GDPR). Tímto způsobem je zajištěna účastníkům výzkumu ochrana jejich dat. Udržením respondenta v anonymitě při zpracování dat a dále při jejich interpretaci dodržuji ochranu soukromí a ochranu osobních údajů účastníků výzkumu. Respondenti si vybrali pseudonym, pod kterým během výzkumu vystupují. Na začátku každého rozhovoru jsem respondentovi předložila k podepsání informativní písemný souhlas. Obsahem informativního písemného souhlasu je vysvětlení tématu a cíle tohoto výzkumu, informace jakým způsobem budu dále zacházet s jejich osobními údaji a jak zajistím ochranu jejich osobních údajů dle zákona č. 101/2000 Sb. (Příloha č. 1) Nahrávky rozhovorů v rámci výzkumu jsem zabezpečila kódy, které znám pouze já. Tímto krokem jsem znemožnila přístup dalším osobám k nahrávkám rozhovorů.

7 Charakteristika respondentů

Respondent A

Respondent A, si zvolil pseudonym Jan, kterým ho v rozhovoru oslovuji a v práci dále uvádím. Jan je muž ve věku 72 let. Pochází z katolické rodiny. Ke své konverzi se rozhodl před mnoha lety. Proces konverze byl veden Pražskou židovskou obcí. Jan proces konverze podstupoval po dobu 40 let. Gijur dokončil před 11 lety a od té doby je právoplatným židem.

Respondent B

Respondent B si vybral k uvedení pseudonym Chodec. Chodec je 41letý muž, který má ze strany svého otce židovské předky. O této skutečnosti dlouho nevěděl. Zjistil ji až v dospělosti, když umírala jeho babička. Chodec s pomocí Pražské židovské obce úspěšně složil zkoušky před Bejt dinem a stal se židem před 15 lety.

Respondentka C

Respondentka C si do výzkumu zvolila jméno Ester. Přestože Esterčin otec je žid, není Ester podle halachy židovka. Pro konverzi se rozhodla ze své vůle. Její rodina není praktikující. Ester je v současné době 7 měsíců (tj. od července roku 2018) v neortodoxním procesu gijur, kterým ji provází Bejt Simcha. Ester je vdaná 34. letá žena.

Respondentka D

Pod pseudonymem Rachel vystupuje 27. letá slečna respondentka D, která pochází z ateistické rodiny. Rachel v životě dlouho něco postrádala a snažila se hledat v různých náboženských směrech, nikde však nenacházela, co hledala. V současné době je Rachel v procesu ortodoxní konverze v komunitě Bnej Jisrael od srpna roku 2018.

8 Výsledky výzkumného šetření

V této kapitole jsou zpracované odpovědi na výzkumné otázky, které jsem určila před začátkem výzkumné činnosti. Výsledné odpovědi jsou zpracovány na základě témat, které jsem ověřila analýzou rozhovorů. Validitu výsledných odpovědí dokládám přímým citováním odpovědí jednotlivých respondentů. V podkapitolách praktické části mé bakalářské práce odkazují na zpracované tabulky, které jsou vloženy v práci do přílohy číslo 1. Do tabulek jsem vypracovala přehled témat a odpovědi respondentů, jenž se k příslušným

tématům vyjadřují. Přímé citace konvertitů jsem vyznačila v daném řádku dvěma čísly. První z nich představuje stranu a druhé číslo znázorňuje řádek, ve kterém je odpověď uvedena. Názorný příklad označení: 8.16 sděluje, že citovaná odpověď je uvedena na straně 8 v 16. řádku textu. V kapitole 7 dle uvedené charakteristiky respondentů má každý respondent kromě pseudonymu, také písmeno. Pod tímto přiděleným písmenem, dále v práci uvádím jejich jednotlivé odpovědi.

Velkým písmenem RX, které jsou před čísly je blíže specifikováno, kterému respondentovi konkrétní citace náleží. Příklad označení citace: RA (1.2-1.3) znamená, že citace je uvedena z rozhovoru s respondentem A z první strany druhého až třetího řádku). JX je označena v textu citace mé výpovědi. Příklad označení mé citace: JA (1.2-1.3) znamená, že má citace je uvedena z rozhovoru s respondentem A z první strany druhého až třetího řádku)

8.1 Jak konvertité prožívají proces gijuru?

Z výsledků výzkumného šetření je patrné, že všichni dotazovaní respondenti vnímají proces gijur, jako náročný a dlouhodobý proces, který obsahuje hledání Boha. Proces, který pro někoho může obsahovat obavy, strachy, pochybování či pocit naplnění.

8.1.1 Dlouhý proces

Délka procesu a způsob organizace procesu je hodně významná pro respondentku C, která je zvyklá věci řešit rychle a systematicky. Délka a nejasná organizace procesu ji občas nutí přemýšlet nad tím, zda pro ni má smysl proces dokončit.

„.....těším jako na to, co potom bude prostě, protože proces jako gijur to není, to není jako letní kurz prostě, to je jako dlouhodobá cesta, takže a právě proto to je ta horská dráha, protože někdy přijdou taky ty pády dolů, kdy si jako člověk říká, jako ale fakt to trvá dlouho prostě, jako že takovýto jako že jestli mi to za to stojí prostě, jestli to člověk potřebuje, jak moc to skutečně chce, takovýto to, co asi jako každé konvertita zvažoval jako na začátku, jestli se do toho vůbec jako pustí, tak musím říct jako já teďka nedokážu říct, jestli to za to stojí nebo ne prostě, ale každopádně pořád to chci, v procesu pořád jsem, takže čekám teda až skončí a bude všechno za mnou upřímně.” (RC 1.10-1.17)

„...tak třeba já jsem jako osoba hrozně netrpělivá a nemám ráda, když věci trvají dlouho.....”
(RC 4.122-4-123)

Překážkou pro uchopení délky procesu pro ni také je, že není jasně ohraničený časový rámec, jak dlouho bude proces trvat.

„ ...nikdo to neřekne jako, může to být rok a půl, můžou to bejt dva, můžou to bejt 3 roky, může to bejt mnohem jakoby dýl, myslím si, že člověk musí mít hrozně silnou jakoby motivaci proč to chce, skutečně jako. Já jsem ten typ, který prostě si vytyčí nějaký cíl a skutečně si za ním jakoby jde, takže a já si tam dávám i ty svoje jako mám ten cíl prostě a dávám si tam i tu jednotku toho času, pro mě to je jako hrozně důležitý.....“ (RC 8.243-8.247)

Respondenti A, B, i D vnímají dlouhodobost procesu gijur, jako čas příprav. Čas od chvíle, kdy si uvědomili svoji potřebu cesty k víře a vydali se ji hledat. Samotná konverze je z jejich strany vnímána pouze jako dokončení celého procesu.

„Ale ve skutečnosti já se tomu směji, protože..... Ta moje příprava v uvozovkách trvala 40 let.” (RA 1.9-1.10)

„Vzhledem k tomu, že to byla pro mě poměrně dlouhá doba, tak se tam střídaly různé pocity a v konci už to bylo pouze čekání na to konečné rozhodnutí.” (RB 1.9-1.10)

„Tak to je dlouhý příběh. No moji rodiče jsou ateisté, ale já už od dětství jsem inklinovala k víře .....” (RD 1.18-1.19)

Z odpovědí jednoznačně vyplývá, že všichni respondenti vnímají proces gijur, jako dlouhodobý proces. Tři ze čtyř respondentů jsou s tím smíření a nemají s tím problém, čtvrtá respondentka vnímá délku procesu jako překážku. Považuje to za svou zkoušku, zda v procesu pokračovat, zároveň si respondentka uvědomuje, že se díky formě a délce procesu učí trpělivosti.

8.1.2 Pocit hledání

Všichni dotazovaní respondenti si před zahájením procesu gijur prošli pocitem hledání. Respondent A s respondentkou D hledali Boha a pro ně správnou víru pomocí, které se přiblíží k Bohu.

„Je to období, kdy asi prožívá každý mladý člověk, který hledá, že jo protože otázka je vždycky toho hledání toho smyslu a toho Boha, že jo”(RA 2.58-2.59)

„A .. tak nějak jsem vždycky věděla, že existuje Bůh a snažila jsem se ho najít.” (RD 1.21-1.21)

Respondent B hledal pro sebe správný způsob života, který našel v židovské víře v Boha.

„.....pochopil jsem, že tohle může být způsob mého života a tím to začalo a tím to vlastně také skončilo.”(RB 1.15-1.1)

„Pro mě to bylo podstatné v tom, že jsem po době hledání našel něco, co skutečně je možné žít praktikujícím způsobem.” (RB 1.27-1.28)

Respondetka C skrze hledání sebe sama a díky svým rodinným kořenům došla k víře v židovského Boha.

„.....nějakým způsobem jsem se jako hledala.....” (RC 2.60-2.61)

8.1.3 Pocit obavy

Respondent A i respondentka D byli v průběhu procesu gijur vystaveni obavám, ze ztráty rodinných vztahů po dokončení konverze.

„... že v okamžiku, kdybych přestoupil, veškeré kontakty s rodinou by byly přerušeny a to je jedna z takových těch věcí, to musí člověk rozhodnout, protože to je velký řez. h vůbec o těchto věcech vůbec uvažovat, a nebo popírat existenci boha.” (RA 2.24-2.26)

„Reakce mojí rodiny jsou naprosto strašné. Můj otec mi řekl, že pokud to udělám, tak nemá dceru.... Má matka mi neustále říká, že by byla strašně šťastná, kdybych zůstala tady a vzala si nějakého čecha.“ (RD 4.106-4.108)

Respondent A měl největší obavu a strach opustit katolickou víru a přijmutí víry židovské.

„Nejtěžší vždycky v asi aspoň jsem to tak pociťoval ze začátku je, protože jestliže je člověk vychován v určitém směru, tak je determinován i pocitem zodpovědnosti a strachu a byly období, kdy jsem hmmm měl strach vůbec o těchto věcech vůbec uvažovat, a nebo popírat existenci boha.“(RA 2.55-2.57)

Respondent B a respondentka C během procesu gijuru neuvedli, že by pociťovali strach či obavy.

8.2 Proč se konvertité rozhodli konvertovat?

Silnou motivací k podstoupení procesu gijur bylo pro respondenta A pojetí Boha v židovství. Dále ho inspirovala také víra jeho partnerky. Byl vychován ve striktně katolické rodině, s rodinnými příslušníky v řádu. Jeho rozhodnutí dokončit proces konverze, by ho odloučilo od jeho rodiny kvůli střetu s rodinnou katolickou vírou, proto dokončil proces konverze až po 40 letech. V době, kdy už střet s rodinnými příslušníky nebyl hrozbou.

„ ..... jednak jsou to věci osobní, ale taky věci rodinné a u toho gijuru platí, že když člověk přestoupí k židovství, vlastně se uzavírá, nebo zavírá svou předchozí cestu k rodině a to je jedna z těch vážných věcí, které si musí každý vlastně uvědomit sám. “ (RA 1.14-1.17)

„..... už v době studia jsem, mě to zajímalo tyhleto otázky víry a teologické otázky, a nakonec jsem dospěl k tomu, že člověk má být, nebo aspoň já osobně jsem pociťoval, že potřebuji být jasně, být rozhodnut v jakém prostředí, nebo respektive co je mým smyslem a v co vlastně věřím. A tím, že po celou tu dobu mě pojetí představy Boha v židovství mě nesmírně lákala vždycky. A to byl asi jeden z těch hlavních důvodů .... “ (RA 2.36 - 2.40)

„...no a potom samozřejmě osobní život, vztahovej,...” (RA 2.40-2.41)

Oproti tomu respondent B se rozhodl podstoupit proces gijur právě kvůli rodinné historii. Po zjištění, že předkové z otcovi strany byli židé, měl vnitřní nutkání konvertovat k židovské víře.

„Díky rodinné historii, protože jsem ve 13 letech během umírání svojí babičky zjistil, že z otcovi strany je tam nějaké sepětí s židovským národem ...” (RB 1.12-1.13)

Respondentka C byla ovlivněna několika faktory, které ji přiměly podstoupit proces gijur. V rámci rodinné historie je otec žid. Matka židovka není, dle halachického práva respondentka C není židovka. Narátorka C měla v sobě též vnitřní nutkání, ale zároveň nebyla zcela rozhodnutá, jakou cestou půjde. Po seznámení s přítelem, který je Izraelským židem, se utvrdila v tom, že židovství je pro ni ten správný směr. Zároveň respondentka uvádí, že konverze je pouze na základě jejího vlastního rozhodnutí. Její přítel ji od konverze spíše odrazoval z důvodu složitosti procesu a pro něho nepotřebného statusu, že je židovka.

„...předci, prostě je to určitéj směr, kterej mě nějakým způsobem jako táhne, každopádně u mě v rodině to bylo tak že židem byl otec, ne matka ..... “ (RC 1.29-2.30)

„...a pak jsem samozřejmě jako potkala přítele, který je Izraelec, je Izraelským židem, ještě navíc teda je Cohen a tak jsem si jako říkala jako oukej ..... “ (RC 2.31-2.23)

„Pro mě je to nějakým způsobem jakoby obohacující, takže jako skutečně to dělám jakoby pro sebe, že já chci ..... ” (RC 2.45-2.46)

Na základě velmi silného vnitřního pocitu se pro konverzi rozhodla respondentka D. Vychovaná v ateistické rodině, bez předchozích židovských kořenů a velkou nevolí ze strany rodičů. Respondentka Rachel už od dětství cítila sounáležitost s Izraelem a po té, co prožila silný emoční zážitek u zdi nářků dospěla k rozhodnutí pomocí gijuru stát se židovkou.

„...i když je celkem všechno těžký, tak pořád ještě se cítím nadšená a cítím, že je to, to co hledám a že mi to nějakým způsobem naplňuje. “ (RD 1.15-1.16)

„..... tak nějak jsem vždycky věděla, že existuje bůh a snažila jsem se ho najít.” (RD 1.21)
„ .... že nejlogičtější je židovství, že.... je to historicky nejstarší a připadalo nám to takový logický, že vlastně, vlastně i ten proces kterým teďka procházím nám připadal sympatickejší, protože se nám zdálo, že jakýkoliv ostatní sekty a podobně, že ty lidi, jakoby berou a hnedka křtí a hned se stávají členy, kdežto to židovství si vlastně musíš vybojovat. Musíš ukázat, že máš vlastně opravdu nějaký zájem a podrobovat se tomu, čemu já se podrobuju a že to není snadný. “ (RD 1.24-1.28)

„Tak protože příběh, že ho Marie počala z ničeho mi připadá hodně neuvěřitelné i když už se stalo spousta zázraku, tak tohle už mi připadá hodně neuvěřitelný, za další, když studuješ Bibli, tak víš, že až přijde Mesiáš, tak se mají stát úplně jiné věci, než které se staly, když přišel Ježíš a za druhý to souvisí trochu s našima vánocema, protože jsem za prvý nechápala, proč chodíme do kostela a slavíme Ježíška a za druhý, když Ježíš zemřel ve 33 letech, tak proč mi malej Ježíšek nosí dárky. To jsem nepochopila nikdy.....” (RD 2.52-2.57)

„..... že já chci žít v Izraeli, chci aby moje děti byly právoplatní židé a chci opravdu žít podle halachy, takže můj směr je ortodoxní. “ (RD 4.98-4.99)

Pro obě respondentky C i D je důležité, aby jejich potomstvo mělo dědičné právo být židé.

„ale v té víře jsem se – v tom způsobu třeba jaké je Bejt simcha v té reformě, tak tam jsem se skutečně jakoby našla. Pro mě je to nějakým způsobem jakoby obohacující, takže jako skutečně to dělám jakoby pro sebe, že já chci a samozřejmě, s vidinou těch jako budoucích jako dětiček, teda, teďka jakožto vdaná pani. “ (RC 2.44-2.47)

„Můj momentální pocit, je že prostě jako Izrael je jediná země, kde svět funguje, tak jak má, tak pro mě je rozhodující, to že já chci žít v Izraeli, chci aby moje děti byly právoplatní židé a chci opravdu žít podle halachy, takže můj směr je ortodoxní. “ (RD 4.96-4.98)

Pro respondenta A i respondentku D bylo silným motivem k přechodu na židovskou víru pojetí Boha. Oba vnímají židovskou víru, oproti křesťanské více racionálněji a logičtěji.

Konvertité mají více motivů, které je k rozhodnutí vykonat gijur vedou a motivy se různí.

Hlavním motivem, který mají všichni dotazovaní konvertité společný je víra v židovského Boha.

8.3 Co považovali konvertité za důležité při výběru judaistického směru?

Respondenti A, B, C byli při výběru judaistického směru ovlivněni svým okolím.

Respondenti A a B byly svým okolím inspirovány pro volbu ortodoxního směru.

Respondentka C na základě svého okolí se rozhodla ortodoxní směr zamítnout a zvolit si reformní směr. Respondentka D při výběru judaistického směru zvažovala jiné podněty, než své okolí.

Pro Respondenta A při výběru judaistického směru nebylo hlavním motivem jeho okolí, ale stalo se podnětem, který při jeho rozhodování zvažoval.

„No tak je to shoda okolností, která je vždycky tak, jako vliv je to vliv prostředí a lidé se kterými se stýkáte.“ (RA 3.70-3.71)

V případě volby judaistického směru, byl vliv okolí pro respondenta B jedním ze dvou hlavních motivů.

„Já jsem měl poměrně jasno. Jednak ta domácí obec je spjatá s jedním chasidským kultem.“ (RB 1.19-1.19)

Respondentka C při volbě Judaistického směru, také zvažovala své okolí. Především v praktickém ohledu.

„...tomdlectom jako jsou ty věci jako, kde ta ortodoxie pro mě skutečně jakoby není. Žijeme v Praze a dodržovat prostě Šábés přesně jako se západem slunce v zimě je nereálný, protože prostě jako sluníčko si zapadne klidně ve 15:15 ale já jsem do 17 ti hodin v práci, takže zaměstnavatele prostě jako moje víra nezajímá, takže z tohodlectoho důvodu prostě ortodoxie ani náhodou, no.“(RC 3.82-3.86)

Respondenti A a B při rozhodování, jaký Judaistický směr zvolit se rozhodli pro ortodoxní

směr Judaismu, také protože byl v jejich okolí pozitivně vnímán.

Respondentka C si kvůli svému okolí ortodoxní směr ne zvolila.

Respondentka D při volbě Judaistického směru svým okolím ovlivněna nebyla.

8.3.2 Potřeba tradice

Respondenta A při výběru Judaistického směru silně ovlivnil smysl pro tradici, byl to jeho hlavní motiv. Ortodoxní směr z důvodu tradice a halachyckého zákona zvolili také Respondenti B a D. Respondentka C právě kvůli tradičním zákonům upřednostnila reformní konverzi.

„.....ale ta podstata je v tom v tom tou základní kterou to všechno vzniklo. Proč to židovství je tak silný, v čem je jeho síla a potom člověk najednou zjistí, že jakákoliv reforma vždycky tu základní myšlenku rozmělnuje, a nebo zjednodušuje a nebo odstraňuje. To je jedna z věcí a potom člověk taky srovnává v historii, co se stalo se židovstvím, když dochází k uvolňování těch základních principů a je tam vlastně velký boj a o existenci a asimilaci. A taky asimilace většinou vždycky nastoupí v okamžiku, kdy se má něco uvolnit čili zreformovat. A tam jsou vlastně ty největší nebezpečí, protože já tohle jsem si byl vědom tohle to no. A protože když se člověk tím zabývá, tak si klade otázky proč zrovna tohle to zůstává ? Proč se pro tomu tolik bojuje, nebo proč je snaha to zreformovat. Asi v tom to je.” (RA 3.72-3.81)

Potřebu tradice a celistvosti při výběru ortodoxního judaistického směru uvedl také respondent B.

„...potom jsem měl představu, že pokud mám přijímat nějaká pravidla, tak bude nejlepší a nejsprávnější přijmout ta pravidla v celistvosti, to znamená v tom ortodoxním pojetí slova smyslu.” (RB 1.20-1.22)

Pro respondentku C jsou některé tradiční ortodoxní zákony nepřijatelné.

„Co se týká třeba kuchyně, jako nemám doma prostě jako košer kuchyň. Sice jíme košer, v tom způsobu, že nemícháme maso a mléčné, ale nemám doma jako dvojí nádobí, dvě ledničky prostě, dva dřezy, todlecto prostě jako prostě nemám a upřímně ani nikdy mít jako nebudu, neplánuju todlencto prostě. Takže v tomdlectom jako jsou ty věci jako, kde ta ortodoxie pro mě skutečně jakoby není.“ (RC 3.78-3.82)

Respondentka D má potřebu žít podle židovského práva halacha. Pro tuto potřebu volila

ortodoxní směr. Tradice pro ni byla motivátorem pro volbu judaistického směru.

„... a chci opravdu žít podle halachy, takže mým můj směr je ortodoxní.“ (RD 4.98-4.99)

8.3.2 Možnost práva Alija

Respondentka D by ráda žila v Izraeli. Uskutečnění Aliji znamená možnost návratu židů do jejich vlasti. U některých případů může nastat u reformní konverze problém při uplatnění práva Alija, z tohoto důvodu respondentka zvolila ortodoxní konverzi se zakončením procesu a bejt dinem v Izraeli.

Ostatní konvertité o žití v Izraeli neuvažují a Alija pro ně při rozhodování neměla žádný význam.

„Tak pro mě bylo důležité, to že, já tím jak jsem byla v Izraeli a ta země na mě působila a bylo to strašně, strašně vřelé není tam nic problém a mě předně. Můj momentální pocit, je že prostě jako Izrael je jediná země, kde svět funguje, tak jak má, tak pro mě je rozhodující, to že já chci žít v Izraeli, chci aby moje děti byly právoplatní židé a chci opravdu žít podle halachy, takže mým můj směr je ortodoxní.“ (RD 3.95-3.99)

8.4 Jak konvertité prožívají reakce svého okolí?

Konvertité se setkávají s různými reakcemi jak blízkého, tak i vzdálenějšího okolí. Z výzkumu vyplynulo, že i respondenti se setkali s různými reakcemi, od přijetí po nepochopení, nebo úplné ukončení styků se svojí rodinou. Z výzkumu také vyplývá, že reakce vzdálenějšího okolí, například kolegů v práci nejsou pro respondenty příliš významné.

8.4.1 Nepřijetí konverze ze strany blízkých a okolí

Respondenti během rozhovorů popisovali reakce svých rodin a okolí na jejich rozhodnutí ke konverzi. Dva ze čtyř respondentů se setkali s velice negativními reakcemi ze strany jejich blízkých. Respondent A věděl, že by se v rodině nesetkal s pochopením a rodinné vztahy by byly přerušeny. Respondent A nechtěl ztratit vztah s rodinou. Z toho důvodu posečkal s

dokončením procesu gijur až do smrti všech svých blízkých. Respondentka C i respondentka D se také setkaly s nepochopením ze strany vzdálenějšího okolí.

„.... ale taky věci rodinné a u toho gijuru platí, že když člověk přestoupí k židovství, vlastně se uzavírá, nebo zavírá svou předchozí cestu k rodině a to je jedna z těch vážných věcí, které si musí každý vlastně uvědomit sám.“ (RA 1.14-1.17)

„Takže v podstatě oficiálně jsem přestoupil až když nikdo z mých rodičů a sourozenců nežil..... To hm je jedna z takových věcí, která, a samozřejmě v jiných případech se stává, že rozhod potom člověka, který přestoupí, se rozchází se svojí původní rodinou, ze které vyšel.“ (RA 1.26-1.29)

V případě respondentky D je nepochopení její rodiny velice silné. Respondentka D proces zatím ještě nedokončila. Bohužel zde reálně hrozí, že pokud proces dokončí budou některé styky ze strany rodiny přerušeny.

„Reakce mojí rodiny jsou naprosto strašné. Můj otec mi řekl, že pokud to udělám, tak nemá dceru.... Má matka mi neustále říká, že by byla strašně šťastná, kdybych zůstala tady a vzala si nějakého Čecha. Babička s tím tak nějak srovnaná je, ale ta má pořád pocit, že to dělám pro svého přítele ....“ (RD 4.106-4.109)

Respondentka D zažívá nepochopení s dodržováním náboženské tradice ve svém okolí i na pracovišti.

„Jo a pak se mi stávají třeba takové věci, jo že na Jom Kipur jsem byla třeba v práci, zákaz cokoli jíst a pít a moje kolegyně to nechápaly. Jo, pak když se mi udělalo v práci, jako špatně, tak na mě řvala staniční sestra ať se okamžitě koukám najíst, že jsem prostě v práci a musím fungovat a nebyla schopna pochopit, že prostě, že to odmítám, že se nenajím dokud je ten čas, kdy se jíst nemá.“ (RD 4.126-4.130)

„A jak to prožíváš Ty veškeré tyto reakce, je to pro tebe těžké, nebo jsi s tím vnitřně srovnaná?“ (JD 5.131-5.132)

„Je pravda, že občas to člověka zamrzí. Mrzí mi to u mojí rodiny, protože byt' se jim člověk snaží vysvětlit ty důvody a snaží se jim říct, že mám pocit já nedělám vlastně nic, co by někomu ubližovalo, já po nikom nic nechci, ale moji blízcí mají pocit, jak já jim tím vlastně hrozně ubližuju, jo oni to vnímají tak že nechci jíst, ten vepřovej guláš od táty, kterej jsem, jako malá vždycky jedla, tak má pocit, že dělám něco jemu jo a potom i to, jak třeba reaguji moje kolegyně, to mi třeba přijde úplně zcestný. Takže občas to člověka zamrzí, ale myslím si, že za ten rok už jsem se tak nějak smířila s tím, že lidi, který to nechápou, to nepochopí, a oni to ani nechtějí pochopit. Takže se vždycky tak nějak nad to povznesu.“ (RD 5.143-5.145)

8.3.2 Přijetí konverze ze strany blízkého okolí

S přijetím konverze ve svém okolí a od svých blízkých se setkal Chodec respondent B.

Respondentka C prožila přijetí konverze ze strany své rodiny a blízkých. Ve svém širším okolí se setkává spíše s neznalostí tohoto tématu, ale i přes všeobecnou neznalost vnímá toleranci ze strany jejího okolí.

Respondent B popisuje, že jeho rodina a okolí vždy chápali jeho individuálnost a proto naprosto respektovali a přijali jeho rozhodnutí ke konverzi.

„Tam nebyl žádný velkým problém. Moji rodiče to přijali, jako moje rozhodnutí a já jsem v té době pracoval ve školství a vždycky jsem byl osobou poměrně se vymykající, takže to všichni přijali, jako další vymykající se věc. Nebylo tam nic, co by způsobovalo nějaký problém. Pro mě to bylo podstatné v tom, že jsem po době hledání našel něco, co skutečně je možné žít praktikujícím způsobem.“ (RB 1.24-1.28)

Respondentka C se ze strany její rodiny s negativní reakcí nesetkala. Esterčina rodina byla pouze zvědavá z důvodu nedostatku informací o judaismu a gijuru, obdobná reakce se dostavila také z jejího okolí.

„Takže co se týká té mé maminky, tak ta je skutečně jakoby zvědavá do té míry jakože oukej, jakéj budete mít, jako život. To jsem jí jako třeba vysvětlila. Ona taky potřebovala nějakým způsobem vědět jakoby proč je to pro mě důležité a co od toho jako očekávám, s tím vypadá,

jako že je jako smířená, že jí ta jako odpověď jakoby stačilo a skutečně asi jede ten systém – jakože, oukej, ty to chceš, prostě, myslíš si, že je to pro tebe dobrý, tak jako super, a nijak zvlášť to jako nehodnotí.” (RC 4.97-4.102)

Neznalost nebo ojedinělé nepochopení ze strany širší veřejnosti respondentka C nepovažuje za důležité. Dle jejích slov občas dotyčnému upřesní a vysvětlí situace, které se po gijuru změní, dále se však danou situací osobně více nezabývá.

„....říkám, prostě jako pořád budu jako já jako já, ale vesměs jako musím říct, že to nejbližší jako okolí, tam jsem se třeba s nějakou vysloveně jako negativní jako reakcí, že jako, že bych byla prostě jako blázen, že je to těžký nebo něco takovýho, s tím jsem se jako nesetkala. Spíš tím, že ti lidi vlastně jako neví, co to obnáší, že někde se řekne jako třeba jenom pojem gijur, tak oni neví, co to znamená, ...“ (RC 4.106-4.110)

8.5 Vztah židovské komunity vůči konvertitovi

Vztahy v rámci obce vnímají respondenti rozporuplně. Respondenti A, C, D popisují nápomocnost komunity při procesu gijur. Zároveň respondent B pociťuje ze strany židovské komunity nedostatečnou pomoc s přípravou konvertity na praktikování židovských tradic v životě po gijuru. Respondent A i respondentka C nezaznamenali problém s přijetím ze strany židovské komunity. Respondent B i respondentka D cítí určité odmítání konvertitů ze strany jednotlivých členů židovské komunity.

Respondent A nepocítil změnu vztahu k jeho osobě v rámci židovské komunity ani nezaznamenal problém ze strany komunity v jeho přijetí do židovské komunity.

„Tím, že jsem se pohyboval v tom prostředí mnoho let, tak pro mě to nebyla zásadní změna. To zůstává stejný. Tam, jako bychom řekli, jako když žijí partneři strašně moc let spolu a pak nakonec se rozhodnou, že budou mít svatbu. Ha haha“ (RA 4.111-4.113)

Respondent B pociťuje určitou formu napětí a odmítání nově příchozích konvertitů ze strany židovské komunity.

„Hm. Děkuji. A myslíte si, že se Vaše vztahy s blízkými a popřípadě v obci, že se po konverzi změnilo, byly jiné, než když jste byl v procesu?“ (JB 2.35-2.36)

“Myslím, že ne. Nicméně pochopitelně židovská komunita, přesto, že to má zakázáno, tak lidi přistupující k ní odmítá částečně a dává jim tu situaci neustále najevo, takže tam dochází ke třenicím, ale to je věc, která je v té komunitě zakotvená velmi pevně od začátku, takže tam se s tím musí počítat.” (RB 2.37-2.40)

„Takže setkal jste se, nebo myslíte si, že třeba někteří účastníci obce na Vás nahlíží, jakoby jiným pohledem, protože jste konvertitou?“ (JB 2.41-2.42)

„Ano, zcela jistě a zcela jistě kromě toho, že pro mnoho halachicky rodilých židů, kteří sami ale nepraktikují, je člověk, který praktikuje bez zjevné povinnosti a nutnosti velice nepříjemným elementem.” (RB 2.43-2.45)

Respondent B vnímá, že konvertita v Čechách není dostatečně připraven na gijur a správné žití židovského života.

„Tam vlastně v českém prostoru je komplikovaná ta situace, těch lidí co mají tuhle potřebu, tak defakto nemají praktickou šanci ten gijur uskutečnit. A díky tomu, že komunity nemají vyvinuty žádné mechanismy k tomu, aby se o ty lidi postarala, tak ti lidé vstupují do absolutně neznámé vody a ta komunita v současné době a posledních 20 letech nemá žádný systém nějaké záchytné sítě, pro tyhle lidi, aby je vtáhla do toho židovského života. To, co je běžné jinde, že ti lidé dochází do tich rodin, aby viděli, jak ten Judaismus probíhá v praxi, tady to velmi zhusta je o samostudiu těch lidí a o tom, že oni zjistí nějaké penzum znalosti, ke kterým se dostanou a ve chvíli, kdy mají začít praktikovat, tak jednak se nemají čeho držet, nemají podle čeho praktikovat a velmi často nikdo ani nemá pocit, že by jim bylo potřeba pomáhat. Což je jedna věc a druhá věc je, že díky tomu, že ta komunita nefunguje úplně pevně nábožensky, tak ti lidé si podle mě nejsou ani schopni si uvědomit, co to pro ně bude znamenat, když ten gijur udělají. Zvlášť, pokud udělají gijur, který defakto tady jako jeden z mala probíhá udělají gijur ortodoxní, tak těžko si dokážou v našem prostředí představit, co to bude obnášet, co to bude znamenat.” (RB 2.64-3.77)

„Takže to je situace, která těm gijurům v Čechách moc nepřeje.” (RB 3.84-3.85)

Respondentka C svou židovskou komunitu vnímá velice pozitivně. Komunita je pro ni společenská, přátelská. Ve své komunitě pocítuje oporu. C se cítí být součástí komunity ještě před ukončením gijuru.

„Ale musím říct, že tím, že jsem jakoby ve skvělý jakoby komunitě, která mi v tom dost pomáhá, tak nevnímám to, jako nějakou jako překážku, nebo všechno jakoby co nastalo, tak ta komunita mi v tom skutečně jakoby pomůže....” (RC 1.17-1.19)

„.....oni pořádají spoustu kurzů pro veřejnost....” (RC 2.59-2.60)

„ale ty lidi byli hrozně příjemný. Jako mně se hrozně líbil jakoby ten přístup.“ (RC 3.66-3.67)

„Dobře, děkuju a myslíš si, že se Tvoje vztahy s blízkými v obci a i mimo obec po konverzi změni?” (JC 6.170-6.171)

„To je zajímavá otázka. Člověk by asi očekával, že v momentě, kdy bude jako jako příznivec jako klanu prostě a bude jako mít tu sounáležitost prostě a že najednou jako že najednou jako vlastně jako právoplatný jakoby člen komunity, takže by ho měli lidi mít jako radši, tak by to asi jako možná jako si může někdo představovat. Já si myslím, že tam kam já chodím., Bejt simcha, tam už jsme skutečně na sebe takový, jako vážně friendly jakoby přátelský jakoby úroveň, že jako neočekávám, že najednou by si řekli jako – jo paráda a teďka jako jedna z nás prostě, tak ji máme radši, nebo já nevím, necháme ji dělat- jako jo a dneska si krásně zapálíš jako šabatové svíčky prostě, nebaví Tě jako odříkat požehnání nad chlebem, tak to dělat nebudeš, bude to dělat někdo jinej. To jako úplně jako neočekávám prostě, takže. Nevím, myslím si, že jako v rámci té komunity se to asi nějak jako nezmění, tam skutečně bych řekla, že už jako máme jako najetou nějakou, jako řeknu, přátelskou linku prostě a tam se jako držíme a tam si myslím, že to zůstane” (RC 6.172-6.183)

Respondentka D vzpomínala na prvotní odstup a odmítání ze strany židovské komunity, které se po čase pro ni změnilo ve vlídné chování. Současně uvádí zkušenosti s přístupem odmítání konvertitů u jednotlivých členů židovské komunity.

„Vztahy v obci, jako v naší obci, nevím, myslím, si že někteří lidé mají prostě názory, že židem se musíš narodit, pokud se prostě nenarodiš, tak nejseš právo platnej žid a myslím, si že takovejhle člověk nezmění názor na mě ani kdybych udělala deset gijurů a pak jsou samozřejmě lidé, kteří to vítají, je pravda, že když jsem přišla poprvé do obce, tak jsem měla pocít, že cítím určité napětí, jo třeba z čeho já jsem byla smutná, tak z toho že mi

neodpovídali šalom, jo že mi prostě... a... připadalo mi , že prostě dokud nejsem židovka, tak ani nemám prostě právo na šalom, což mi připadá jako nejhezčí, co můžeš člověku, jako pozdrav říct, jo. Ale je pravda, že teďka už tam chodím nějakou dobu a mám ten pocit, že ti lidé vidí, že mám opravdu zájem, že mám dvě práce a že to mám složitý a že se vždycky snažím na tu výuku chodit, kdy můžu a tak se mi stalo, že jeden z učitelů mi řekl, že pokud budu potřebovat košer maso, tak ať mu napíšu, že mi ho potom předá na hodině a už jsou ty lidi takový milejší, takže se myslím, že to není po gijuru, že je to v tom procesu, kdy oni vidí, že ten zájem máš a že to skutečně neděláš jen tak pro něco, ale že je to skutečně z tebe” (RD 5.145-5.158).

8.6 Přestaly pro konvertity být nějaké hodnoty v jejich životě důležité?

U respondenta A a respondentky C je velice zajímavé, že uvedli, že se u nich nic nezměnilo. Zároveň, však oba uvedli jeden příklad jejich hodnotové změny.

Respondent B nepocituje, že by se on či jeho hodnoty v průběhu konverze, nebo po jejím dokončení změnily. Respondentka D zaznamenala změnu svých hodnot.

8.6.1 Ano hodnoty se změnily

U respondenta A Jana došlo k hlavní a zásadní změně v případě jistoty ve víře. Když byl Jan věřící a praktikující v křesťanské víře v cestě víry pochyboval. Na cestě věřícího a praktikujícího žida má ve správnosti své víry jistotu.

„Takže Je to taky osobní postoj, čili pocit ano tahleta cesta je pro mě, mé osobě, mé duši a mému smyslu a myšlení je to nejbližší, že jo. A to je vlastně toto rozhodnutí, co se rozhodne ano tahleta cesta je ta, kterou chci jít a která mi dělá dobře. Asi v tomhle tom.” (RA 4.134-5.137)

Respondentka C Ester v průběhu své konverze začala ve svém hodnotovém žebříčku více upřednostňovat čas strávený se svou rodinou.

„Jsou věci, které jsou teďka pro mě naopak jakoby důležitější a to je třeba trávení času jako s rodinou, jakože to je pro mě teda jako pro mě nějakým způsobem skutečně jako prioritita jako číslo 1. To je, jako něco, co předtím prostě jako.“ (RC 6.189-6.191)

Pro respondentku D Rachel přestalo být tolik důležité, jak ji vnímá její okolí, jaký dopad na její okolí může mít její jednání. Rachel je také méně tolerantní v diskuzích s příslušníky jiného náboženství o víře.

„Tak přestala jsem se tolik snažit, aby mě všichni měli rádi, což jsme měla předtím, jako velkou potřebu. Když jsem se chtěla všem zavděčit a bejt ta hodná a každému ve všem vyhovět, teďka to mám tak, že ano chci bejt ke všem milá, ale nemám to jako prioritu. Prostě hold někoho urazím, tím že mu řeknu promiň, ale nesním od tebe bábovku, protože to není podle naší víry, tak už s tím problémem nemám, jo a pokud to ty lidi nepochopí a berou to jako urážku a nepochopí, že já to mám z jiných důvodů, tak je to jejich problém ne můj.“ (RD 5.161-6.166)

„A potom, co pozoruju, tak pozoruju že už začínám bejt méně tolerantní k jiným náboženstvím,.....“ (RD 6.166-6.167)

8.6.2 Ne, hodnoty se nezměnily

Respondent A Jan hlavní podstatu změny hodnot neshledal, protože desatero přikázání je shodné v židovské i křesťanské víře.

„Není to den ze dne .... a ta hlavní, ...ale co je jako člověk si říká v čem zase ...je to společný a čemu od začátku člověk věří, nebo k tomu přistupuje je to společné, je vlastně to desatero, jo. A to vlastně je takový alespoň při tom přestupu, tohle byla věc, kterou jsem si uvědomil, že v tom je společná to je ta otázka v té lidskosti a potom v té toho božství, že jo té vznešenosti, uznání nebo víru v toho nejvyššího.“ (RA 4.124-4.128)

Respondent B Chodec si nemyslí, že by přechodem na židovskou víru změnil své životní hodnoty.

„Ne, myslím si že ne, myslím si že ne. Že tam nedošlo k žádnému posunu někam. Ted' mi

nenapadá žádná varianta. Já jsem vždycky hledal v době svého dospívání jsem hledal nějakou možnost po běžném praktickém duchovním životě a Judaismus tohle to nabízel, takže.” (RB 2.48-2.50)

„Takže myslíte, že se nezměnili nějak zásadně nějaká Vaše životní hodnota? (J 2.52)

„Ne, myslím, že ne a že přátelé, kteří mě znají třeba před 20 lety a viděli jsme se po dlouhé době, tak nemají problém rozlišit moji osobu. Je to neustále, ten stejný člověk. (RB 2.53)

Respondentka C

Respondentka C nevnímá, že by pro ni přestaly být dosavadní životní hodnoty důležité.

„Teďka bych řekla, že asi ne, protože si pořád nějakým způsobem myslím, že jsem jako pořád ten stejnej člověk, jako stejná Ester. A takže těžko říct, jako sama za sebe bych řekla, že ne, že by pro mě něco přestalo být jakoby něco vysloveně důležité – nemám ten pocit.” (RC 6.168-6.188)

8.7 Vztah k rabínovi

Všichni respondenti se nezávisle na sobě shodují v pojetí osobnosti rabína, jako učitele. Oproti ostatním náboženstvím jeho postavu vnímají v rámci lidství a nestaví jej nad ostatní. Pouze jedna respondentka vnímá postavu rabína jako duchovního vůdce, zároveň jej, ale nevylučuje, jako učitele v lidském slova smyslu pojetí.

8.7.1 Vztah k rabínovi, jako učiteli nebo jako k duchovnímu vůdci

Jednotliví respondenti během rozhovorů popsali svůj vztah k rabínovi. Respondenti vnímají rabína, jako učitele. Rabínovi zachovávají lidství, narozdíl od křesťanského pojetí kněžích. Pouze pro respondentku D Rachel je rabín, jako duchovního vůdce a částečně, ho vnímá, jako svého otce.

Respondent A vnímá osobnost rabína jednoznačně, jako učitele. Nepřisuzuje mu roli zprostředkovatele mezi člověkem a bohem a ponechává mu lidství bez nároků na jeho

duchovní stránku ve srovnání s křesťanskou vírou.

„... setkal jsem se s mnohými vlastně s celou oblastí kněží a řádu, a ten rabín ve své podstatě je učitel. To je ta podstata toho rabína. To není, jako ten zprostředkovatel mezi člověkem a bohem, respektive to kněžstvo, že jo. Tak toho rabína jsem nepojímal, jako kněze, to je jako jiné, jiné pojetí člověka duchovního, když to říkám. Mám to říct rabíni jsou v rámci jsou duchovní, že jo. Ne třeba duchovní, jako kněz, ale třeba dvě nebo tři fuze, které jsou v židovství, takže rabín pro mě je symbol smysl velkého učitele. A v té historii, když to člověk studuje, tak vidí ty velký rabíny, jako velký učitele, asi v tomhleto smyslu. Tak samozřejmě oni, jako pojetí učitele to mají velkých otců, to je jako i v tom křesťanství, tam jsou také velcí otcové, že jo. Tak samozřejmě ti učitelé, ale v tom v tom židovství jsou velcí rabíni velcí moudří, ze kterých se člověk učí a vlastně to argumentuje a učí se způsob myšlení ..“ (RA 5.141-5.150)

Pro respondenta B je rabín učenec, který předává moudrost židovské víry. V českém prostoru podle jeho pocitů není židovská kultura dostatečně zakořeněná a proto cítí, že stav židovských komunit v Čechách není v optimálním stavu.

„Děkuju. Co pro Vás znamená rabín? Jak ho vnímáte?“ (JB 2.54)

„Tak já vnímám rabínské osobnosti, jako učence v českém prostoru, bohužel ne úplně, jako leadery těch komunit a domnívám se, že to je ten důvod, proč ty komunity jsou v tomhle stavu.“ (RB 2.55-2.57)

„A pro Vás, jako napřímo, jako osobnostně? Máte k němu nějaký vztah? Jiný než k někomu jinému třeba z komunity?“ (JB 2.58-2.59)

„Bylo by ideální, aby to tak mohlo být.“ (RB 2.60)

„Dobře. Toto vlastně jsou otázky za mě všechny. Zeptám se je ještě něco, co by Vám připadalo zajímavé k tomu říci a já jsem se Vás na to nezeptala. Je ještě něco, co Vás k tomu napadá?“ (JB 2.61- 2.63)

„Tam vlastně v českém prostoru je komplikovaná ta situace, těch lidí co mají tuhle potřebu, tak defakto nemají praktickou šanci ten gijur uskutečnit. A díky tomu, že ta komunita nemá vyvinuty žádné mechanismy k tomu, aby se o ty lidi postarala, tak ti lidé vstupují do absolutně neznámé vody a ta komunita v současné době a posledních 20 letech nemá žádný systém nějaké záchytné sítě, pro tyhle lidi, aby je vtáhla do toho židovského života. To, co je běžné jinde, že ti lidé dochází do tich rodin, aby viděli, jak ten Judaismus probíhá v praxi, tady to velmi zhusta je o samostudiu těch lidí a o tom, že oni zjistí nějaké penzum znalosti, ke kterým se dostanou a ve chvíli, kdy mají začít praktikovat, tak jednak se nemají čeho držet, nemají podle čeho praktikovat a velmi často nikdo ani nemá pocit, že by jim bylo potřeba pomáhat. Což je jedna věc a druhá věc je, že díky tomu, že ta komunita nefunguje úplně pevně nábožensky, tak ti lidé si podle mě nejsou ani schopni si uvědomit, co to pro ně bude znamenat, když ten gijur udělají. Zvlášť, pokud udělají gijur, který defakto tady jako jeden z mala probíhá udělají gijur ortodoxní, tak těžko si dokážou v našem prostředí představit, co to bude obnášet, co to bude znamenat.“ (RB 2.64-3.77)

Ester respondentka C vnímá rabína s respekt k autoritě. Rabínovi nepřisuzuje nadlidství, se kterým se setkáváme v pojetí křesťanském. Respondentka C nerozlišuje mezi rolí rabína a rolí ostatních lidí, jako je ona sama.

„Tak rabín je pro mě autorita, je to pro mě nechci říct, že obyčejný člověk, ale je to pro mě jako řeknu člověk jako každý druhý, nebo snažím se k tomu přistupovat tak, že všichni jsme jenom lidé, všichni jsme si nějakým způsobem jako pořád jakoby rovni a byť je to jako někdo kdo rozhoduje, teďka nechci říkat vysloveně o mém osudu, ale o nějaké mé blízké budoucnosti, řeknu, má to tak nějak jako ve svých rukách, protože prostě samozřejmě ten proces nějakým způsobem jakoby vede, koriguje a může říct a tady si to ještě todlencto a ještě támdleto, nikdo samozřejmě jako na začátku neřekne tak jo, tak dneska je 1.3.2018 jako takže začínáme konverzi a jako 1.3.2019 jako máme hotovo. Tohleto samozřejmě neexistuje, vždycky se řekne nějaké blízké rámeček jako oukej ten jeden rok je nezbytně nutnej předpoklad prostě zpravidla tady v Praze, co já jsem slyšela, tak u těch jakoby reformních, nebo u těch neortodoxních směru, tak průměry, prostě jako, že se začíná na nějakým roce a půl, prostě až jakoby dál. Takže, slyšela jsem, že už někdo dělal konverzi 3 roky prostě, ale záleží prostě jak asi za a) jak k tomu člověk jakoby přistupuje, kdo ho jakým způsobem prostě jako vede, co má všechno za sebou takže jako rabín asi člověk fakt jako každéj jinej prostě.

Nebo snažím se k tomu tak přistupovat jako s úctou, jakože todlencto všechno, to je osoba jako důležitá, značně vystudovaná, vzdělaná prostě v oblasti, kterou prostě jako dělá, které se věnuje, ale je to člověk jako každý jiný, no. “ (RC 7.214-8228)

Oproti tomu respondentka D Rachel cítí k rabínovi silné pouto, mimo učitele jej vnímá, i jako duchovního vůdce a protože v rodině neměla podporu k víře cítí k rabínovi silné pouto jako k otci.

„A co pro tebe znamená rabín, jak ho vnímáš?“ (JD 6.177)

„A teď myslíš mého rabína, který mě provází mým procesem a nebo myslíš, kteréhokoliv rabína?“ (RD 6.178-179)

„Myslím přímo toho, kterého tě provází procesem.“ (JD 6.180)

„Tak ten pro mě znamená opravdu hodně. Já vlastně i tím, že teď jakoby cítím, že ztrácím vlastního tátu, tak musím říct, že ve svém rabínovi, tak jako trochu vidím jakoby svého otce. Nevím, jestli je to úplně správné, ale vidím, že on je opravdu nějaký, jako autorita, který mě někam vede a náš rabín je absolutně úžasnej člověk. Z toho co on pro nás všechno dělá jak je strašně trpělivý, pozitivní, já jsem se ještě nesečkala s takovým člověkem, ještě nikdy. Musím říct, že náš rabín pro mě znamená opravdu hodně. pokud dokončím proces, tak mu za to můžou být hodně vděčná a vždycky pokud bude potřeba, pomoc dalším členům, který možná přijdou k našemu rabínovi do naší komunity, tak já vždycky budu ochotná jakkoliv jim pomoc s čímkoliv.“ (RD 6.177-6.189)

Pro respondentku D v obecné rovině představuje rabín soudce a ochránce.

„A pokud to vezmu, jako všeobecný pojem, to znamená pojem rabín?“ (JD 6.190)

„Tak rabín, je někdo, kdo hodně studoval Tóru, kdo má vysoké postavení a někdo, kdo toho hodně zná a hodně ví. Je to v podstatě... Vlastně bych řekla, že svým způsobem může být soudce, ale vlastně i ochránce jo. Je to vlastně člověk, kterej ti vždycky řekne, co máš dělat, ale vždycky ti přihlíží, jakoby na tvoje osobní hledisko jo a co mě se strašně líbí ... “ (RD 6.191-7.194)

Z odpovědí konvertitů je patrný rozdíl vnímáním mezi kněžími v křesťanství, kdy věřící považují kněží za prostředníky mezi věřícími a Bohem a mezi rabíni v judaismu, kdy je rabín vnímán mezi věřícími jako učitel. V judaismu se věřící obracejí více k Bohu přímo. Nikoliv přes prostředníky.

9 Diskuse

Gijur je velmi osobní a citlivá záležitost, proto nebylo jednoduché navázat kontakt s konvertity, kteří by byli ochotni poskytnout rozhovor.

V průběhu našich rozhovorů jsem se snažila, aby se dotazovaní cítili, co nejvíce příjemně v rámci daných možností.

Rozhovory byly velmi emoční a citlivé. Vnímala jsem, jak dotazovaní převážně otevřeně hovoří o svých pocitech. O bolestech, nebo slastech které byly či jsou s gijurem spojeny.

V průběhu rozhovorů jsem občas pocítila, že některé téma není dotazovaným příjemné. V tento moment jsem dále v otázkách pro větší detaily nepokračovala. Rozhovory jsem se snažila vést jemnou a přirozenou formou. Respondenty jsem k odpovědím nenutila. Z toho důvodu jsou některé odpovědi ploché.

Při zpracování analýzy a několikanásobném opakovaném čtení každého rozhovoru jsem si mnohem více uvědomovala náročnost a závažnost celého procesu gijur, než jsem si na začátku této práce dokázala představit. S konvertity, kteří se bohužel nesečkali s pochopením rodiny jsem soucítila tíhu tohoto rozhodnutí.

Cílem výzkumu bylo zjistit, co konvertité prožívají v rámci procesu gijur.

Cíl práce se prokazatelně podařilo zjistit. Za velice zajímavé považuji shodu u všech konvertitů v pocitu náročnosti procesu gijur.

V rámci této práce jsem měla možnost blíže se seznámit s judaismem z jiného pohledu, než z knih.

Za tuto zkušenost jsem vděčná lidem, kteří byli ochotni se mnou vést rozhovor.

10 Závěr

Na základě hloubkových rozhovorů jsou v práci analyzovány přístupy jednotlivých konvertitů ke konverzi, jejich motivace a průběh gijuru. Z těchto rozhovorů vyplývá, že konverze k judaismu je na počátku 21. století složitý fenomén, jak z hlediska celospolečenského, tak židovské komunity. Tato analýza vytváří předpoklady k dalšímu studiu střetávání judaismu s většinovou společností, právě na příkladu těchto konvertitů, kteří jsou na rozcestí mezi většinovou společností a židovskou komunitou.

V bakalářské práci jsem nemohla navázat na poznatky žádné jiné práce, která by se zabývala gijurem z pohledu jednotlivých konvertitů, protože jsem nedohledala publikaci zabývající gijurem v dané souvislosti.

Výzkum, který byl proveden v rámci bakalářské práce je prvotním pokusem uchopit protnutí většinové společnosti a židovství v jedincích, kteří usilují o konverzi. V rozhovorech se prokázalo, že minulost většinové společnosti zvnitřněná jedincem se dostává do konfliktu s duchovním usilováním o nový přístup k Bohu v rámci judaismu. Ke konfliktu tohoto procesu přispívá často i sociální pole konvertity, které může být někdy až tak dramatické, že v jednom případě konvertita na dokončení procesu čekal na vyměření celé rodiny, nebo v další případě hrozí pro dokončení konverze přetrnutí rodinných vztahů.

Literatura:

BARNAVI, Eli, ed. *Atlas univerzálních dějin židovského národa: od časů biblických praotců do současnosti*. Ilustroval Michel OPATOWSKI, přeložil Dušan ZBAVITEL.

Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN 80-7187-013-7.

BRENNER, Michael. *Kleine jüdische Geschichte*. Munchen: C. H. Beck, 2008.

DONALDSON, Terence L. *Judaism and the Gentiles: Jewish patterns of universalism (to 135 CE)*. Waco, Text.: Baylor University Press, c2007. ISBN 9781602580251.

FIEDLER, Jiří. *Židovské památky v Čechách a na Moravě*. Praha: Sefer, 1992. ISBN 80-900895-1-8.

FINKELSTEIN, Israel a Neil Asher SILBERMAN. *David a Šalomoun: počátky mesianismu ve světle moderní archeologie*. Praha: Vyšehrad, 2010. Teologie (Vyšehrad). ISBN 978-80-7429-016-9.

GANZFRIED, Šlomo ben Josef. *Kicur Šulchan aruch*. Stránka: Agadah, 2012. ISBN 978-80-87571-01-9.

- GUZIUR, Jakub. *Úvod do studia judaistiky: sborník přednášek*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2006. Judaica Olomucensiae. ISBN 80-244-1380-9.
- JOHNSON, Paul. *Dějiny židovského národa*. Přeložil Věra LAMPEROVÁ, přeložil Jan LAMPER. Praha: Rozmluvy, 1995. ISBN 80-85336-31-6.
- HALOVÁ, Eliška. *Hnutí Chabad v Praze po roce 1989*. Západočeská univerzita v Plzni Fakulta filozofická, 2014. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni Fakulta filozofická. Vedoucí práce Mgr. Věra Tydlitátová, Th.D.
- HANUŠ, Jiří a Ivana NOBLE, ed. *Konverze a konvertité: sborník z mezioborového semináře o problematice náboženského obrácení*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009. Quaestiones quodlibetales. ISBN 978-80-7325-196-3.
- HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-485-4.
- KIEVAL, Hillel J. *Formování českého židovstva: národnostní konflikt a židovská společnost v Čechách 1870-1918*. Praha: Paseka, 2011. ISBN 978-80-7432-174-0.
- LANCASTER, Brian. *Judaismus*. Praha: Ikar, 2000. ISBN 80-7202-704-2.
- MUCH, Theodor a Karl PFEIFER. *Svár bratří v domě izraelském: židovstvo mezi fundamentalismem a osvícenstvím*. Praha: Themis, 2000. ISBN 8085821885.
- NEWMAN, Ja'akov, Gavri'el SIVAN, Bedřich NOSEK, Leo PAVLÁT a Daniel ZISS. *Judaismus od A do Z: slovník pojmů a termínů*. Přeložil Dušan ZBAVITEL, přeložil Markéta ZBAVITELOVÁ. Praha: Sefer, 1992. Judaika. ISBN 80-900895-3-4.
- PALOUŠ, Radim. *Čas výchovy*. Praha: SPN, 1991. ISBN 80-04-25415-2.
- PRINGLE J, dRUMMOND J, MCLAFFERTY E, HENDRY C :*Interpretative phenomenological analysis: a discussion and critique*. Harrow:© RCN Publishing /Nurse Researcher, 2011
- ROTH, Leon. *Judaism*. London: A Potrait, 1996
- SACKS, Jonathan, DIVECKÝ, Jan, ed. *O svobodě a náboženství: třicet šest zamyšlení rabína Sackse nad věčně živými tématy biblických příběhů*. Praha: P3K, 2005. ISBN 80-903584-2-x.
- SAND, Shlomo. *Jak byl vynalezen židovský národ*. Přeložil Veronika BRÁNIŠOVÁ, přeložil Přemysl HOUDA. V Praze: Rybka Publishers, 2015. ISBN 978-80-87950-16-6.
- SETBON, Jean-Marie Élie. *Od jarmulky ke kříži: příběh konverze francouzského rabína*. Přeložil Markéta ŠTĚPÁNKOVÁ. V Praze: Karmelitánské nakladatelství, 2018. Osudy (Karmelitánské nakladatelství). ISBN 978-80-7566-027-5.

- SCHÄFER, Peter. *Dějiny Židů v antice: od Alexandra Velikého po arabskou nadvládu*. Praha: Vyšehrad, 2003. Historica (Vyšehrad). ISBN 80-7021-633-6.
- SKOLNIK, Fred a Michael BERENBAUM. *Encyclopaedia Judaica*. 2nd ed. Detroit: Macmillan Reference USA in association with the Keter Pub. House, c2007. ISBN 0028659430.
- SLÁDEK, Pavel. *Malá encyklopedie rabínského judaismu*. Praha: Libri, 2008. ISBN 978-80-7277-379-4.
- SLÁMA, Petr. *Tanu rabanan: antologie rabínské literatury*. Praha: Vyšehrad, 2010. Světová náboženství (Vyšehrad). ISBN 978-80-7021-722-1.
- SMITH JA, FLOWER P, LARKIN M. *Interpretační fenomenologická analýza: teorie, metoda a výzkum*. London : Sage Publications, 2009. ISSN 1478-0887
- SMITH JA, JARMAN M, OSBORNE M. *Doing phenomenological analysis*. In Murray M, Chamberlain K (Eds) *Qualitative Health Psychology: Theories and Methods*. London: Sage Publications, 1999.
- SPIEGEL, Paul. *Kdo jsou Židé?*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principal, 2007. ISBN 9788087029077.
- SZLAKMANN, Charles. *Judaismus pro začátečníky*. Praha: TOGGA, 2003. ISBN 80-902912-9-5
- WILLING, Carla. *Introducing qualitative research in psychology: adventures in theory and method*. Philadelphia, PA: Open University Press, 2001. ISBN 0335205356.

Webové stránky

- Bejt Praha. O nás. [online]. ©2019 [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: <http://www.bejt-praha.cz/>
- Goethe – Institute. Sprache. Kultur. Deutschland [online]. ©2019 [cit. 2019-05-28]. Dostupné z: <https://www.goethe.de/en/spr/mag/20981027.html>
- Mezikulturní dialog. masorti-konzervativni-zidovska-komunita-v-cr [online]. Vizus ©2019 [cit. 2019-06-29]. Dostupné z: <https://www.mezikulturnidialog.cz/databaze/adresar/masorti-konzervativni-zidovska-komunita-v-cr/442/>
- My Jewish Learning. Zachariáš Frankel [online]. Copyright © 2002 - 2019 [cit. 2019-05-28]. Dostupné z: <https://www.myjewishlearning.com/article/rabbi-zechariah-frankel/>

OU-JLIC. OU-JLIC [online]. © 2019 [cit. 2019-04-10]. Dostupné z:
https://oujlic.org/shiurim/basar_vchalav_waiting_between_meat_and_milk
Zadoq [online]. Copyright © 2014 - Patti [cit. 2019-03-25]. Dostupné z:
<http://www.zadoq.com/schulchan-aruch-jore-dea-260-267/>
Židovská Liberální Unie. O nás. ©2014 [cit. 2019-06-18]. Dostupné z: <http://www.zlu.cz/>
Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma [online]. © 2019 [cit. 2019-06-01]. Dostupné z: https://www.jhi.pl/psj/Jore_Dea

PŘÍLOHY

Příloha I

Tabulky k rozhovorům s konvertity

Tabulka č. 1 Jak konvertité prožívají proces gijur?

Respondent	A	B	C	D
Dlouhý proces	1.9-1.10	1.9-1.10	1.10-1.17, 4.122-4.123, 5.135-5.142, 8.243-8.246	1.18-1.19
Pocit hledání	2.58-2.59	1.15-1.16 1.27-1.28	2.60-2.61	1.21-1.24
Obavy	2.24-2.26 2.55-2.57			4.106-4.108
Krátký proces				

Tabulka č. 2 Proč se rozhodli konvertovat?

Respondent	A	B	C	D
Rozchod s předchozí rodinou a vírou	1.14-1.17, 1.26-1.29			
Pojetí představy boha v židovství	2.36-2.40, 2.44-2.47 2.50-2.52 2.60-2.65			1.21-1.24 2.43-2.45 2.57-2.57
Ovlivnění životním partnerem	2.40-2.41		2.31-2.32, 2.41, 7.203-7.210	
Rodinná historie		1.12-1.13	1.29-2.30, 2.42	

Vnitřní nutkání		1.19-1.22	2.45-2.46,	1.15-1.16, 1.21, 1.24-1.29, 2.34, 2.37, 3.69-3.74, 3.95, 3.97, 4.98-4.99, 4.114-4.117, 5.161-5.162
Židovské potomstvo			2.44-2.47	4.96-4.98

Tabulka č. 3 Co konvertité zvažovali při výběru Judaistického směru?

Respondent	A	B	C	D
Vliv okolí	3.70-3.71	1.19-1.19	3.82-3.86	
Potřeba tradice	3.72-3.81	1.20-1.22	3.78-3.82	4.98-4.99
Alija				3.95-3.99

Tabulka č. 4 Jak konverzi přijímají blízcí a okolí?

Respondent	A	B	C	D
Nepřijetí konverze ze strany blízkých	1.14-1.17, 1.26-1.29		3.90-4.97	4.106-4.109, 4.126-4.130, 5.133-5.140, 5.143-5.145
Přijetí konverze ze strany blízkých		1.24-1.28, 1.32-1.34	3.89, 4.97-4.102, 4.106-4.108	

Tabulka č. 5 Vztah židovské komunity vůči konvertitovi?

Respondent	A	B	C	D
Nepřijetí v rámci obce		2.37-2.40, 2.43-2.45, 2.64-3.77, 3.84-3.85,		5.145-5.147, 5.151
Přijetí v rámci obce	4.111-4.113		1.17-1.19, 2.59-2.60, 3.67-3.68, 6.172-6.180	5.156-5.158

Tabulka č. 6 Přestaly být důležité nebo změnily se pro konvertity nějaké životní hodnoty?

Respondent	A	B	C	D
Ano	4.134-5.137		6.189-6.191	5.161-6.166 6.166-6.167
Ne	4.124-4.128	2.48-2.53	6.186-6.188	

Tabulka č. 7 Vztah k rabínovi

Respondent	A	B	C	D
Respekt k rabínovi jako učíteli, ale v rámci lidství	5.141-5.150	2.55-2.57, 2.60	7.214-8.228	7.194-7.196
Vnímání rabína jako duchovního vůdce				6.181-6.186, 6.191-7.194
Nápomocnost rabína	6.177-6-180			
Nenápomocnost rabína				

Příloha II:

Informovaný souhlas ke zpracování a zpřístupnění osobních a citlivých údajů

Já, níže podepsaný/á

-----

podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s nařízením (EU) 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (GDPR), tímto uděluji svůj výslovný a svobodný souhlas se zpracováním veškerých svých osobních a citlivých údajů, které jsem poskytl/a během rozhovorů pořizených ve zvukové či audio-vizuální podobě v rámci výzkumné Bakalářské práce na téma gijur, kterou zpracovává Bc. Kateřina Klímová, jejímž cílem je zjistit jakým způsobem na konvertity gijur působí pro následující účely:

- vědecký či historický výzkum v oblasti humanitních věd;
- archivace ve veřejném zájmu;
- vzdělávací činnost (možnost využití úryvků či ukázek z rozhovorů při výuce);
- publikační činnost (odborné články, studie, sborníky, monografie apod.).

Jsem si vědom/a skutečnosti, že správcem těchto údajů se na dobu neurčitou podpisem tohoto souhlasu stává: Bc. Kateřina Klímová, rč. 895310/1608

Souhlasím s tím, aby rozhovory a informace v nich obsažené byly v případě potřeby poskytnuty v písemné či elektronické podobě na základě podmínek, jež stanoví správce, také dalším subjektům (domácí či zahraniční akademická pracoviště a výzkumné instituce), a to výhradně pro účely vědeckého či historického výzkumu v oblasti humanitních věd – hodící se zaškrtněte:

- souhlasím
- nesouhlasím

Prohlašuji, že jsem byl/a informován/a o tom, že podle výše uvedených právních předpisů o ochraně osobních údajů mám právo:

- kdykoliv odvolat udělený souhlas, a to pro každý ze shora uvedených účelů samostatně; vyžádat si informaci o tom, jaké osobní a citlivé údaje jsou o mně zpracovávány, vyžádat si opravu nebo doplnění svých osobních a citlivých údajů;
- žádat omezení zpracovávání údajů, které jsou nepřesné, neúplné nebo u nichž odpadl důvod jejich zpracování, ale nesouhlasím s jejich výmazem;
- žádat umožnění přenesení zpracovávaných údajů;
- vznést námitku proti zpracování mých osobních údajů pro přímý marketing, včetně souvisejícího profilování;
- nebýt předmětem automatizovaného individuálního rozhodování, včetně profilování;
- mám právo dostat odpověď na svou žádost bez zbytečného odkladu, v každém případě do jednoho měsíce od obdržení žádosti správcem.

Pro kontaktování správce ve věci ochrany osobních a citlivých údajů lze využít následující kontakty: Bc. Kateřina Klímová, Tel. 728366866, email katerina.klimovak@gmail.com
Na Houpačkách 1167, Písek 39701,

Datum, místo podpisu: .....

Podpis narátor/a/ky: .....

Příloha III:

V příloze č. 3 jsou uvedeny přepisy rozhovorů v tomto pořadí:

Respondent A

Respondent B

Respondentka C

Respondentka D

Respondent A

- 1 J: Dobrý den Jane. Já Vám děkuji, že jste souhlasil s rozhovorem.
- 2 A: Dobrý den.
- 3 J: A zeptám se Vás prosím, kolik je Vám let?
- 4 A: Taaakkk řekl bych sedmdesáááát dva Ha Ha 72.
- 5 J: Ha Ha, dobře děkuji. A Mohu se Vás prosím zeptat, hm, jak dlouho je to, co jste vlastně
- 6 prošel procesem gijur?
- 7 A: Tak pokud oficiálně. To znamená přímo od data, kterého se dá počítat, tak je to 11 let.
- 8 J: Hm
- 9 A: Ale ve skutečnosti já se tomu směji, protože..... Ta moje příprava v uvozovkách trvala
- 10 40 let.
- 11 Takže abych řekl, trošku to připomíná, jako putování židů pouští. Takže spíš, jako otázka,
- 12 proč až po 40 letech. Hmm. Je to asi tím, že .... Přestup v rámci náboženství zvláště, jeli
- 13 člověk vychován v nějakých v nějakém náboženství, tak pochopitelně při změnách, při
- 14 změně nebo přestupu se zvažují mnohé věci, jednak jsou to věci osobní, ale taky věci rodinné
- 15 a u toho gijuru platí, že když člověk přestoupí k židovství, vlastně se uzavírá, nebo zavírá
- 16 svou předchozí cestu k rodině a to je jedna z těch vážných věcí, které si musí každý vlastně
- 17 uvědomit sám. Já jsem vlastně do určité míry nemohl to udělat dřív. Ať teda už tolik desítek
- 18 let jsem se tomu věnoval, protože moje výchova a zvláště ze strany matky byla katolická a
- 19 vlastně v rodině maminčině byly čtyři kněží a jedna řádová sestra. Takže když to zvážíte, že
- 20 jednak tohle to a sám osobně jsem byl vychovávanej benediktýnem,.... což byl trojnásobnej
- 21 doktor. Doktor teologie, doktor církevního práva a to třetí mi už teď vypadlo, ale čili vlastně
- 22 cesta, cesta k tomu gijuru byla pro mě dost dlouhá do určité míry i jako náročná, takže
- 23 protože se v rodině, tím že jsem byl vlastně nejmladší a všichni ostatní byli narozeni před
- 24 válkou já po válce a byl jsem si plně vědom toho, že v okamžiku, kdybych přestoupil,
- 25 veškeré kontakty s rodinou by byly přerušeny a to je jedna z takových těch věcí, to musí
- 26 člověk rozhodnout, protože to je velký řez. Takže v podstatě oficiálně jsem přestoupil až

27 když nikdo z mých rodičů a sourozenců nežil..... To hm je jedna z takových věcí, která, a
28 samozřejmě v jiných případech se stává, že rozchod potom člověka, který přestoupí, se
29 rozchází se svojí původní rodinou, ze které vyšel. Bývá to velice často. A takže tohle je jeden
30 z takových těch momentů a druhá věc proč člověk přestoupí, tak je to, každý máme svůj
31 vývoj. Já Vám mohu říct, že za tu dobu jsem, hmm, prošel mnohým vývojem od toho
32 věřícího přes nevěřícího až v současnosti, protože na začátku je otázka toho smyslu. Smyslu
33 a jestliže jsem byl vychován v určité víře a jsou tam vlastně od malička, že jo čili ten můj
34 vztah jako k Bohu a těmhle těm náboženským věcem byl dán už výchovou a veliký podíl
35 samozřejmě vždycky má setkání s lidma, který člověk potká ve svém životě. A jestliže jsem
36 se už v době studia jsem, mě to zajímalo tyhle ty otázky víry a teologické otázky, a nakonec
37 jsem dospěl k tomu, že člověk má být, nebo aspoň já osobně jsem pociťoval, že potřebuji
38 být jasně, být rozhodnut v jakém prostředí, nebo respektive co je mým smyslem a v co
39 vlastně věřím. A tím, že po celou tu dobu mě pojetí představy Boha v židovství mě nesmírně
40 lákala vždycky. A to byl asi jeden z těch hlavních důvodů, no a potom samozřejmě osobní
41 život, vztahovej, protože tak jako předtím jsem byl determinován vlastně náboženským
42 prostředím ze strany mé matky, a tak když jsem se osamostatnil a prakticky jsem se vzdálil
43 z toho vlivu ve svých 17 letech, takže od těch 17 let jsem byl vlastně plně svobodný a
44 zodpovědný za sebe. A to je možná asi taky jedna z těch příčin toho hlubšího uvažování a
45 jedna z těch příčin toho hlubšího uvažování a smyslu že ty existence a všechno to ostatní to
46 už je konkretizace už jednotlivých otázek, které se vztahují k vlastnímu k vlastní existenci k
47 vlastnímu pojetí toho, toho čemu říkáme Bůh, že jo. Tak to asi k té otázce.

48 J: Když bych se zeptala hm co Vám v judaismu pojetí židovské hm k bohu dávalo větší
49 hloubku větší smysl oproti třeba tomu katolickému?

50 A: Je tam, je to vlastně ta základní teologická otázka v jedinečnosti Boha a to je vlastně alfa
51 a omega a alfa omega toho přístupu a.... hm.. těžko, jako to víc specifikovat, ale z
52 teologického učení je to naprosto jednoznačný.

53 J: hm. Děkuju. A vzpomínáte si, jak jste se vlastně cítil během toho procesu, co pro Vás bylo
54 takové, jako nejtěžší?

55 A: Nejtěžší vždycky v asi aspoň jsem to tak pociťoval ze začátku je, protože jestliže je člověk
56 vychován v určitém směru, tak je determinován i pocitem zodpovědnosti a strachu a byly
57 období, kdy jsem hmmm měl strach vůbec o těhle věcech vůbec uvažovat, anebo popírat
58 existenci boha. Je to období, kdy ha to asi prožívá každý mladý člověk, který hledá, že jo
59 protože otázka je vždycky toho hledání toho smyslu a toho boha, že jo. Tak a hm jsou období,

60 kdy si říkáte, nebo kdy jsem si říkal, no jestli bože existuješ, tak mi to dokaž. A je to zvláštní
61 toto jsem říkal možná ještě v době své puberty a to ještě vlastně bylo v době velkého vlivu
62 a silné kontroly matky a to je otázka možná na to působila i ta racionálnost, nebo logičnost
63 myšlení, protože o dogmatech se nedá přemýšlet. Dogmata se musí přijmout a to je vždycky
64 asi ten největší problém s přijetím dogmat. Každá ta pravděpodobně každá ta víra má své
65 mantinely a má ty dogmata. Takže časem, když člověk nad tím přemýšlí a jednak pak se
66 vrací ke své životní cestě tak najednou vidíte že ty momenty v té cestě, bože dokaž mi, že
67 jsi jsou. To je asi proč člověk kráčí vlastně od křižovatky ke křižovatce.

68 J: Vy jste udělal vlastně konverzi gijur do ortodoxního směru judaismu, co Vás vedlo
69 rozhodnout se právě pro ortodoxní nikoliv třeba pro reformní nebo liberální?

70 A: No tak je to shoda okolností, která je vždycky tak, jako vliv je to vliv prostředí a lidé se
71 kterými se stýkáte. Takže v mém případě se samozřejmě, u nás se o jako reformním, jako
72 takovém tom směru uvolněném se hovořilo, ale ta podstata je v tom v tom tou základní,
73 kterou to všechno vzniklo. Proč to židovství je tak silný, v čem je jeho síla a potom člověk
74 najednou zjistí, že jakákoliv reforma vždycky tu základní myšlenku rozmělnuje, anebo
75 zjednodušuje anebo odstraňuje. To je jedna z věcí a potom člověk taky srovnává v historii,
76 co se stalo se židovstvím, když dochází k uvolňování těch základních principů a je tam
77 vlastně velký boj a o existenci a asimilaci. A taky asimilace většinou vždycky nastoupí v
78 okamžiku, kdy se má něco uvolnit čili zreformovat. A tam jsou vlastně ty největší nebezpečí,
79 protože já tohle jsem si byl vědom tohle to no. A protože když se člověk tím zabývá, tak
80 si klade otázky, proč zrovna tohle to zůstává? Proč se pro tomu tolik bojuje, nebo proč je
81 snaha to zreformovat. Asi v tom to je.

82 J: Hmm. Děkuji. To byla krásná odpověď.

83 A: Ha ha

84 J: A jak jste prožíval vlastně reakce svého okolí? Vy jste říkal, že ve Vaší rodině jste měli
85 nějakou víru a že bylo téměř nemyslitelné, aby jste tedy konvertoval k judaismu takže jste
86 své rodině nesdělil, co máte v plánu, nebo jak jste to vlastně Vy jako přímo toto prožíval?

87 A: Já jsem to nesdělil, protože jsem si byl úplně vědom. Už stačilo jenom to, že ta podstata
88 je taky v tom, že člověk se rozvíjí, i s tím, když potká svého partnera a bez toho, jako že by
89 člověk byl absolutně sám, jako jedinec bez jakýchkoliv závazků k ničemu, ale teď viděl, že
90 přestoupil....hm.... Nevim...Je to ... Tohles to neznám. To se může stát třeba někomu, kdo
91 se rozhodne žít zasvěceným životem, jak to bývá teda u těch různých řádů a přestoupěj ....
92 Vstoupěj pak do nějakého řádu, že jo. Ale jako jedinec že jo. Kdežto to člověk, když je ve

93 společnosti a je s partnerem, tak vlastně si řeší základní věci soužití. Takže jestliže
94 pochopitelně hodně tomu napomohlo tím, že jestliže už v rodině ten partner je a berete si
95 partnera z tohohle z toho prostředí, tak se předpokládá, že máte několik cest, jak se s tím
96 vyrovnat, že jo. Ale tím, že jsem byl už předtím jsem se o to zajímal, tak pro mě to nebylo
97 něco, co.. Byl jsem vnitřně jako přesvědčen ano touhle cestou půjdu. A to je asi ta. To je to
98 první rozhodnutí, že jo.

99 J: Myslíte si, že se vlastně vztahy, Vaše vztahy s Vašimi blízkými po konverzi změnili?

100 A: No právě, jak jsem Vám uvedl, že tím že oficiálně jsem nekonvertoval, tím jsem se
101 nedostal do těch rozporů. I když samozřejmě můžete praktikovat všechny modlitby a
102 všechny tyhle sty věci, ale ale to definitivní rozhodnutí padlo až potom. Čili pro mě to bylo
103 spíš bych to řekl takové období studia hledání a toho smyslu a samozřejmě jsem byl
104 přesvědčen dlouho o tom, ale jestliže jste v prostředí, kdy už od začátku není, když si
105 vezmete židovku, tak a ta rodina je v jiném směru, tak pochopitelně pocítíte, ten staletý
106 rozpor mezi tím křesťanským a mezi tím židovským. A to je asi proč o tom hovořím, že to
107 existovalo, existuje a možná ještě bude existovat. Jenom vždycky si kladu otázku proč? V
108 čem to je? Ale je to jsou to cesty lidské a jsou to cesty teologické, náboženské.

109 J: Když bych se Vás zeptala v rámci obce, pocíťoval jste nějaké vztahové změny, když jste
110 konvertoval s Vašimi blízkými v rámci obce?

111 A: Tím, že jsem se pohyboval v tom prostředí mnoho let, tak pro mě to nebyla zásadní
112 změna. To zůstává stejný. Tam, jako bychom řekli, jako když žijí partneři strašně moc let
113 spolu a pak nakonec se rozhodnou, že budou mít svatbu. Ha ha ha

114 J: Ha ha

115 A: Takže v tomhle tom duchu by se to dalo připodobnit.

116 J: Vy jste měl ten proces skutečně dlouhý. Hmm. I přesto mi napadá otázka přestaly pro Vás
117 být nějaké hodnoty, či názory, přesvědčení během procesu nebo po procesu konverzi
118 nedůležité, když třeba srovnáte, kdy jste se vlastně Vy poprvé rozhodl, že Judaismus je cesta,
119 kterou byste se chtěl vydat?

120 A: Ono to už bylo nějakou desítku let zpátky, čili dá se říct, že možná to bylo, jako skutečně
121 nastoupena ta cesta tak bylo to možná 25, 30 let předtím. Protože, jako ač jsem začal se
122 stýkat s židovskou společností, tak přesto ve Vás ještě vlastně zůstává to minule období a to
123 není možné odstránit, teď jsem křesťan, to odstráňnu a teď jsem zase něco jinýho, že asi
124 ten ta cesta je pozvolná. Není to den ze dne.... a ta hlavní, ...ale co je jako člověk si říká v
125 čem zase .... je to společný a čemu od začátku člověk věří, nebo k tomu přistupuje je to

126 společné, je vlastně to desatero, jo. A to vlastně je takový aspon při tom přestupu, tohle byla
127 věc, kterou jsem si uvědomil, že v tom je společná to je ta otázka v té lidskosti a potom v té
128 toho božství, že jo té vznešenosti, uznání nebo víru v toho nejvyššího. Tak... No a tím, že
129 ta, že jsem taky víc možná i trošku logicky a racionálně nakloněn, tak všechny ty.... ta
130 věrouka židovská mě byla potom osobně čím, dál tím bližší. Asi v tomhle tom směru. Taký
131 se dá jako trošku říct, že ono jako, to křesťanství. jsem si uvědomil je vlastně židovství, které
132 je motivováno, je tam těch emocí víc a je to pro tu to společenství, které nemá ty židovské
133 kořeny, jo čili ono to ať tedy samozřejmě říkáme ti první křesťani, ale to už se dostáváme do
134 otázky jiné, kterou Vy studujete v rámci religionistiky, že jo. Takže Vám to je Vám je to
135 jasný tahle ta. Takže Je to taky osobní postoj, čili pocit ano tahle ta cesta je pro mě, mé
136 osobě, mé duši a mému smyslu a myšlení je to nejbližší, že jo. A to je vlastně toto rozhodnutí,
137 co se rozhodne ano tahle ta cesta je ta kterou chci jít a která mi dělá dobře. Asi v tomhle tom.
138 J: Hmm Jak vnímáte rabína, co pro Vás, vlastně jako postava znamená?
139 A: No tak hmm. Rabín, jako to je otázka pojetí, co je to rabín, kdo je to rabín? Že jo.
140 A když by se to srovnávalo s mojí zkušenosti předchozí, to znamená kněží, a taky vlastně
141 setkal jsem se s mnohými vlastně s celou oblastí kněží a řádu, a ten rabín ve své podstatě je
142 učitel. To je ta podstata toho rabína. To není, jako ten zprostředkovatel mezi člověkem a
143 bohem, respektive to kněžstvo, že jo. Tak toho rabína jsem nepojímal, jako kněze, to je jako
144 jiné, jiné pojetí člověka duchovního, když to říkám. Mám to říct rabíni jsou v rámci jsou
145 duchovní, že jo. Ne třeba duchovní, jako kněz, ale třeba dvě nebo tři fuze, které jsou v
146 židovství, takže rabín pro mě je symbol smysl velkého učitele. A v té historii, když to člověk
147 studuje, tak vidí ty velký rabíny, jako velký učitele, asi v tomhle tom smyslu. Tak
148 samozřejmě oni, jako pojetí učitele to mají velkých otců, to je jako i v tom křesťanství, tam
149 jsou také velcí otcové, že jo. Tak samozřejmě ti učitelé, ale v tom v tom židovství jsou velcí
150 rabíni velcí moudří, ze kterých se člověk učí a vlastně to argumentuje a učí se způsob myšlení
151 a z té argumentace a těhle z těch, i když samozřejmě v tom židovství, když se sejdou dva
152 rabíni, tak jsou tři názory, takže ha ha asi to zase tak sympaticky na to že hmmm některé
153 věci o kterých je možno uvažovat, tak to v tom židovství je taky. A to je taky to, co mě
154 lákalo. Uvažovat o těch věcech ještě.
155 J: A jak jste ho vnímal vlastně rabína, jako učitele během procesu gijuru. Vy jste asi zažil
156 více těch rabínu, tím, že jste...
157 A: No tak já jsem je hlavně tady, že jo ze začátku, to bylo jednotlivé seznámení. To byl rabín
158 Feder do 70 roku, kdy zemřel. Tak je to vlastně, to pro mě byla, jako to první setkání pro mě

159 byl, jako takovej, jako toho moudrýho velkýho a navíc v tý době, kdy to ještě samozřejmě
160 náboženství a tohle sto bylo pod přísnou kontrolou teda, ale byl to takovej pocit, jako světla,
161 že jo, jako přichází k Vám úplně jiný svět, že jo..... A takže to bylo ale spíš, jenom takové
162 osobní setkání, jako být přítomen, ale jako v ... ten největší podíl potom tý přípravy, tak to
163 samozřejmě ti rabíni, kteří byly tady později a i ten....Vy to chce jmenovitě, jo?

164 J: Ne, ne. To nemusíte.

165 A: Takže v podstatě mohu říct, že to bylo působnosti 3 až 4 rabíni.

166 J: Já jsem spíš myslela tou otázkou, jaký třeba Vy osobně jste k nim měl vztah. Jestli to pro
167 Vás byl opravdu učitel, nebo jestli byli pro Vás učitelé, kteří Vás prováděli tou cestou a Vy
168 jste k nim vzhlížel s respektem a úctou, nebo spíš jestli jste je vnímal, jako rodinně, jako
169 člena rodiny, nebo... ?

170 A: No tím, že člověk už měl jsem zkušenosti s předchozími duchovními učiteli, že jo, což
171 byli vlastně kněží, že jo. Takže jsem mohl porovnat, nebo teda čili jsem už nepřistupoval,
172 takovým tím zbožtělým přístupem, což... to, ale tím, že je to jako studium, přiznal jsem si
173 jednu věc, co je sympatický na těch učitelech židovských, že cejtíte toužíte po něčem, čemu
174 se říká moudrost a to je trošku něco jinýho než mystika. Já třebas, jako židovskou mystiku
175 tuším, že existuje, ale nejsem schopen se jako tomu věnovat, protože za prvé je to velmi
176 obtížné a za druhé jsou to určité disciplíny, který kterými se jako k tomu člověk může dostat,
177 ale pak taky musí mít k tomu toho patřičného rabína, toho učitele, protože tyhle věci se
178 nedají dělat jenom naučením z knih. To to nejde. A i kdybych to jako chtěl, jako moc, ale
179 protože, abych tak řekl člověk transformuje některé svoje přání třebas do některých svých
180 potomků, takže ha ha asi ponechám ano. Mé děti jsou dejme tomu v tomhle tom směru
181 pokračují, což jsme oba velice šťastní a je už to jejich cesta a víme, že třeba dosáhnout
182 moudrostí vyšší, nebo poznání většího, než jsme byl schopen, že jo já. a To je asi potom ta.
183 Není to jenom samoúčel, protože já bych chtěl být nějaký výjimečný, ale je to součást smyslu
184 existence, jako člověka osobně, osobnostní.teda. Těžko se dá o tom více mluvit. Ha ha ha

185 J: Ha ha. Já myslím, že to bylo vyčerpávající, děkuji moc. A co se týče vlastně otázek z mé
186 strany, tak je to takto vše. Já se ještě zeptám Jane, je něco zajímavého, co Vás během našeho
187 rozhovoru napadlo, co byste chtěl sdělit a já se na to nezeptala?

188 A: Hmmmmmm asi .....

189 J: Nebo jestli Vás napadá něco k tomu tématu?

190 A: Hm.. Ono totiž..... vlastně jak jste říkala to, kdy jste se rozhodl definitivně, takže ono
191 tam těžko říct, nebo je určitý okamžik, kdy přijmete hm tu cestu, ale je to ten okamžik ten

192 věroučný, protože napřed cítím, že jsem zažil vlastně křesťanskou věrouku a tím v ní ten
193 problém, který tam v tom je a musí se v určitém okamžiku se musíte rozhodnout, že opouštíte
194 věrouku jinou a přijmete tu druhou. To je asi ten nejzákladnější moment. Samozřejmě
195 nemůže to posoudit někdo, kdo je ateista a vybírá si nějaký směr, tamto to je křesťanský,
196 tamto východní a muslimský a ten bude mít židovský, že jo tak ke kterému půjdu. V mém
197 případě já jsem se nerozhodoval touto cestou. Já jsem byl vychován v jednom směru a
198 nejtěžší okamžik je to rozhodnutí vlastně to teologické to věroučné, tam je ta alfa a omega a
199 kdy to bylo přesně to nevim. Ale bylo to právě v těch minulých desetiletí, které mě k tomu
200 dovedli. Tak víc nevím.
201 J: Ha ha. Dobře moc děkuju.

Respondent B

1 J: Dobrý den, děkuji Vám, že jste souhlasil s rozhovorem do bakalářské práce na téma gijur.
2 A mohu se prosím zeptat na Váš věk?
3 B: 41 let.
4 Já: Děkuji. Vy jste vlastně gijur, konverzi již dokončil a jak je to dlouho, co jste ji dokončil?
5 B: V roce 2004.
6 J: Mohu se zeptat, jak celý proces dlouho trval?
7 B: Necelé tři roky.
8 J: hm, děkuji. Mojí hlavní otázkou je Jak jste prožíval proces gijur?
9 B: Vzhledem k tomu, že to byla pro mě poměrně dlouhá doba, tak se tam střídaly různé
10 pocity a v konci už to bylo pouze čekání na to konečné rozhodnutí.
11 J: Děkuji. A proč jste se rozhodl konvertovat?
12 B: Díky rodinné historii, protože jsem ve 13 letech během umírání svojí babičky zjistil, že z
13 otcovi strany je tam nějaké sepětí s židovským národem a pak jsem tu situaci opustil, neřešil
14 jsem ji a v roce 2001 jsem začal docházet na kurz hebrejštiny na židovské obci v Karlových
15 Varech a pochopil jsem, že tohle může být způsob mého života a tím to začalo a tím to
16 vlastně také zkončilo.
17 J: Děkuji. Jak jste se cítil a co jste zvažoval, když jste se rozhodoval jakým judaistickým
18 směrem se dát, zda to bude ortodoxie, či nějaké ty reformní liberální, co tady v Praze jsou?
19 B: Já jsem měl poměrně jasno. Jednak ta domácí obec je spjatá s jedním chasidským kultem
20 a potom jsem měl představu, že pokud mám přijímat nějaká pravidla, tak bude nejlepší a

21 nejspřávnější přijmout ta pravidla v celistvosti, to znamená v tom ortodoxním pojetí slova
22 smyslu.

23 J: Děkuji. A jak jste prožíval reakci Vašeho okolí na to, že jste se rozhodl konvertovat?

24 B: Tam nebyl žádný velký problém. Moji rodiče to přijali, jako moje rozhodnutí a já jsem
25 v té době pracoval ve školství a vždycky jsem byl osobou poměrně se vymykající, takže to
26 všichni přijali, jako další vymykající se věc. Nebylo tam nic, co by způsobovalo nějaký
27 problém. Pro mě to bylo podstatné v tom, že jsem po době hledání našel něco, co skutečně
28 je možné žít praktikujícím způsobem.

29 J: hm. Narážel jste třeba nějakým způsobem na to, že by Vám konverze, nebo víra nebo nový
30 způsob jakoby života nějakým velkým zásadním způsobem změnil dosavadní? Mířím tím
31 přišel jste třeba o nějaké přátele díky tomu, nebo něco podobného?

32 B: Ne, Ne. Já jsem vždycky tyhle věci měl nastavené poměrně zvláště. Takže moji přátelé
33 počítali se změnami a moje práce tehdejší to umožňovala následně jsem začal pracovat na
34 plný úvazek pro židovské komunity v Čechách a na Moravě, takže tam nebyl žádný problém.

35 J: Hm. Děkuji. A myslíte si, že se Vaše vztahy s blízkými a popřípadě v obci, že se po
36 konverzi změnil, byly jiné, než když jste byl v procesu?

37 B: Myslím, že ne. Nicméně pochopitelně židovská komunita, přesto, že to má zakázáno, tak
38 lidi přistupující k ní odmítá částečně a dává jim tu situaci neustále najevo, takže tam dochází
39 ke třenicím, ale to je věc, která je v té komunitě zakotvená velmi pevně od začátku, takže
40 tam se s tím musí počítat.

41 J: Takže setkal jste se, nebo myslíte si, že třeba někteří účastníci obce na Vás nahlíží, jakoby
42 jiným pohledem, protože jste konvertitou?

43 B: Ano, zcela jistě a zcela jistě kromě toho, že pro mnoho halachicky rodilých židů, kteří
44 sami ale nepraktikují, je člověk, který praktikuje bez zjevné povinnosti a nutnosti velice
45 nepříjemným elementem.

46 J: Děkuji. Přestaly pro Vás být nějaké hodnoty, názory nebo přesvědčení během a po
47 konverzi důležité?

48 B: Ne, myslím si že ne, myslím si že ne. Že tam nedošlo k žádnému posunu někam. Teď mi
49 nenapadá žádná varianta. Já jsem vždycky hledal v době svého dospívání jsem hledal
50 nějakou možnost po běžném praktickém duchovním životě a Judaismus tohle to nabízel,
51 takže.

52 J: Takže myslíte, že se nezměnili nějak zásadně nějaká Vaše životní hodnota.

53 B: Ne, myslím, že ne a že přátelé, kteří mě znají třeba před 20 lety a viděli jsme se po dlouhé
54 době, tak nemají problém rozlišit mojí osobu. Je to neustále, ten stejný člověk.

55 J: Děkuju. Co pro Vás znamená rabín? Jak ho vnímáte?

56 B: Tak já vnímám rabínské osobnosti, jako učence v českém prostoru, bohužel né úplně,
57 jako leadery těch komunit a domnívám se, že to je ten důvod, proč ty komunity jsou v tomhle
58 stavu.

59 J: A pro Vás, jako napřímo, jako osobnostně? Máte k němu nějaký vztah? Jiný než k někomu
60 jinému třeba z komunity?

61 B: Bylo by ideální, aby to tak mohlo být.

62 J: Dobře. Toto vlastně jsou otázky za mě všechny. Zeptám se je ještě něco, co by Vám
63 připadalo zajímavé k tomu říci a já jsem se Vás na to nezeptala. Je ještě něco, co Vás k tomu
64 napadá?

65 B: Tam vlastně v českém prostoru je komplikovaná ta situace, těch lidí co mají tuhle potřebu,
66 tak defakto nemají praktickou šanci ten gijur uskutečnit. A díky tomu, že ta komunity nemá
67 vyvinuty žádné mechanismy k tomu, aby se o ty lidi postarala, tak ti lidé vstupují do
68 absolutně neznámé vody a ta komunita v současné době a posledních 20 letech nemá žádný
69 systém nějaké zachytné sítě, pro tyhle lidi, aby je vtáhla do toho židovského života. To co je
70 běžné jinde, že ti lidé dochází do tich rodin, aby viděli, jak ten Judaismus probíhá v praxi,
71 tady to velmi zhusta je o samostudiu těch lidí a o tom, že oni zjistí nějaké penzum znalosti,
72 ke kterým se dostanou a ve chvíli, kdy mají začít praktikovat, tak jednak se nemají čeho
73 držet, nemají podle čeho praktikovat a velmi často nikdo ani nemá pocit, že by jim bylo
74 potřeba pomáhat. Což je jedna věc a druhá věc je, že díky tomu, že ta komunita nefunguje
75 úplně pevně nábožensky, tak ti lidé si podle mě nejsou ani schopni si uvědomit, co to pro ně
76 bude znamenat, když ten gijur udělají. Zvlášť, pokud udělají gijur, který defakto tady jako
77 jeden z mala probíhá udělají gijur ortodoxní, tak těžko si dokážou v našem prostředí
78 představit, co to bude obnášet, co to bude znamenat.

79 J: Myslíte si, že tento problém o kterém teď hovoříte je v celé České republice, nebo
80 převážně v Praze?

81 B: Tak nedá se říct, že by byla až na velmi pokoutní akce šance dělat gijur, kdekoliv jinde,
82 kdekoliv jinde, než pod Pražským rabinátem, takže je to potažmo otázka celé republiky a já
83 jsem během svého působení, několik lidí připravoval k tomu procesu a defakto to vždycky
84 dopadlo, tak že ti lidé museli dokončovat proces v Izraeli, aby byly schopni něčeho

85 fundovaného dosáhnout. Takže to je situace, která těm gijurům v Čechách moc nepřeje.
86 Nehledě na to, že ta komunita úplně nemá zájem o vlastní rozšiřování.

87 J: A Vy jste svůj gijur dělal v Praze a potom jste bejt din dokončoval v Izraeli?

88 B: Ne, já jsem prošel celou tu anabází v Praze a s tím tehdejším Pražským bejt dinem, který
89 měl působnost na území celé země a což asi není žádné tajemství, ty gijury dodnes po celém
90 světě podléhají politickým tlakům, takže je velmi podstatné, jestli ty dané rabínské
91 osobnosti, kteří udělují ten gijur uznává Izraelský vrchní rabinát. Pokud ne, tak ani gijur
92 defakto nemá žádnou jinou platnost než lokální. Což samozřejmě vypadá, jako věc, která je
93 nábožensky nedůležitá, protože v přístupu k rituální praxi, tam jakoby žádný problém není,
94 nic méně pokud ten člověk chce vykonávat cokoli jiného to znamená svatbu, obřizku svých
95 dětí a tak podobně, tak může narazit v pozdější době na to, že mu toto nebude umožněno
96 mimo naše území, protože jeho dokumenty ho neopravňují k tomu, aby tuhle věc
97 podstoupil. Není, ten člověk není chápán rabínskými kruhy, jako žid. A to říkám jenom
98 proto, aby bylo jasné, že pro ty lidi, kteří v našem prostoru, ten gijur dělají, tak to že se musí
99 naučit penzum věcí, musí přehodnotit své životní priority musí změnit práci nedej bože, musí
100 změnit nádobí a tak dále. To nemusí být konečná situace, kterou oni musí řešit.

101 J: Ještě mi k tomu napadá, teď jste zmínil přehodit své životní priority. Musel jste i Vy ve
102 svém gijuru v průběhu toho procesu přehodit nějak své životní priority?

103 B: Já myslím, že ne. Protože já už jsem tehdy měl svůj život nastavený tak že jsem si mohl
104 dovolit spoustu věcí, ale třeba mi napadá, že jsem v době po gijuru a v době toho průběhu a
105 potom po gijuru musel začít platit člověka, který za mě musel v sobotu začít chodit do práce.

106 J: Dobře moc Vám děkuji.

107 B: Není za co.

Respondentka C

1 J: Tak ahoj, Ester.

2 C: Ahoj.

3 J: Já Ti děkuji, že jsi souhlasila s rozhovorem, ještě poprosím, jestli to potvrdíš.

4 C: Ano, souhlasím.

5 J: Děkuji ti. Tak a můžu se prosím Tě zeptat, jak dlouho jsi v procesu gijur v současné době?

6 C: V procesu gijuru jsem teďka půl roku.

7 J: Hm a jak ten proces prožíváš?

8 C: Musím říct, že, že to je jak na horské dráze, že někdy jsem z toho jakoby hrozně jako
9 nadšená a provází mě jako nějaká určitá euforie, jakože toho veškerýho vědomí, jako že se
10 těším jako na to, co potom bude prostě, protože proces jako gijur to není, to není jako letní
11 kurz prostě, to je jako dlouhodobá cesta, takže a právě proto to je ta horská dráha, protože
12 někdy přijdou taky ty pády dolů, kdy si jako člověk říká, jako ale fakt to trvá dlouho prostě,
13 jakože takovýto jakože jestli mi to za to stojí prostě, jestli to člověk potřebuje, jak moc to
14 skutečně chce, takovýto to, co asi jako každěj konvertita zvažoval jako na začátku, jestli se
15 do toho vůbec jako pustí, tak musím říct jako já teďka nedokážu říct, jestli to za to stojí nebo
16 ne prostě, ale každopádně pořád to chci, v procesu pořád jsem, takže čekám teda až skončí
17 a bude všechno za mnou upřímně. Ale musím říct, že tím, že jsem jakoby ve skvělý jakoby
18 komunitě, která mi v tom dost pomáhá, tak nevnímám to, jako nějakou jako překážku, nebo
19 všechno jakoby co nastalo, tak ta komunita mi v tom skutečně jakoby pomůže – takže ať už
20 to je prostě jako že - hele fakt tomu prostě tady něčemu jako nerozumím, prostě jako pomoz
21 mi, tak není to tak, že je ochoten jakoby pomoc mi řeknu jako řeknu jenom předseda
22 komunity nebo kantor, ale prostě skutečně jakoby každý člen té komunity a to je jako
23 neuvěřitelnej jakoby přínos, neuvěřitelná pomoc v tom.

24 J: A do jaké komunity, Ester, chodíš, jestli se můžu zeptat?

25 C: Bejt Simcha.

26 J: Děkuju. A proč jsi se rozhodla konvertovat, co tě k tomu vedlo?

27 C: Tak já jsem proces konverze zvažovala jako dlouhé roky, musím říct, že třeba tak jako
28 rok a půl jsem o tom jenom jako čistě přemejšlela, jakože jsem si říkala oukej, jsou tu jako
29 nějakí předci, prostě je to určitej směr, kterej mě nějakým způsobem jako táhne, každopádně
30 u mě v rodině to bylo tak že židem byl otec, ne matka, takže samozřejmě z toho halachickýho
31 prostě tam jako není nic a pak jsem samozřejmě jako potkala přítele, který je Izraelec, je
32 Izraelským židem, ještě navíc teda je Cohen a tak jsem si jako říkala jako oukej, ta cesta
33 potom byla taková, jakože jsem o tom přemejšlela samozřejmě jakoby víc a musím říct, že
34 ze začátku jsem si i chvíli myslela, jakoby že to dělám jakoby kvůli němu, protože
35 samozřejmě jsem si říkala, jo budeme se brát, tohle sto všechno byt' teda Cohen by si nemněl
36 vzít konvertitku, tak ale jako co už se jednou spojí, to už se jako, prostě nejde to od sebe, že

37 jo, ale my jsme se vzali a více méně prostě jako konverze k tomu zapotřebí nebyla, brali
38 jsme se teda jako tady v Čechách, protože v Izraeli by to nebylo možný a každopádně nic se
39 jako, nic se jako nestalo, prostě jako, že člověk se jako vdává prostě jako nežidovka, prostě
40 se židem, kterej teda ale není ortodoxní, jako je Masorti jako v tomhle tom vyznání, a takže
41 a takovýto jako dělám to kvůli němu, to fakt jako jsem zjistila, že jako ne, že to kvůli němu
42 to nedělám, že pořád je tam ta má jakoby vnitřní touha jako asi ta sounáležitost s těmi jakoby
43 předky, nebo prostě taky jsem měla takovou jako, řeknu, krizi, že mi něco jako chybí a
44 musím říct, že ne, že bych byla vysloveně zbožný člověk, ale v tý víře jsem se – v tom
45 způsobu třeba jakej je Bejt Simcha v tý reformě, tak tam jsem se skutečně jakoby našla. Pro
46 mě je to nějakým způsobem jakoby obohacující, takže jako skutečně to dělám jakoby pro
47 sebe, že já chci a samozřejmě, s vidinou těch jako budoucích jako dětiček, teda, teďka
48 jakožto vdaná pani. Tam musím říct, že je to je pro mě jakoby taky důležitý a třeba pro
49 manžela, ta konverze, on ji rozhodně nevyžadoval, on dokonce na začátku byl i proti, a říkal
50 – hele, nemáš to jakoby zapotřebí to prostě jako za a) není to snadný...za b) není to nic jako
51 jednoduchýho a krátkýho, a jemu je to jedno. Pro něj, jako, byť je teda Cohen, tak to pro něj
52 zas až tolik jakoby neznamená prostě jestli jsem židovka / nebo ne a neznamená to pro něj
53 nic, ani ve smyslu k těm jako budoucím dětem, které jednoho dne jako teda plánujeme. Takže
54 a tam třeba se v tomhle stom se třeba jakoby rozcházíme, protože pro mě to důležitý je, jako
55 aby ta rodina v tom dleťctom byla kompletní.

56 J: Děkuju. Tak další moje otázka je, jak jsi se cítila a co jsi zvažovala při výběru
57 Judaistického směru. Ty jsi říkala tedy, že docházíš vlastně do Bejt Simcha, tak proč jsi si
58 ho vybrala?

59 C: Bejt Simcha jsem si vybrala, protože já jsem tam byla jako před lety, oni pořádají spoustu
60 kurzů pro veřejnost, takže jsem tam, právě když jsem zvažovala jako nějakým způsobem
61 jsem se jako hledala, tak jsem tam docházela na jeden kurz a jakože není to takový to, že by
62 člověk jakoby přišel do nějakých jako super krásnejch jakoby prostor, prostě ta synagoga
63 jako vlastně, jako synagoga v rámci teda Bejt Simcha je vlastně sice na Židovským Městě,
64 ale vlastně je to sklep, jo, prostě, takže není to něco, jako když člověk přijde do Jeruzalémský
65 synagogy nebo prostě do nějaký, prostě která jako skutečně jako okrasná ta architektura, je
66 tam prostě jako že to skutečně jako bere dech, tak tady to není, ale ty lidi byli hrozně
67 příjemný. Jako mně se hrozně líbil jakoby ten přístup. Takže, když jsem jakoby začala
68 zvažovat právě konverzi a věděla jsem, že oni to dělají, tak jsem je jako oslovila že Oukej,
69 hele - chtěla bych, co musím jakoby udělat, jaké jsou jakoby podmínky, co to dleťctom všechno

70 a třeba první věc, kterou mi vlastně jako místní kantor řekl – tak oukej, běžte se podívat jako
71 někam jinam, ať máte to srovnání prostě všech těch směrů jakože a kam je Vám to skutečně
72 jakoby nejbližší. A byť třeba tady v Praze je i skupina Masorti, a manžel teda je Masorti, tak
73 mně ta reforma je bližší. Skutečně. Ortodoxie pro mě nepřípadá jako v úvahu ani ani
74 smykem, takže ta reforma to je pro mě jako.

75 J: Ty ale jako konvertita musíš v procesu gijuru dodržovat ortodoxní jakoby zákony podle
76 halachy, ne?

77 C: No dodržuju jako halachu, ale jako je jako nerozlišuju to, co může udělat muž, co může
78 udělat jakoby žena, v tomhle tom prostě jako.. Co se týká třeba kuchyne, jako nemám doma
79 prostě jako košer kuchyň. Sice jíme košer, v tom způsobu, že nemícháme maso a mléčné,
80 ale nemám doma jako dvojí nádoby, dvě ledničky prostě, dva dřezy, todlecto prostě jako
81 prostě nemám a upřímně ani nikdy mít jako nebudu, neplánuju todlencto prostě. Takže
82 v tomhle tom jako jsou ty věci jako, kde ta ortodoxie pro mě skutečně jakoby není. Žijeme
83 v Praze a dodržovat prostě Šábés přesně jako se západem slunce v zimě je nereálný, protože
84 prostě jako sluníčko si zapadne klidně ve 15:15 ale já jsem do 17ti hodin v práci , takže
85 zaměstnavatele prostě jako moje víra nezajímá, takže z tohodlec toho důvodu prostě
86 ortodoxie ani náhodou, no.

87 J: Dobře, děkuji. A jak prožívá - jak prožíváš reakci svého okolí na konverzi?

88 C: Tak to musím říct, že bývá někdy skutečně jako vtipné. Když to třeba jakoby vemu na
89 svojí jakoby maminku, tak ta je zvědavá, jakože co se děje, ale je zvědavá jenom jako do
90 nějaké určité jakoby míry jakože do nějaké určité jako reality, protože samozřejmě jako lidé
91 mají zafixované prostě – řeknu - nějaké určité jako – jak to říct – jako negativní předsudky
92 prostě o židech prostě a když potom se jako něco jako řeknu ve zprávách jako úplně jako
93 nepodaří dobře prezentovat prostě a takovýdle jakoby věci, tak samozřejmě všichni ti lidé si
94 pamatují jenom to negativní, jenom to ošklivý a potom extrém, takže přesně jako ta
95 ortodoxie prostě pro někoho už je třeba taky extrém, pro někoho je extrém už jenom jako
96 oddělit prostě jako nejíst vepřový tady v Čechách prostě a jako třeba svíčková prostě je jako
97 taky trochu jako pasé tak jak má být. Takže co se týká té mé maminky, tak ta je skutečně
98 jakoby zvědavá do té míry jakože oukej, jakej budete mít jako život. To jsem jí jako třeba
99 vysvětlila. Ona taky potřebovala nějakým způsobem vědět jakoby proč je to pro mě důležité
100 a co od toho jako očekávám, s tím vypadá, jako že je jako smířená, že jí ta jako odpověď
101 jakoby stačilo a skutečně asi jede ten systém – jakože, oukej, ty to chceš, prostě, myslíš si,

102 že je to pro tebe dobrý, tak jako super, a nijak zvlášť to jako nehodnotí. Když vezmu, řeknu,
103 nějaké kolegy v práci, tak tam vesměs to je takový, jako že – že se třeba o to někteří jako
104 zajímají co to skutečně jakoby je, co ten proces jakoby znamená a jak se jakoby potom
105 změním. Nevím jako, jestli očekávají, že mi narostou prostě nějaký rohy nebo jako něco,
106 říkám, prostě jako pořád budu jako já jako já, ale vesměs jako musím říct, že to nejbližší
107 jako okolí, tam jsem se třeba s nějakou vysloveně jako negativní jako reakcí, že jako, že
108 bych byla prostě jako blázen, že je to těžký nebo něco takovýho, s tím jsem se jako nesetkala.
109 Spíš tím, že ti lidi vlastně jako neví, co to obnáší, že někde se řekne jako třeba jenom pojem
110 gijur, tak oni neví, co to znamená, protože to je samozřejmě blízké jenom, řeknu, jako
111 zainteresovaným lidem - židovské komunitě nebo lidem prostě okolo. Když se řekne jako
112 konvertita, konverze k Judaismu , tam už je jim to jako bližší, teda o co půjde, akorát jak
113 většina těch lidí nikoho takovýho jakoby nezná, tak je to pro ně taková, jako skutečně jako
114 velká neznámá – jako oukej a co jako děláš, jako prostě, jako jak to bude probíhat, jako
115 poleje tě někdo jako vodou prostě, jo takže mají tak jako někdy ty otázky jsou takový jakoby
116 vtipnější, ale asi tak. Jeden kolega v práci třeba jako mi teďka pravidelně jako každý týden
117 posílá nějaký židovský vtip, takže jako vlastně asi je to tak v pořádku.

118 J: To je hezký a jak třeba ty to vnímáš, jo když, ty jsi teďka celou dobu hovořila jak Tvoje
119 okolí se s tím srovnává a jak třeba to vnímáš Ty?

120 C: Jak jsem říkala jako na začátku jako určitým způsobem občas mě jakoby přepadne ta
121 horská jakoby dráha, jako emoční. Musím říct, že některé věci, byť mi to všechno jakoby
122 dává smysl, tak třeba já jsem jako osoba hrozně jako netrpělivá a nemám ráda, když věci
123 trvají dlouho, jo, což prostě jako by si někdo mohl říct, jako ta prostě pro gijur není dělaná
124 ani trochu, jo, to je prostě dlouho dobej jako proces, jakože vůbec než jako člověka přijmou
125 jako nějaká řeknu jako obec nebo skupina, prostě proto aby u nich mohl udělat gijur, tak
126 samozřejmě to taky jako trvá, že jo, takže jako ta trpělivost jako ta musím říct jako že občas
127 to jako bývá jako na hraně, a samozřejmě takovéhle, jako že kdy je schůzka prostě s
128 kantorem kdy je schůzka jakoby s rabínem, tak ono prostě, když mezi těma schůzkama nebo
129 prostě od nějaký akce jako třeba jako oukej bude to za 2 měsíce, pro mě je to třeba jako
130 hrozně dlouhá jako doba, jo, že jako, já rozumím tomu, že by ten člověk, jako ten konvertita
131 měl jako podstoupit jako s tou komunitou celý ten židovský rok, prostě, jako všechno si
132 vyzkoušet skutečně prostě, oukej, vyslyšet prostě nechci říkat každou parašu, nebo každou
133 drašu , ale jako aby měl skutečně, aby věděl do čeho jde, to si myslím, že je jako naprosto v
134 pořádku. Ale třeba takové to jako že, když se jakoby některé věci jako učí, to člověk jakoby

135 musí nastudovat, tak to co říkal manžel, není to letní kurz, prostě nebo jako netrvá to jako
136 krátce - tak jako já si třeba myslím, že bych byla schopná to udělat jako třeba jako 3 měsíční
137 kurz a že třeba jako není zapotřebí to jako dělat jako úplně kdovíjak dlouho, ale samozřejmě,
138 jako ta realita s tím by se úplně jakoby nepotkala, když člověk chodí normálně do práce, ale
139 musím říct, že ta ten faktor času je pro mě asi jakoby to nejtěžší, na tom to nejtěžší jakoby
140 to skutečně zkousnout a myslím si, že právě je to pro mě ten čas, kterej mi jakoby dává
141 jakoby když jsem na tý emoční jako dráze prostě, tak kterej mě tahá jakoby dolů, že to fakt
142 jako trvá jako. Já chápu na jednu stranu proč by to mělo jako trvat tak dlouho, jakože a třeba
143 i historicky to bylo, myslím, že bylo od Římanů, že prostě tam bylo jako zafixováno, že
144 každěj, kdo chce jako konvertovat, takže by se měl jako 3x jakoby odmítnout. A ideálně to
145 3x by mělo bejt, že jednou jakoby v každém roce, takže jako 3 roky jako odmítání a pak se
146 můžeme jakoby o něčem pobavit. Takže chápu, že je potřeba, jako řeknu vytvořit nějakou
147 sounáležitost a zjistit, jestli ten člověk to skutečně chce a jestli je ochoten pro to něco udělat,
148 zároveň na druhou stranu to je ta moje jako vlastní povaha prostě jako a ta určitá jako
149 netrpělivost a že jako prostě včera bylo pozdě, chci všechno hned, takže myslím si, že
150 některý věci by mohly bejt jakoby rychlejší. Zároveň chápu, že ty lidi tam nejsou jenom pro
151 mě, ale že se starají třeba ještě i o někoho jinýho, kdo je v tom procesu konverze někde jinde,
152 vyžaduje prostě jinej časovej přístup, takže tak. Ale to je pro mě asi jako nejtěžší.

153 J: A prožíváš třeba nějakým způsobem reakce svého okolí na to? Ty jsi mluvila o mamince,
154 mluvila jsi o kolegách z práce, že teda jsi všem vysvětlila, že je to více méně všechno v
155 pořádku a prožíváš ty nějak jejich emoce, je třeba pro tebe důležitý jestli si kolega z práce
156 vyloží dobře tu konverzi?

157 C: Musím říct, že k tomuhle jsem se asi na začátku jakoby rozhodla jakoby nepřikládat tomu
158 nějakou váhu jaké ty reakce budou. Jako samozřejmě jako něco jinýho je, když mi to hodnotí
159 prostě jako rodič nebo prostě blízká rodina a něco jiného když mi to hodnotí prostě kolega
160 v práci nebo někdo prostě koho jen tak jakoby potkám a někde se jakoby pobavíme a řekne
161 mi prostě jakože on by to jako neudělal. Každěj máme nějakou svoji cestu, pro každého je
162 důležité něco jiného, takže já zase jako třeba neztrácím čas úplně tím jako vysvětlováním s
163 někým kde to pro mě jako nemá jakoby smysl. Rozhodně nejdu s někým jakoby do sporu a
164 nikoho nepřesvědčuju, o tom, že to je jako ta správná volba, takže toto asi jakoby značně
165 jakoby zjednodušuje, že prostě jako oukej - ale já jsem zas až tak tolik jakoby nějakých těch
166 jako negativních jako reakcí jako neměla. Já jsem měla třeba jako pár jako nějakých
167 posměšnejch – jakože - no a co z tebe potom jakoby bude, takže ale jako že by mně někdo

168 jako vysloveně řekl, jakože je to jako blbost, nebo něco takovýdleho, to se mi teda jako
169 nestalo.

170 J: Dobře, děkuju a myslíš si, že se Tvoje vztahy s blízkými v obci a i mimo obec po konverzi
171 změni?

172 C: To je zajímavá otázka. Člověk by asi očekával, že v momentě, kdy bude jako jako
173 příznivec jako klanu prostě a bude jako mít tu sounáležitost prostě a že najednou jako že
174 najednou jako vlastně jako právoplatný jakoby člen komunity, takže by ho měli lidi mít jako
175 radši, tak by to asi jako možná jako si může někdo představovat. Já si myslím, že tam kam
176 já chodím., Bejt Simcha, tam už jsme skutečně na sebe takový, jako vážně friendly jakoby
177 přátelský jakoby úrovní, že jako neočekávám, že najednou by si řekli jako – jo paráda a
178 teďka jako jedna z nás prostě, tak ji máme radši, nebo já nevím, necháme ji dělat - jako jo a
179 dneska si krásně zapálíš jako šabatové svíčky prostě, nebaví Tě jako odříkat požehnání nad
180 chlebem, tak to dělat nebudeš, bude to dělat někdo jinej. To jako úplně jako neočekávám
181 prostě, takže. Nevím, myslím si, že jako v rámci té komunity se to asi nějak jako nezmění,
182 tam skutečně bych řekla, že už jako máme jako najetou nějakou, jako řeknu, přátelskou linku
183 prostě a tam se jako držíme a tam si myslím, že to zůstane”

184 J: Dobře. A přestaly pro Tebe být nějaké hodnoty nebo názory či přesvědčení během tvé
185 konverze důležité. Změnil se nějak zásadně Tvůj postoj k něčemu?

186 C: Teďka bych řekla, že asi ne, protože si pořád nějakým způsobem myslím, že jsem jako
187 pořád ten stejnej člověk, jako stejná Ester. A takže těžko říct, jako sama za sebe bych řekla,
188 že ne, že by pro mě něco přestalo být jakoby něco vysloveně důležité – nemám ten pocit.
189 Jsou věci, které jsou teďka pro mě naopak jakoby důležitější a to je třeba trávení času jako s
190 rodinou, jakože to je pro mě teda jako pro mě nějakým způsobem skutečně jako priorita jako
191 číslo 1. To je jako něco, co předtím prostě jako .... Člověk žije tady v Praze, rodinu má prostě
192 - řeknu jako na vesnici prostě nebo jako mimo Prahu, takže to je potom takový jakože né
193 každého navštěvuju prostě každých 14 dní, nebo něco takovýho, ale teďka jsme v tý fázi, že
194 si prostě alespoň třeba každý týden zavoláme a to musím říct, že třeba jako byly i doby, kdy
195 člověk byl prostě jako teenager žijící prostě v Praze a svého bratrance nebo sestřenicí třeba
196 fakt jako 5 let neviděl, protože prostě jako žili 300 km prostě a o prázdninách v létě jsme se
197 už u babičky a u dědy prostě nepotkávali, prostě. Takže todlencto je teďka asi ta jakoby
198 největší jakoby změna, že mi to nějakým způsobem jako podvědomě bych řekla jako nutí
199 nebo tlačí k tomu prostě skutečně tu rodinu mít a držet.

200 J: A jakou roli myslíš, že v tom právě ta konverze sehrála, že seš k té rodině blíž?

201 C: Určitě to, že jako prioritní číslo 1 bych řekla já prostě a) teda udržet jako tu víru a pak teda
202 mít potomky a myslím si, že úplně nevím jak jakoby ta víra, ale tím, že teda manžel je
203 izraelec, tak já jsem to viděla u něj, jak oni Masorti, ale jakým způsobem drží prostě třeba
204 jako šabat a tohle to, já jsem nikdy nic takovýho tady v Čechách jako nezažila a jsem si –
205 řeknu jako- skoro 100% jistá, že nikdo z mých vrstevníků co se mnou chodili třeba na
206 základní školu, na střední, že to doma nemá, že skutečně, jo, že skutečně by měli takovýhle
207 jakoby vztahy, že ta rodina by byla zvyklá se jakoby potkávat prostě alespoň nějakým
208 způsobem prostě – jako jo hele, je prostě pátek večer, tak jednou je večere u nás, podruhé u
209 Vás, takže jako že ty lidi se skutečně o sebe jako starají, to jsem třeba tady v Čechách jako
210 nezažila prostě. Takže můžeme si říct, jako že je to čistě jako o lidech, což by určitě byla
211 pravda, ale já bych řekla, že spousta těch lidí je v tom vychovávána a jak drže prostě ty
212 určité tradice, tak jim to jako napomáhá být si jako blíž.

213 J: Určitě, to je hezký, děkuju a co pro Tebe znamená rabín a jak ho vnímáš?

214 C: Tak rabín je pro mě autorita, je to pro mě nechci říct, že obyčejný člověk, ale je to pro mě
215 jako řeknu člověk jako každý druhý, nebo snažím se k tomu přistupovat tak, že všichni jsme
216 jenom lidé, všichni jsme si nějakým způsobem jako pořád jakoby rovni a byť je to jako
217 někdo kdo rozhoduje, teďka nechci říkat vysloveně o mém osudu, ale o nějaké mé blízké
218 budoucnosti, řeknu, má to tak nějak jako ve svých rukách, protože prostě samozřejmě ten
219 proces nějakým způsobem jakoby vede, koriguje a může říct a tady si to ještě todleto a
220 ještě támdleto, nikdo samozřejmě jako na začátku neřekne tak jo, tak dneska je 1.3.2018 jako
221 takže začínáme konverzi a jako 1.3.2019 jako máme hotovo. Tohleto samozřejmě
222 neexistuje, vždycky se řekne nějaké blízké rámeček jako oukej ten jeden rok je nezbytně
223 nutnej předpoklad prostě zpravidla tady v Praze, co já jsem slyšela, tak u těch jakoby
224 reformních, nebo u těch neortodoxních směru, tak průměry, prostě jako, že se začíná na
225 nějakým roce a půl, prostě až jakoby dál. Takže, slyšela jsem, že už někdo dělal konverzi 3
226 roky prostě, ale záleží prostě jak asi za a) jak k tomu člověk jakoby přistupuje, kdo ho jakým
227 způsobem prostě jako vede, co má všechno za sebou takže, jako rabín asi člověk fakt jako
228 každéj jinej prostě. Nebo snažím se k tomu tak přistupovat jako s úctou, jakože todleto
229 všechno, to je osoba jako důležitá, značně vystudovaná, vzdělaná prostě v oblasti, kterou
230 prostě jako dělá, které se věnuje, ale je to člověk jako každý jiný, no.

231 J: Dobře, Ester, já ti moc děkuji, tohle byly veškeré otázky, co jsem na tebe měla připravené
232 a ještě se jenom zeptám – je něco, co považuješ za důležité, co třeba jsem se tě nezeptala a
233 chtěla by jsi k tomu dodat?

234 C: Asi mě nic nenapadá, co jsem třeba jako před konverzí považovala jakoby za důležité a
235 možná to souvisí s tou mojí jako nějakou určitou jako trpělivostí nebo respektive
236 netrpělivostí, tak to třeba byl ten časovej jakoby rámeček. Že nikdo neřekne jako - jako tady
237 začínáme a tady bude jako hotovo. Ja chápu proč to tak je, protože každěj ten konvertita
238 prostě nebo i ten jako účastník toho gijuru je jiný, takže samozřejmě je k němu i nějakým
239 způsobem individuální přístup, ale jako tohle je třeba něco, co mně jakoby na začátku hrozně
240 jako chybělo, že prostě jako nemám jakoby vidinu toho konce. Ono když člověk do toho
241 procesu jako nastoupí, a tam řeknu, stráví, prostě rok v komunitě, kde ten gijur chce dělat
242 prostě a pak nastoupí do procesu, o kterým ví, že bude trvat zhruba asi rok a půl prostě, ale
243 nikdo to neřekne jako, může to být rok a půl, můžou to bejt dva, můžou to bejt 3 roky, může
244 to bejt mnohem jakoby dýl, myslím si, že člověk musí mít hrozně silnou jakoby motivaci
245 proč to chce, skutečně jako. Já jsem ten typ, který prostě si vytyčí nějaký cíl a skutečně si
246 za ním jakoby jde, takže a já si tam dávám i ty svoje jako mám ten cíl prostě a dávám si tam
247 i tu jednotku toho času, pro mě to je jako hrozně důležitý, protože pro mě nějaký cíl bez
248 časový jednotky prostě, to je pro mě hrozně vzdálená budoucnost a těžko uchopitelná kam
249 se jako dá jít. Ale jako všeobecně, tohle mně chybělo jako na začátku, kdy jsem si říkala
250 jako jo, oukej, jakože prostě neexistuje nic, jako seznam, jakože hotovo –hotovo – hotovo,
251 prostě jo jako. Nikdo mi nedal jako nějaký jako check sheet, prostě nějaký jako kontrolní
252 list, prostě udělej tohle, máš to hotový, odškrtni si a jdeš jako na krok dál, prostě, jako že
253 nevím, jestli se dá vůbec přistoupit k nějaké víře, že by tam bylo jako hotovo – hotovo, ale.
254 Tak jako společnost mne k tomu určitým způsobem jakoby vychovala, že bych to chtěla mít
255 jako odškrtnuto. Nevím no, víc mě asi nenapadá. Máš ještě nějaké otázky, napadlo Tě něco?

256 J: Z mé strany je to takhle všechno, já ti velice děkuju.

257 C: Rádo se stalo.

Respondentka D

1 J: Tak ahoj Rachel, mohu se tě prosím zeptat kolik je ti let?

2 D: 27

3 J: Hm, děkuji. Prosím souhlasíš s našim rozhovorem do bakalářské práce gijur?

4 D: Ano

5 J: Děkuji. Zeptám se tě prosím kdy jsi nastoupila do procesu gijur?

6 D: V srpnu minulého roku, takže srpen 2018.

7 J: Hm. Dobře. Děkuji. Jak prožíváš proces gijur?

8 D: Je to velká změna, ze začátku to nevypadalo, že to bude, tak složitý, jak to složitý je,
9 protože nejdřív, to co já jsme si původně třeba myslela, tak jsem si myslela, že je zakázáno
10 jíst třeba vepřový a že je podstatný chodit každéj pátek do synagogy, ale pak se ukázalo, že
11 to má spoustu dalších jinejch úskalí. Ku příkladu, že nesmíš téměř žádné maso, tady v
12 čechách pouze maso rituálně zabitý, že si nemůžu dát jídlo kdekoliv, vlastně teoreticky bych
13 neměla jíst ani u svých rodičů, protože nemají rozdělené nádoby a nejsou židé. A takže to
14 má, je to hodně velká změna, každopádně já sama za sebe pocit'uju pokaždý, když odcházím
15 ze Šiuru a i když je celkem všechno těžký, tak pořád ještě se cítím nadšená a cítím, že je to
16 to co hledám a že mi to nějakým způsobem naplňuje.

17 J:Hm. Děkuju. Proč jsi se rozhodla konvertovat?

18 D: Tak to je dlouhej příběh. No moji rodiče jsou ateisté, ale já už od dětství jsem inklinovala
19 k víře, přesto, že jsem neměla žádněj vzor maximálně tak jedna holčina od nás ze třídy, která
20 byla jehovistka. Jediný co, tak že mi dala knížku biblických příběhů, za které mi otec zmlátil
21 doma. A .. tak nějak jsem vždycky věděla, že existuje bůh a snažila jsem se ho najít. A
22 samozřejmě první cesta ta nejjednodušší, byla přes Bibli. Vždycky teda, když jsme
23 polemizovali s jedním kamarádem, kterej taky říkal, že jako něco asi bude, tak jsme si
24 vždycky říkali, že nám vždycky vycházelo, že nejlogičtější je židovství, že.... je to historicky
25 nejstarší a připadalo nám to takový logický, že vlastně, vlastně i ten proces kterým teďka

26 procházím nám připadal sympatickejš, protože se nám zdálo, že jakýkoliv ostatní sekty a
27 podobně, že ty lidi, jakoby berou a hnedka křtěj a hned se stávají členy, kdežto to židovství
28 si vlastně musíš vybojovat. Musíš ukázat, že máš vlastně opravdu nějaký zájem a
29 podrobovat se tomu, čemu já se podrobuju a že to není snadný. Ale každopádně i když jsme
30 měli tyhle ty úvahy, tak první, kam mi to vedlo byl kostel a Bible kralická, protože bohužel
31 byť jsem chtěla studovat Toru, tak to nešlo nikde najít. Kde vlastně ještě chci říct, že to byl
32 vlastně jakoby, už v sedmé třídě jsem řekla, že jedním z mých velkých snů je naučit se
33 hebrejsky. I když tenkrát původně ta verze byla, že se chci naučit všechny jazyky ve kterých
34 byla původně napsaná nějaká část z bible a první na řadě byla samozřejmě hebrejščina, taky
35 je zajímavý, že byť jsem nějak neexcelovala v zeměpisu, vždycky jsem měla trojky, čtyřky.
36 Tak co strašně překvapilo mého učitele zeměpisu, bylo když mě náhodou vytáhnul k tabuli
37 a otázka byla Izrael, tak potom se mi zeptal jestli náhodou nejsem židovka, protože ta
38 holčička, která nevěděla, že Alpy nejsou součástí Alijašky, najednou věděla skoro všechno
39 o Izraeli, tak to mu připadalo nápadný a tenkrát jsem to já ani nevnímala, jako nějaký
40 intenzivní zájem. Vlastně bylo to, jako takový strašně přirozený, že mi ta země připadala
41 zajímavá a že jsem to nějak do sebe nasávala mnohem snáží, než ty ostatní, potom jsem
42 studovala tu Bibli, tak jsem jeden čas jsem se snažila chodit do kostela, ale připadalo mi to
43 takový, nikdy jsem se necítila s nima úplně ztotožněna. Protože byly věci, který mi zarážely,
44 kupříkladu, že den pro bohoslužbu je neděle a že se jí v pořádku vepřové a tyhle ty věci mi
45 nikdo nedokázal vysvětlit, proč to tak je. Řeklo se mi, že je to tak a tím to končí. Pak jsem
46 se dostala, to je taky zajímavý příběh, přes mého bývalého zesnulého přítele jsem se dostala
47 k takový sektě, která pochází z koreji a jmenovala se Církev Boží, která která mě souhlasila
48 s tím, že den pro bohoslužbu je sobota, nicméně vepřový jedli normálně a.... Když jsem se
49 vždycky zarážela nad tím, že věci, které jsou ze starého zákona, by měly být pořád platný,
50 tak mi vždy bylo odpovězeno, že ale tím, že přišel Ježíš vlastně se za nás vykoupil, tak tím
51 se starý zákon zrušil, což mi teda připadalo jako nesmyslná grimasa a hlavně já jsem teda
52 vždycky měla problém s tím Ježíšem. Tak protože příběh, že ho Marie počala z ničeho mi
53 připadá hodně neuvěřitelnej i když už se stalo spousta zázraku, tak tohle už mi připadá hodně
54 neuvěřitelný, za další, když studuješ Bibli, tak víš, že až přijde Mesiáš, tak se mají stát úplně
55 jiné věci, než které se staly, když přišel Ježíš a za druhý to souvisí trochu s našima vánocema,
56 protože jsem za prvý nechápala, proč chodíme do kostela a slavíme Ježíška a za druhý, když
57 Ježíš zemřel ve 33 letech, tak proč mi malej Ježíšek nosí dárky. To jsem nepochopila
58 nikdy.....No a takhle vlastně to se mnou všechno nějak šlo a pak jendou nastal ten zlom, kdy

59 právě hmm sekta, do které jsem jakoby chodila, nebyla jsem členkou, protože jsem se
60 nenechala pokřtít, ale byly tam už takové, jako různé nátlaky, ale pořád jsem se necítila a
61 ...Takhle jedna věc, kterou oni ještě měli věřili, že jsou dva bohové, že je bůh otec a bůh
62 matka a opírali se o to, že v hebrejštině je buh Elohim znamená bohové, protože je to množné
63 číslo a to byl jeden z takovým impulzů, kdy tak fajn, tak jdeme na to, vždycky jsem se chtěla
64 naučit hebrejsky a pak vlastně už jsem začala chápat, že překlady, jejich překlady jsou úplně
65 mylný. Spousta překladů, které máme my jsou taky mylný, takže už to byl takový impulz,
66 že já jsem zrušila úplně chození k týhle sektě. Bylo to takový ošklivý, když jsem telefonicky
67 řekla týhle sektě, že už tam nechci chodit, tak tam byl pořád vyvíjen takový nátlak, abych se
68 pořád dál zúčastnila tý vyuky, takže já jsem potom to zařídila tak, že jsem si změnila
69 telefonní číslo a oni naštěstí o mě neměli žádné další informace, takže mě už dál nenašli. A
70 pak jsem se rok věnovala hebrejštině, sem tam jsem si něco četla občas o židovství a už
71 vlastně v té době jsem byla rozhodnutá, že chci být židovka. Ale vlastně pořád tam byly
72 takový malinký otazníčky, že nikdy jsem nebyla v Izraeli, že žádné židy neznám, že nevím,
73 jak to chodí, jak to vypadá. Takže jsem rok studovala hebrejštinu, četla , co jsem našla o
74 židovství a pak jsem v červenci jela do Izraele, tam vlastně já jsem se tam cítila, jako doma.
75 A pak nastal ten velkej moment, kdy jsem přišla ke zdi nářků s papírkem, že bych si přála
76 tam zůstat a tam vlastně u zdi nářků mi to celý došlo a pochopila jsem, že je to, to co chci ,
77 je to, to co hledám. Pak vlastně.... Připojuje se k tomu vlastně ještě jedna příhoda, když jsem
78 ještě původně přemýšlela, že se budu chtít nechat pokřtít a mluvila jsem s jedním knězem,
79 tak bylo to takový zvláštní, protože neseděl mi ani kněz, ani kostel, bylo to takový, že mi
80 něco říkalo, jako že neee, takže jsem se nakonec na katechismus nepřihlásila ani jsem se
81 pánovi pak už neozvala a asi tři, nebo čtyři dny na to jsem měla takovej zvláštní sen, kterej
82 jsem tenkrát nedokázala vyhodnotit. V tom snu já jsem byla v kostele... Chystala se nedělní
83 bohoslužba a najednou do toho kostela přišla hromada jakoby lidí, které já jsem tenkrát
84 hodnotila, jako teroristy, nevím možná to bylo proto, že ve zprávách bylo něco o útokách a
85 podobně a co mi připadalo na tom snu strašně zvláštní, že ti teroristi nic neprovedli, jediný
86 co, tak že já jsem s nima odešla z toho kostela. Tak jsem si říkala, že je to asi znamení, že
87 kostel ne a dál jsem to nějak neřešila, nepátrala jsem po tom, ale ..... I pak se mi stalo, že
88 když jsem se učila tu hebrejštinu a připravovala se na to že, už pojedu do Izraele a že uvidím
89 Jeruzalém a všechno, tak najednou z ničeho nic se mi ten sen znova vybavil a já jsem si
90 potom, jakoby si uvědomila, že ti lidé co přišli do kostela měli jarmulky, takže jsem pak

91 pochopila, že co znamenalo, to že mi vyvedli pryč. A bylo to ten moment byl opravdu silnej,
92 když jsem si tady to uvědomila.

93 J: Hm. To je velice zajímavé..... Hm ..Jak jsi se vlastně cítila a co jsi zvažovala při výběru
94 judaistického směru a ještě mi jenom prosím řekni, jaký z těch směrů jsi si vybrala?

95 D: Tak pro mě bylo důležitý, to že, já tím jak jsem byla v Izraeli a ta země na mě působila a
96 bylo to strašně, strašně vřelé není tam nic problém a mě předně. Můj momentální pocit, je
97 že prostě jako Izrael je jediná země, kde svět funguje, tak jak má, tak pro mě je rozhodující,
98 to že já chci žít v Izraeli, chci aby moje děti byly právoplatní židé a chci opravdu žít podle
99 halachy, takže můj směr je ortodoxní.

100 J: A jak prožíváš reakce svého okolí, když jsi vlastně sdělila, že chceš konvertovat?

101 D: Je to takové rozporuplné. Jsou lidi, kteří ... Málokdo to chápe. Chapou to pouze lidé,
102 kteří také konvertovat chtějí. Stane se, že pokud se setkáš se židama, kteří, jako už jsou
103 právoplatný židé, tady v čechách, konkrétně i jeden z mých učitelů mi říká a stojí Vám to za
104 to? Pak támhle někde vyběhnete, někdo Vás podřízne, nebudete slavit vánoce a podobně.
105 Ale myslím si, že to byl jeden z těch začátků, aby se ukázalo jestli mám zájem, nebo nemám.
106 Reakce mojí rodiny jsou naprosto strašné. Můj otec mi řekl, že pokud to udělám, tak nemá
107 dceru..... Má matka mi neustále říká, že by byla strašně šťastná, kdybych zůstala tady a vzala
108 si nějakého čecha. Babička s tím tak nějak srovnaná je, ale ta má pořád pocit, že to dělám
109 pro svého přítele, což ale to je taky příběh, jako ono to chvíli vypadalo, já jsem vlastně
110 svého přítele poznala v Izraeli. Předtím než jsem tam jela, tak jsme si chvíli psali a vlastně
111 protože mi připadalo, ten rok kdy já jsem věděla, že budu konvertovat, tak mi připadalo
112 sobecký, abych si hledala nějakýho kluka, se kterým vlastně stejně pak nebudu moc bejt,
113 protože chci bejt židovka, tak už jsem vlastně si psala s klukama, jako se židama a potom,
114 když jsem, pak když jsem se vrátila z Izraele, tak jsem teda vyhledala rabína a je pravda, že
115 můj rabín měl problém, s tím že jsem, že mám přítele žida, ještě předtím než jsem začala
116 dělat proces, takže jsem docela složitě musela dokazovat, že tam ten zájem byl ještě předtím,
117 než jsem poznala svého přítele. A třeba moje babička tak ta si myslí, že to dělám pro toho
118 přítele. Tak já vždycky, když jí jako vysvětluju a argumentuju různějma výrokama z Bible
119 a podobně, tak se vždycky hrozně diví a její představa je, že pro tu konverzi dělám věci
120 jenom já a že přece i můj přítel by měl přeci něco dělat a tak nějak, nedokáže pochopit, že
121 to je úplně o něčem jiným. Potom třeba reakce kolegyň z práce, tak jsou takový, že zaprvý
122 tomu nerozuměj, myslím si, že spousta z nich ani...lidi.... mě připadá, že lidé v mém okolí

123 pořádně ani informace, kdo jsou židé. Mě se třeba lidé ptají, jestli já budu mít v Izraeli
124 volební právo, jestli budu moci chodit normálně obličaná, jestli budu celá zahalená, jestli
125 můžu chodit do práce jo, oni mají jako úplnou představu, že to je nějaká arábie. Viz můj táta,
126 ten má úplně nějakou takovou zkreslenou představu. Jo a pak se mi stávají třeba takové věci,
127 jo že na Jom Kipur jsem byla třeba v práci, zákaz cokoliv jíst a pít a moje kolegyně to
128 nechápaly. Jo, pak když se mi udělalo v práci, jako špatně, tak na mě řvala staniční sestra ať
129 se okamžitě koukám najíst, že jsem prostě v práci a musím fungovat a nebyla schopna
130 pochopit, že prostě, že to odmítám, že se nenajím dokud je ten čas, kdy se jíst nemá.

131 J: A jak to prožíváš Ty veškeré tyto reakce, je to pro tebe těžké, nebo jsi s tím vnitřně
132 srovnaná?

133 D: Je pravda, že občas to člověka zamrzí, Mrzí mi to u mojí rodiny, protože byt' se jim člověk
134 snaží vysvětlit ty důvody a snaží se jim říct, že mám pocit já nedělám vlastně nic, co by
135 někomu ubližovalo, já po nikom nic nechci, ale moji blízcí mají pocit, jak já jim tím vlastně
136 hrozně ubližuju, jo oni to vnímají tak že nechci jíst, ten vepřovej guláš od táty, kterej jsem,
137 jako malá vždycky jedla, tak má pocit, že dělám něco jemu jo a potom i to, jak třeba reaguji
138 moje kolegyně, to mi třeba přijde úplně zcestný. Takže občas to člověka zamrzí, ale myslím
139 si, že za ten rok už jsem se tak nějak smířila s tím, že lidi, který to nechápou, to nepochopí,
140 a oni to ani nechtějí pochopit. Takže se vždycky tak nějak nad to povznesu.

141 J: Myslíš si Rachel, že nějaké vztahy s tvými blízkými, tedy myšleno rodina a tvými blízkým
142 v obci se nějak změní?

143 D: Tak já strašně doufám, že se to změní v rodině, myslím si, že až budu nějakou dobu v
144 Izraeli žít a moji rodiče pochopí, že se mám dobře a že mi nehrozí žádné nebezpečí, tak že
145 snad jakoby přijmou, že to rozhodnutí bylo správně. Vztahy v obci, jako v naší obci, nevím,
146 myslím si, že někteří lidé mají prostě názory, že židem se musíš narodit, pokud se prostě
147 nenarodíš, tak nejseš právoplatnej žid a myslím si, že takovejhle člověk nezmění názor na
148 mě ani kdybych udělala deset gijurů a pak jsou samozřejmě lidé, kteří to vítají, je pravda, že
149 když jsem přišla poprvé do obce, tak jsem měla pocit, že cítím určité napětí, jo třeba z čeho
150 já jsem byla smutná, tak z toho, že mi neodpovídali šalom, jo že mi prostě... a... připadalo
151 mi, že prostě dokud nejsem židovka, tak ani nemám prostě právo na šalom, což mi připadá
152 jako nejhezčí, co můžeš člověku, jako pozdrav říct, jo. Ale je pravda, že teďka už tam chodím
153 nějakou dobu a mám ten pocit, že ti lidé vidí, že mám opravdu zájem, že mám dvě práce a
154 že to mám složitý a že se vždycky snažím na tu výuku chodit, kdy můžu a tak se mi stalo, že

155 jeden z učitelů mi řekl, že pokud budu potřebovat kosher maso, tak ať mu napíšu, že mi ho
156 potom předá na hodině a už jsou ty lidi takový milejší, takže se myslím, že to není po gijuru,
157 že je to v tom procesu, kdy oni vidí, že ten zájem máš a že to skutečně neděláš jen tak pro
158 něco, ale že je to skutečně z tebe.

159 J: Přestaly pro tebe být nějaké hodnoty či názory, přesvědčení během tvé konverze důležité?
160 Změnilo se něco zásadně?

161 D: Tak přestala jsem se tolik snažit, aby mě všichni měli rádi, což jsme měla předtím, jako
162 velkou potřebu. Když jsem se chtěla všem zavděčit a bejt ta hodná a každému ve všem
163 vyhovět, teďka to mám tak, že ano chci bejt ke všem milá, ale nemám to jako prioritu. Prostě
164 hold někoho urazím, tím že mu řeknu promiň, ale nesním od tebe bábovku, protože to není
165 podle naší víry, tak už s tím problém nemám, jo a pokud to ty lidi nepochopí a berou to jako
166 urážku a nepochopí, že já to mám z jiných důvodů, tak je to jejich problém ne můj. A potom,
167 co pozoruju, tak pozoruju že už začínám bejt méně tolerantní k jiným náboženstvím, protože
168 pokud se bavíme třeba o křesťanství, tak musím říct, že mě osobně to hrozně rozčiluje,
169 protože ty evidentně říkáš věci, které jsou pravdivé a oni ti oponují, tím že takové nejsou.
170 Třeba mám v práci kolegyni, která je myslím si, že hodně věřící katolička, ono se to tolik
171 neprojevuje, ale pokud spolu vedeme diskuzi a já jí třeba řeknu, že kříž je modla, protože já
172 osobně to tak cítím, že kříž je modla a ona mi odpoví, ale že zákaz modlářství žádnéj není,
173 že to v té bibli napsané není, prostě a když ji to já přečtu z té bible kralické, tak mi řekne, že
174 se to myslela jinak, jo takže..... Jo, ale je pravda, že je to o lidech. Potom je spousta lidí
175 jiného vyznání, kteří tě espektujou, kteří se nesnaží tě přesvědčit o svojí pravdě a ty máš
176 svojí víru a oni mají svojí víru.

177 J: A co pro tebe znamená rabín, jak ho vnímáš?

178 D: A teď myslíš mého rabína, který mě provází mým procesem a nebo myslíš, kteréhokoliv
179 rabína?

180 J: Myslím přímo toho, kterého tě provází procesem.

181 D: Tak ten pro mě znamená opravdu hodně. Já vlastně i tím, že teď jakoby cítím, že ztrácím
182 vlastního tátu, tak musím říct, že ve svém rabínovi, tak jako trochu vidím jakoby svého otce.
183 Nevím, jestli je to úplně správné, ale vidím, že on je opravdu nějaký, jako autorita, který mě
184 někam vede a náš rabín je absolutně úžasnej člověk. Z toho co on pro nás všechno dělá jak
185 je strašně trpělivej, pozitivní, já jsem se ještě nesetkala s takovým člověkem, ještě nikdy.

186 Musím říct, že náš rabín pro mě znamená opravdu hodně. Pokud dokončím proces, tak mu
187 za to můžou být hodně vděčná a vždycky pokud bude potřeba, pomoc dalším členům, který
188 možná přijdou k našemu rabínovi do naší komunity, tak já vždycky budu ochotná jakkoliv
189 jim pomoc s čímkoliv.

190 J: A pokud to vezmu, jako všeobecný pojem, to znamená pojem rabín?

191 D: Tak rabín, je někdo, kdo hodně studoval Toru, kdo má vysoké postavení a někdo, kdo
192 toho hodně zná a hodně ví. Je to v podstatě... Vlastně bych řekla, že svým způsobem může
193 být soudce, ale vlastně i ochránce jo. Je to vlastně člověk, kterej ti vždycky řekne co máš
194 dělat, ale vždycky ti přihlíží, jakoby na tvoje osobní hledisko jo a co mě se strašně líbí, když
195 to srovnám s křesťanstvím, tak v křesťanství se kněží berou opravdu, jako někdo prostě
196 svátost, jo svatý otče klekáš před nima líbáš jim ruce, ale v židovství se má vnímat rabín,
197 jako obyčejný člověk, jo nemá se mu ani vzdávat nějaká extra úcta, protože on není bůh, on
198 je lidský, jako všichni ostatní a vlastně v podstatě on má ve svém popisu práce dělat drobné
199 chybičky aby to těm ostatním připomínal, třeba nevím, jestli si toho všímají ostatní, ale rabíni
200 třeba chodějí pozdě na ty šiury, aby náhodou a choděj, jako o něco pozděje, aby se nestalo,
201 že přijde žák o hodně pozdě a byl jako zostuzen, což je je to strašně sympatický. Lidi jsou
202 vřelí plní radosti a to předávají tobě.

203 J: Rachel, tohle jsou vlastně mé poslední otázky a já se zeptám, zda si myslíš, že je něco
204 zajímavého, co by jsi k tomu chtěla říct a já jsem nezeptala.

205 D: Jo, ještě jsem... vlastně to je v podstatě... u první otázky já od doby, kdy jsem začala
206 konverzi brát skutečně vážně, tak jsem přestala nosit kalhoty, už nosím pouze sukně a co
207 musím říct, tak já mám velkej problém třeba sehnat oblečení, protože správně bych
208 halachicky měla být zakryta od kolen k loktu a nedaří se mi najít sukni, která by nevypadala,
209 jako, že je mi šedesát a nedaří se mi najít šaty. Absolutně vůbec. Buďto mají výstřih, nebo
210 mají něco jiného, takže já to musím řešit tak, že si беру pod šaty tričko třeba ..... a to je asi
211 všechno.

212 J: Dobře. Já ti moc děkuji.

Příloha IV:

V příloze č. 4 jsou uvedeny přepisy rozhovorů se zástupci židovských komunit v tomto pořadí:

Rozhovor s panem Tomášem Krausem, tajemníkem Federace židovských obcí

Rozhovor s panem Davidem Peterem, vrchní rabín Pražské židovské obce

Rozhovor s panem Davidem Bohbotem, rabín Bnej Jisrael

Rozhovor s panem Ivanem Kohoutem, kantor Bejt Simcha

Rozhovor s tajemníkem federace židovských obcí panem JUDr. Tomášem Krausem

J: Dobrý den, děkuji, že jste souhlasil s rozhovorem. Mohla bych Vás poprosit, aby jste se mi představil?

pan Kraus: Tomáš Kraus

J: Děkuji. Pane Krausi, vy jste tajemníkem federace židovských obcí a mohu se prosím zeptat, co to vlastně znamená?

pan Kraus: Federace židovských obcí je střešová instituce, která zastupuje židovskou komunitu v Čechách a na Moravě. Náš statut vychází z registrace na ministerstvu kultury v rejstříku církví a náboženských společností a ta naše střešová organizace zahrnuje slouží jakožto reprezentační instituce pro židovské obce v Čechách a na Moravě, kterých je dneska 10, ale zároveň máme tak zvané kolektivní přidružené členy, což mohou být další židovské instituce, které ve svých stanovách umožňují tak zvané právo návratu. To znamená, její členové mají stejný statut jako členové židovských obcí z hlediska halachy.

J: hm, a kolik členu je momentálně ve federaci?

pan Kraus: V těchto 10 židovských obcích je dnes registrováno 2 800 členu přibližně. V těch přidružených organizacích je registrováno něco kolem tisícovky, ale tato statistika není úplně přesná, protože někteří členové židovských obcí mohou být zároveň členy těchto přidružených organizací a úplně teoreticky ve všech deseti. My máme tedy 10 židovských obcí a 10 přidružených organizací a ten kdo je členem v jedné židovské obci nemůže být zároveň členem v jiné. To znamená tam to dvojité členství neplatí, ale v těchto přidružených organizacích ano. To znamená, že mi v současné chvíli jsme v situaci, kdy dvě z těchto přidružených organizací se chtějí transformovat na židovské obce a budou muset zavést toto jednotné členství.

J: Mohu se prosím zeptat, které židovské komunity jsou členy?

pan Kraus: Z těch deseti: Židovská Obec v Praze, Děčín, Liberec, Teplice, Ústí nad Labem, Karlovy Vary, Plzeň, Brno, Ostrava, Olomouc.

J: A když se zaměřím na židovské obce v Praze, které židovské komunity, krom ŽO Pražské, jsou členy federace?

pan Kraus: Když se bavíme o židovských obcích tak je to jenom jedna obec. Pražská obec má v gesci nejen prahu, ale i středočeský a jihočeský a východočeský kraj. To teritorium je více méně historicky dáno. Když se bavíme o přidružených organizacích to je trochu něco

jiného, protože tam neplatí teritoriální omezení. Tam není, že by některá z těchto přidružených organizací byla pouze pražská nebo severočeská nebo jihočeská. Většinou mají celostátní působnost.

J: Můžu se zeptat víte jaké židovské komunity jsou v Praze?

pan Kraus: Teď si musíme vymezit pojem co je to židovská komunita, jestli je to ta přidružená organizace, nebo jestli je to někdo, kdo je zcela mimo ten systém. My samozřejmě pokud je určitá společná platforma, tak spolupracuje s těmi dvěma o kterých jsem mluvil, to je Bejt Simcha a Židovská Liberální Unie, který se momentálně budou transformovat na židovské obce a pak je tady ještě organizace, která se jmenuje Bejt Praha. Ty jsou všechny v rámci federace, pak je mimo federaci stojí ještě Chabad, kdy sice spolupracujeme na některých společných věcech, ale nejsou v rámci našeho systému a pak je ještě Bnej Israel, který je také úplně mimo náš systém. Oni vlastně mají jiný statut z hlediska právní úpravy. Oni jsou registrovaní nikoliv jako náboženská organizace nýbrž jakožto společenská organizace. Oni nespádají pod gesci ministerstva kultury nýbrž pod gesci ministerstva vnitra, jakožto spolek. Dneska jsou zapsaný spolek.

J: A tyto dvě komunity nemají zájem přistoupit, stát se členy federace židovských obcí?

pan Kraus: Bnej Israel a Chabad se nechtějí stát členy federace židovských obcí.

J: Jaký je rozdíl pokud jsou členy federace židovských obcí a pokud nejsou?

pan Kraus: Z našeho pohledu žádný. Z našeho pohledu je to tak, že ti kteří v rámci našeho systému působí, tak se spolupodílejí s námi na různých projektech náboženských, kulturních, sociálních, nebo kterýkoliv jiných. Pak zásadní věc jsou určité sociální programy pro své členy. To je aktuálně velmi diskutovatelné. Když se například Bejt Simcha a ŽLU přetransformují do obcí. Přestanou být přidruženou organizací, tak je otázka na kolik členové, kteří jsou členy židovské obce v Praze, se vzdají možnosti, kdyby náhodou to bylo zapotřebí, aby o ně bylo pečováno, péče o přestárly nemocný a tak dále, prostě na Hagiboru anebo i v těch programech, který vlastně jsou i v těch normálních obcích od Děčína až po Olomouc. Členové se musí toto rozmyslet, takže většina řeší zcela individuálně, jestli jim stojí za to ukončit členství v těch svých obcích a přejít do této nově vzniknuvší anebo ne. U přidružených je to zase trošku něco jiného, protože oni se na tom mohou podílet v rámci nějakých systémů jednorázových. Jo, takže víme třeba klasický příklad je, že jedním z našich přidružených členů je Tereziánská iniciativa, která sdružuje bývalé vězňe, nejenom Tereziána a o ty je samozřejmě pečováno v rámci sociálních programů federace. To samozřejmě u těch dvou, o kterých se bavíme, tak tam to není, protože oni tuto problematiku nemají, navíc je tam i z toho sociálního hlediska, ty lidi mají pokud jsou přeživší, tak mají nárok na příspěvky od zahraniční instituce, která se jmenuje Claims conference a v tomhle případě zase by se to na ně nevztahovalo. Pokud by to nebylo individuálně naším prostřednictvím, což jde.

J: Dobře. Dále se zeptám, jsou nějaké přelomové momenty v historii procesu gijuru?

pan Kraus: Proces gijuru si myslím, že tak jak dneska je praktikován, tak víceméně je pořád stejný, ale určitě je přelomová věc možná v chápání gijuru a v mentalitě, kterou celá ta konverze zahrnuje. Možná že to souvisí ze situací předválečnou, ale určitě přelomovým

momentem je holocaust tedy šoa a potom v roce 48 vznik státu Izrael. Ono to souvisí v tom, že vlastně z hlediska židovské komunity jako celkové, tak vždycky se ta nazíraní na tu konverzi, bylo určitý období, kdy to nebylo až tak složité, to znamená gijur, ten přestup nebyl až tak složitý, protože ta obec byla řekněme otevřená. Nebo dokonce se dá říct, že přijímala ty lidi, kteří přišli s určitými sympatiemi. To se změnilo v takovou řekněme nedůvěru, určitě to bylo v rámci šoa, kdy docházelo často k velice tragickým případům, kdy smíšená manželství byly poznamenány samozřejmě tím také. Dokonce je zaznamenán na konferenci ve Vansee, že se řešilo, jestli může Německý stát vyvlastnit árijské manželky židovských manželů a tak dále. Takže tady to mělo určitě zásadní roly a v 48. roce už potom taky, protože vznikl stát Izrael a tam to bylo zase spíš z hlediska politického. Politickými dohodami a vlastně takovou tou džentlmenskou dohodou mezi jednotlivými subjekty, který zakládaly stát Izrael, tak došlo k tomu, že aby skutečně charakter židovského státu zůstal zachován, aby Izrael byl skutečně židovský stát, tak bylo povýšeno na základní prioritu to, že o rodinném právu, já mluvím jako právník teďka jo, že o rodinném právu rozhoduje rabínský soud. Všechno ostatní v podstatě bylo sekulární, nebo dodnes tomu tak je. Ale rodinný právo zůstalo v gesci teda rabínů, respektive tech jednotlivých soudů, s tím samozřejmě souvisí i to, že v dnešním Izraeli za celou dobu jeho existence, vlastně bylo přijatý takzvaný právo návratu, což někdy je jaksi s nadsázkou presentováno jakožto, v hodně velkých uvozovkách, Norimberský zákony naruby, jo protože právo návratu říká to samé, co říkaly Norimberský zákony, který definovali, kdo je žid. A podle Rosenberků, že jo Rosenberka, který je autorem Norimberských zákonů, tak židem je ten, kdo má jednoho židovského prarodiče. A to stačilo pro to, aby ten člověk, ono tam potom bylo samozřejmě ještě nějaký další podmínky, ale podle skutečně kdyby se to vykládalo striktně podle té definice, tak židem byl ten, kdo měl dědečka babičku tečka. A jako takový mohl být perzekuován. Tohle právo návratu má určitě obrovský vliv na gijur, protože od určitý doby se velmi intenzivně diskutuje, zda lidé, kteří přicházejí nejenom do Izraele, ta analogie je i v těch židovských komunitách, když mají právo návratu, tak jestli je ještě zapotřebí gijur. Rabíni tvrdí že ano, pokud je to v otcovské linii, stát Izrael tvrdí, že pro to, aby získal takový člověk občanství, to zapotřebí není. Ale když by se konkrétně takový člověk chtěl oženit, nebo chtěl být pohřben, tak samozřejmě někdy to bývá docela problematické.

J: Takže myslíte, že díky tomu je proces gijuru dostal do podoby, která je dnešní, kdy konvertita musí projít procesem a vlastně stane před bejt dinem?

pan Kraus: Určitě ano, protože ale to si myslím, že to bylo už v minulosti. Tam nejde o naboření, nějakých zásad nebo něčeho, že by že by se něco zpřísnilo nebo naopak zjednodušilo, tam jde o tu aplikaci. Jak je vlastně toto, jakým způsobem se vykládá, jaká je praxe. Je úplně jiná praxe u ortodoxních bejt dinů, než u konzervativních, nebo reformních. Víme, že u ortodoxních bejt dinů je minimálně tříletá lhůta, ty lidi skládají, dneska bychom téměř řekli státní zkoušky, ale u liberálních, reformních, konzervativních těchto rabínských soudů, to tolik přísné není. A zase se tam na toho člověka dívají určitým komplexním pohledem, to znamená, proč ten člověk to dělá, z jakého důvodu, z jakého titulu a tak dále...Jo, takže zase je to případ od případu, ale ta zásada, to že vlastně, ten člověk projde určitým procesem, je pořád stejná. To je stejný, jako to bylo před válkou, jako to bylo i v minulých stoletích. To je furt stejný.

J: Dobře děkuji

Rozhovor s vrchním zemským rabínem panem Davidem Peterem

J: Dobrý den pane Petere, já Vám děkuji, že jste souhlasil s naším rozhovorem.

vrchní rabín pan Peter: To musí být? Ahaa.

J: Do mé bakalářské práce na téma gijur

vrchní rabín pan Peter: Jo

J: Připravila jsem si na Vás pár otázek mohu se Vás prosím zeptat, jak dlouho působíte, jako vrchní rabín v židovské obci?

vrchní rabín pan Peter: 4,5 let

J: Děkuji. Jak dlouho působí židovská komunita v Praze?

vrchní rabín pan Peter: Já myslím, že židovská obec v Praze přibližně kolem tisíc let.

J: Kolik máte aktuálně členů?

vrchní rabín pan Peter: Přibližně tak 1 500 plus mínus.

J: Věděl byste kolik z nich konvertovalo?

vrchní rabín pan Peter: Velice málo a nejsou součástí židovské obce Prahy, nebo nežijí na území České republiky.

J: Aha

vrchní rabín pan Peter: Je to minimální číslo

J: Dobře děkuji. Věděl byste prosím kolik je aktuálně židovských komunit v Praze?

vrchní rabín pan Peter: Hmm, to Vám neřeknu, protože já jsem oficiálně židovská obec. Můžu odhadovat, existuje něco jako Bejt Praha, existuje něco, jako Bejt Simcha, existuje Masorti existuje Chabad, ale všechno to jsou určitě společenství a je otázka na jaké jsou úrovni jsou definováni splňují pravidla státu České republiky ohledně náboženských církví, nebo nějakých náboženských společenství.

J: To znamená, že tyto komunity v podstatě nespádají pod židovskou obec?

vrchní rabín pan Peter: Ne

J: A Vy o nich nemáte ani žádný podrobnější přehled?

vrchní rabín pan Peter: Noo, přehled, víme, že existují, oni mají svůj program, maximálně používají prostory Pražské židovské obce s naším souhlasem, kromě Chabadu. Bejt Praha používá Španělskou synagogu, Bejt Simcha mají své vlastní prostory, těm půjčujeme některé předměty. Chabad je samostatný. Bnej Jisrael si půjčují synagogu.

J: A dalo by se pane Petere z nějakých zdrojů zjistit celkový souhrn a po třeba jmenovitě tyto komunity?

vrchní rabín pan Peter: Asi na federaci. Na Federaci židovských obcí to je oficiální hlavní organizací. Jo můžete tam.

J: Dobře, děkuji Vám. Kolik konverzí se uskutečnilo o po dobu, co zde působíte?

vrchní rabín Peter: Nijak vrchně já vím jenom o jeden. Doopravdy jenom jeden. To je doslovná odpověď na Vaši otázku.

J: Mohu se zeptat z jakého důvodu je toto číslo tak nízké?

vrchní rabín pan Peter: Zájem, je nízký zájem.

J: Je nízký zájem.

vrchní rabín pan Peter: Nebo se jedná u jiných organizací.

J: Dobře, děkuji Vám. Co pro Vás konvertité znamenají? Jak na ně nahlížíte?

vrchní rabín pan Peter: To chce lépe specifikovat vaši otázku? Ono nahlížet je jedna věc a co pro vás znamenají.

J: Dobře, tak jak nahlížíte na konvertity?

vrchní rabín pan Peter: No podívejte se, to je těžko říct, nahlížíte na ně. Co znamená přesně nahlížet?

J: Co si o procesu myslíte?

vrchní rabín Peter: Proces, podívejte se židovství všeobecně, židovství umožňuje lidem, kteří se nenarodili jako Židé, aby se stali součástí židovského národa. V rámci židovské víry. Ano? Židovství je národní národnostní etnické náboženství. Jsou lidi, co se narodili součástí tohoto národa a náboženství a jsou ti co ne. A židovství na rozdíl od jiných směrů, které vlastně třeba neumožní vůbec jakoukoli konverzi jako to jsou třeba Druzové. Nemůžete se stát, nemůžete se stát Druzem. Židovství umožňuje jakožto člověk, který zná židovský zákon a představuje ho a plní ho a uskutečňuje ho, tak prostě je možnost umožnit některým lidem, pokud splní nějaký pod splní podmínky k tomu, aby byl prostě přijatý, tak je to pozitivní. Teďka jsou tací, co to velice vítají, takové lidi..... mezi námi a pak jsou, kteří jaksi jsou k tomu skeptický. Nebo naopak nepřijímají, takové lidi.

J: Dobře, děkuji Vám.

vrchní rabín pan Peter: To bylo všeobecné.

J: Ano, určitě, děkuji.

vrchní rabín pan Peter: Všeobecné

J: A mohu se tedy jenom zeptat, kolik aktuálně máte konvertitů v procesu v rámci židovské obce?

vrchní rabín pan Peter: Podívejte se, protože v dané situaci nemáme přestupový soud my vlastně nemáme nikoho doopravdy. Ano. Byli někteří, někteří to nedokončili, když teda ještě ten přestupový soud byl a tady nabylo takovým zvykem to uzavírat ty složky, tak konečně jako jsou kteří to začali, nedokončili a možná ani nedokončí, protože hmm rozprchli se.

J: To znamená, že momentálně není nikdo, kdo by měl zájem?

vrchní rabín Peter: Zájem má vždycky, samozřejmě to je velice málo lidí. Jo dva, pět, otázka, co to je zájem. zájem znamená, že jsem si přečetl tu knížku před rokem a teď mi to nadchlo, ale za půl roku už mi to přestane bavit? Je tady otázka co, co to znamená, že o něco mají zájem. Zájem znamená, že člověk změní svůj pohled na život, svůj život. To je základní pravidlo, jestli člověk je Čech, mluví česky, chová se česky, myslí česky, tak jo, tak dobrý den, to je hezký, že jste přišel, ale proč? Hm, jo proč chcete být součástí, proč to chcete podstoupit? Jo a polovička neví dneska co to vlastně obnáší, ten tradiční, tradiční přestup. Podívejte se například takový ortodoxní.

J: Dobře děkuji, když bych se Vás zeptala, jak byste popsal proces gijur?

vrchní rabín Peter: Haha to je spíš technokratická otázka. Buď v literatuře jste mohla vidět, že člověk přijde, řekne chci se stát součástí židovského národa a rabínský soud se zeptá proč náhle chceš být členem židovského národa, vždyť přeci my jsme ponižováni a znevažováni okolím. To není jen tak. On řekne já vím, ale přesto chci být součástí židovského národa. Počkej, to tě zavazuje dělat plno věcí, které jsi nemusel doteďka dělat... jako jsou některé boží příkazy za níz je odplata boha negativní. Ten človíček řekne, já vím přesto to přijímám na sebe a chci přijmout na sebe boží jho, které mě zavazuje konat něco. Vidíme na něm, že opravdu ten člověk je přesvědčen a myslí to vážně, párkrát se snažíme ho nějak odradit, trochu, né moc. Nenechá si to rozmluvit a je přijat, podle talmudu.

V praxi je to mnohem složitější, protože za a) přestupy v židovství na židovství je možné, tak 200 let, neboť židovský národ se nacházel jakožto menšinová etnikum v rámci většinové společnosti, která měla jiný náboženský pohled. Křesťanství, Islám, který obě dvě náboženství zakazují lidem přestupovat na menšinovou víru. Většinou to je většinová společnost automaticky byl křesťan, anebo muslim a teď najednou ten člověk nějak pochopil něco, cítil, chtěl, no tak na to je trest smrti, že jo. To je jednoduchý, velice jednoduchý trest smrti. S uvolněním, najednou se otevřely brány, že nedocházelo k perzekucím lidí z většinové společnosti, pokud chtěli přestoupit, přistoupit na židovskou víru. Najednou se otevírá technicko-praktická záležitost ohledně jak se provádí přestup. Za další, v rámci židovského práva člověk, který přestupuje musí ve stavu, kdy on přestupuje, protože on chce být součástí židovského národa, ne že má nějaký jiný interes, jako zbavit se dluhů, změnit si identitu, líbí se mu židovská holka, nebo líbí se jí židovský muž, tak mu tu radost udělám, když řekne, že tohle, smutný oči. Ano? To jsou věci, který jsou denním chlebíčkem, jak se říká do dnešních dnů od devatenáctého století. Najednou prostě dochází k situaci, kdy nebo došlo k situaci, že vlastně bylo dost často naoko přestupů. No vedlo křesťanství, že teď můžeme Cate, jak se jmenovala ta princezna, jak si vzala Viliema prince, nebo ten druhý, já už si nepamatuji ona to pak, ta herečka tak protože ona potřebovala k nějaké církvi, tak musela přestoupit na anglikánskou víru církev no tak o co

jde, tak přišla za biskupem, dobrý, aby ta svatba byla... Na kolik je to opravdický přestup na tuto víru, oficiálně, aby si mohla oficiálně vzít prince... skoro nulový. Něco podobného je u nás. Situace, že plno lidí přestupuje a je to na oko. Co s tím? A najednou dochází k technické věci toho, že dochází k prověřování těch lidí. Většinou nepřijemné. Kdy ti lidé se musí něco naučit. Proces učení a zavádění do svého života praktiku je pokus odradit. Neboť hlavní pravidlo je není smyslem stvořeného světa, aby všichni byli židé. To není tím smyslem. Každý člověk má roli na tomto světě, která mu byla dána, kterou si vybral. Může se stát, že dotyčný člověk má v sobě židovskou duši a nějakým tímto zvláštním procesem se z nežidovského těla prostě došlo k tomu, že jeho židovská duše se probudila a chce přestoupit. To je trochu mystiky, ale ta tam hraje trochu roli. Na kolik můžeme zjistit, že to je ta židovská duše, těžko říct. říká já chci být žid. My jsme lidé, my nejsme proroci. Plus realita je, že dost často i když někdy až osmdesát procent všech lidí co přestupují v tradičním světě vlastně to je hraní hra je to hra. To je velký problém té konverze. Tak jsou obce které řeknou, zrušíme jakýkoliv konverzi nechceme mít s tím nic společného to je hrůza děj, neboť než židovský člověk který přestupuje a neplní přesto že slíbil že bude plnit vlastně uvrhuje celou společnost do vlastně do prohřešku. Tak co má dělat s tím že a přijali ho mezi sebe. Jedna strana řekne, druhá zase řekne to není důležitý. Hlavně, že dotyčný člověk řekne bůh je bohem to je druhý extrém. To už je jedno, jestli bude hřešit, hlavní je že řekne bůh je bohem. Hlavní je, že nevěří v ty jiný víry, které jsou. To je ta druhá strana. A uprostřed jsou hihi ti řeknou co teď? Jako na jedné straně... Nebudeme zavírat dveře, na druhé straně nemůžeme úplně. Tak co udělám? Tak teďka ten proces, takže co? Uděláme studijní proces. Rozdělíme témata co se týká židovství. Ty hlavní body to je šabat to je šabat. Nejzákladnější věc pro židovský život? Taková móda, že jo, jídlo stravovací dietní systém stravování teď je to velká móda. Maso, mlíko a všechny ty věci proč né. To má Budha v Indii. Proč ne, tak to je dneska vnímané, jako normální. Pak máme židovské vzdělání, židovská filozofie, židovské právo tedy konkrétně jako co má se dělat, nemá se dělat. Jaké jsou svátky a tak, modlitba co je to modlitba prostě s tím zahrnout toho člověka uvést ho do komplexního stálého pohledu, samozřejmě není to všechno do hloubky to nejde. No a uvidíme. Třeba, třeba se odradí. Třeba uteče anebo né. Třeba to přežije. Chce být tím židem, opravdu to tak udělá. Jo a záleží co komunita, co rabínský soud, jaký má on nastolený pravidla. Nakolik on směřuje buď k jednomu extrému nebo k tomu druhému extrému. Víc vám neřeknu.

J: Máte Vy teď v současné době někoho, kdo dochází na výuky s vidinou konverze?

vrchní rabín Peter: Jsou tací, ano jsou tací máme ten kurz, tak děláme, doporučíme třeba literaturu přejí-li se při předpřipravít ano v češtině vyšly ty knihy tématické, halachické hodně povrch, ale pro takového člověka, který přichází od ničeho, tak to asi aspoň v tom rodném jazyce to je prostě informace. To je těžké to brát z angličtiny z ruštiny, nebo z němčiny. Pak budete muset do Izraele a tam to nějak přežít, zkusit to, no.

J: To znamená, že pro člověka, který opravdu chce to není nereálné skrz židovskou obec. Je možnost docházet na výuku, je možnost se připravit a když už člověk je připraven, tak může jet na bejt din do Izraele.

vrchní rabín Peter: To ne, přestupová turistika, to je velice negativní v poslední době. Přestupová turistika, jako je turistika za smrtí, tak je i přestup přestupová turistika. Dobrý den, tak já jsem se to jako naučil, přijedu se, tak sem tady. Tady máte správný poplatek, tady máme doporučení. No privátní ten velký téma privátní přestupy v Izraeli. Kde někteří rabíni se jaksi specializovali na tuto turistiku jsou, samozřejmě tyto přestupy nejsou tolik

brány jako poctivé, nebo seriózní. Izraele samozřejmě stát má těžká pravidla, protože lidé přestupovali za s úmyslem pracovního umístění. Vidina lepšího výdělků, lepší práce, lepší plat. Teď je už asi 15 let nový zákon, že to vlastně nedefinuje práva na občanství, nemají oficiálně mít možnost přestupu na území státu Izraele. Přestup teda jsou politické záležitosti. Takže v praxi to dneska je takové, tedy člověk nemá právo stát se občanem státu Izrael. Tak hold tam bude muset probojovat ať mu umožní to právo, ať je zapsaný, jo tam to už je systém politiky, když člověk vyhraje, má to štěstí tak rok a půl dva to zabere ten Izrael bude se připravovat tady, pak pude tam a tam bude bojovat my se pokusíme kontakt něco a je to těžký. To není žádný med a je to těžké, samozřejmě ne všichni uznávají rabínský soud státu Izrael. Velké množství soudu a ty co projdou a je větší než pětáosmdesát procento podle statistiky, že ti lidé to nemyslí vážně. Jak se to pozná? Oni se to dozví. Tak potom teď to proč to teda bylo? Že jsou v klubu vyvolených? Já nevím.

J: A Pražská židovská obec uznává rozhodnutí židovského soudu?

P: Jo, zatím jo chachacha. Jo. Pokud, ale ortodoxní nepřijímají většinou, záleží sice samozřejmě záleží na situacích, ale standartně většinou oni to neuznávají. Buď možná je to, když je to v Evropě, tak ty třeba ty z obce, jako v Anglii se rozhodly, že neuznávají žádný přestupy. Oni řeknou, jestli člověk přijde, není židem od narození musí přestoupit znovu u nás v Anglii. To je pravidlo už nějak přes sto let. Možná víc než sto let. To je jejich pravidlo konečná. Chcete žít v Anglii? Nenarodil jste se tu, no tak musíte přestoupit tady u nás. Přestoupil jste tam ve Švýcarsku, to je hezký, to si dejte do alba. Teď znovu, uvidíme. Jo to je třeba Anglie. Ve Švýcarsku některý obce třeba řekly, že už nepřijímají žádné lidi, co konvertovali.

J: Jak se k tomu staví Česká republika? Když vezmeme konverze, které prošly skrz německý, nebo polský bejt din?

vrchní rabín Peter: Tak v Polsku není, v Polsku je reformní a to je problém federace. To, co se stalo v Polsku to reformní k té samotné reformní organizace se to neuznává tyto reformní přestupy. Takže ti lidé, co přestoupili u tohoto jakoby, jakoby rabínského soudu, protože rabínský soud není reformní a konzervativní otázka na kolik jsou součástí židovského právního systému na co to je to je otázka na úplně jiné. Došlo v situaci k tomu, že v Polsku bylo reformní přestup představitel nebo představitelka je na seznamu, že není uznávaná v rámci reformních konverzí. No tak ti lidi potom tak ti co přestoupili, hm tak šli někam do té obce tady v Čechách, oni je přijali. Samozřejmě federace, která má mít nějaký pravidla, která neví, co s tím. Jo. Co se týká v Německu, přestupy tam ve své podstatě není. Tam není známo že by byl. Takhle. Maj tam jenom jednoho soudce. Možná dělaj, ale ale to já nevím. Jo. Francie má svoje ta si dělá. Zase já, jako představitel židovské obce automaticky standartně přijímám sobě rovným obcím. Takže to není nějaký dva pánové tři pánové se sešli si jako rabínský soud mezi námi a uděláme to jo? Říkám no tak v těch situacích kdo jsou ti lidi. To není součástí. Já jsem organizace, musí ke své organizaci, která je dohledatelná a vědět co je a jak to je. Souhlasí, nesouhlasí, to už je jiná věc. Samozřejmě příjmem i ortodoxní, ortodoxní samozřejmě no, tak v ortodoxních jsou ty otázky no.

J: Dobře, já Vám moc děkuji.

vrchní rabín pan Peter: Joo, tak

Rozhovor s rabínem panem Davidem Bohbotem

J: Davide, poprosím Vás o vaše jméno, jak se jmenuje Vaše organizace a jak dlouho v ní působíte?

rabín Bohbot: Já jsem David Bohbot naše organizace, komunita je Bnej Israel, ale jsem také součástí židovské obce. Bnej Israel máme 6-7 let. Celkem, ale v židovské obci jsem 23 let. V den, co jsem přišel sem do České republiky, v té době byl ještě vrchní zemský rabín Karol Sidon od té doby jsem v židovské komunitě.

J: V Bnej Israel jste od začátku?

rabín Bohbot: Bnej Israel je skupina lidí, kteří se dali dohromady a sháněli rabína. Dá se říci alternativu a jiného rabína, který by jim vyhovoval. A to jsem já.

J: Dobře, děkuji. Jak dlouho v této organizaci zastáváte rabína?

rabín Bohbot: Ano, 6let.

J: A kolik máte aktuálně členů?

rabín Bohbot: Okolo 150 až 180 ale ne všichni jsou aktivní.

J: Děkuji

rabín Bohbot: Asi 50 členů jsou aktivní a ostatní mnoho z nich Izraelci, jsou tam a ptají se občas na něco, když je problém a potřebují připravit syna nebo dceru na bar micva anebo chtějí se zeptat na nějakou otázku co se týká svátků, kašrut atd.

J: To znamená že ne všichni členové jsou Pražští občané.

rabín Bohbot: Ne, všichni jsou z Prahy. Většina v Praze někteří na Moravě.

J: Dobře já děkuji. Dalo by se říct kolik z členů konvertovalo?

rabín Bohbot: No takhle jestli počítám i rodiny okolo 50. To znamená sto padesát až 180 členů a z toho 50 konvertovalo. To počítáme i děti. např. posíláme, jedna paní udělala konverzi a její manžel Izraelec a oni mají tři děti.
Atd.

J: To znamená, pokud konvertuje matka, tak se to automaticky převádí konverze na dítě.

rabín Bohbot: Ono, když je to do 12 holky a kluci 13 let tak je to automaticky.

J: Jak byste popsal judaistický směr, kterým se Bnej Israel vydává?

rabín Bohbot: Nemá jiný směr, je to jenom skupina lidí, kteří se mají rádi a drží spolu. Je to, taková rodina a mimochodem nejsou to jen židé, ale i křesťané a reformní židi, konzervativní a zbytek ortodoxní.

Máme to takové velice zajímavé.

J: To ano. Jakým způsobem jste v kooperaci s křesťany?

rabín Bohbot: V mnoha věcech. Každé vánoce máme akce spolu s Ester, je tam paní Marta Srbová přijde kněz nebo někdo, potkáme se v arcibiskupském paláci a děláme společné akce s tancem hudbou.

Marta Srbová má proslov.

J: Hm, dobře děkuji. A v čem se tedy kromě toho, že spolupracujete s křesťanskými organizacemi v čem se lišíte od ostatních židovských komunit v Praze?

rabín Bohbot: Myslím, že jsme jedin, že většina komunit se drží jenom na úrovni vyhraněného směru, my jsme reformní, my jsme ortodoxní.

Např. zapomněl jsem říct taky Armény máme dobrou skupinu, který se s námi setkávají a děláme společné akce.

Takže by se dalo říct, že Bnej Israel je dost liberální a dost otevřený.

J: Kolik lidí je u vás aktuálně v procesu gijur?

rabín Bohbot: Asi okolo 10 lidí.

J: Hm děkuji asi deset lidí. Docela by stálo za zmínku, že se aktuálně vrátili z Izraele kde jste měli 7 lidí na proces a z toho 6 úspěšně složilo gijur.

rabín Bohbot: Ano sedmý doufáme to dodělá za 6 měsíců.

J: Kolik konvertitů uskutečnilo konverzi během vašeho působení v Bnej Israel?

rabín Bohbot: 22, jak jsem říkal

J: Je to včetně těchto sedmi?

rabín Bohbot: Ano ano.

J: Mohl byste mi prosím v kostce popsat, jak u vás proces probíhá?

rabín Bohbot: Ok, takhle začínáme hovory 90 % lidí navíc, co přijdou mají židovského otce nebo dědu. Málokdy přijdou lidé, kteří nemají židovské předky v rodině.

A dostali se k judaismu kvůli dědovi pradědovi nebo otci.

Člověk ukáže, že to myslí vážně a pak pošlu krátký report do Izraele podporujícímu rabínovi, který se mnou spolupracuje.

Pak nastane proces.

J: A ten probíhá jak?

rabín Bohbot: Máme 7 bodů co řešíme. Jeden jsou modlitby, člověk musí znát a umět se modlit.

Některé jsou fajn, mohou být v českém jazyce, ruském jazyce ale určité věci musí být v hebrejštině. Pak svátky a šabat, kdokoliv chce udělat proces je ortodoxní. Bez výjimky se musí umět modlit, musí držet šabat, svátky. Další je Kašrut.

Zjistíme, že člověk jí to, co by měl jíst a vysvětlím a pomáhám co je zapotřebí a pomáhám košerovat. Dům, kuchyň, trouba, mikrovlnná trouba atd...

Pak máme čtvrtý bod historie, to znamená většina zajímavých lidí i rabanim, i lidi kteří pomáhali vytvořit Izrael. Dalším bodem bych řekl Tóra. Člověk, který chce udělat gijur musí znát příběhy z Tóry. Další bod je cionismus.

Naše skupina i naši rabanim v Izraeli, jsme všichni cionim. Co to znamená cionim? Že máme rádi Cion, Izrael a Jeruzalém.

Máme rádi ten vztah, aby když člověk dělá gijur, aby věděl nejen, kde žije, ale i kde má srdce. Sedmý poslední bod je praktika. Nejen vědět, umět, znát ale i žít.

Žít podle zákonů, být produktivní vůči komunitě a vůči lidí na ulici a žít, jako jehudi.

J: Děkuji. Jak dlouho ten proces trvá zhruba?

rabín Bohbot: Když někdo přijde, někdo kdo studovat 8 a 9 let, tak třeba rok a půl.

Když někdo přijde a je fakt vidět, že žije na 100 %. Takového člověk jsem měl teď naposledy. Neměl tolik historie, ale zvládl taky do roka a půl dokončit proces.

Pak jsou lidé, co potřebují více času. Nebo nejsou připraveni, tak to odložím až ten čas přijde.

J: Nejkratší doba procesu, co jste měli je rok a půl a nejdelší?

rabín Bohbot: ano

rabín Bohbot: 9 let víc než, víc než lidé, co jsem znal.

Studovali a učili se a trvalo jim to 9let.

J: Jakým způsobem řešíte bejt din?

rabín Bohbot: My máme bejt din a dajanim (soudce) v Izraeli on má midraša, to znamená škola. Má tam dajanim a všichni jsou uznány, dostali certifikát, že jsou soudci.

A oni si vybere většinou má tam jeden dva, které má k dispozici pořád a někdy se mění.

On je av bejt din. (av bejt din je nejrespektovanější člen soudního dvora)

J: To znamená pokud máte více připravených konvertitů, tak jedete do Izraelle ?

rabín Bohbot: Byla jedna skupina a bylo jich i více. Je to dlouhý proces.

Každý člověk trvá hodinu.

Z čeho ho zkoušejí? Jak ta zkouška a soud vypadá?

rabín Bohbot: Nejdříve musí soud věřit mě, že lidé jsou připraveni, že jsou znalí a že se chovají a žijí, jako jehudim. Naštěstí to dělám dobře. Nestalo se, že by někdo přišel a nevěděl nic, že by ho odložili kvůli něčemu.

Když oni mají doporučení ode mne. Ten rabín který přišel a alespoň viděl dvakrát někdy třikrát kandidáta a přijde a řekne doporučuji nebo nedoporučuji.

Přišel udělal zkoušku a vyzkoušel ty lidi a ptal se i mě jaký je můj názor, jak žijí, zda chodí do synagogy atd.

Jestli mám pocit, že jsou stabilní, že to není něco na rok, dva, ale na pořád.

Řekne to bejt din a oni dělají zkoušku. Ověří svými metodami, zda je to tak. Stačí dva a jestli všichni tři říkají ano, tak je to fajn.

J: Hm dobře děkuji. Co pro Vás vlastně konvertité znamenají a jaký k nim máte vztah?

rabín Bohbot: Pro mě to je obrovský úspěch, když člověk to dělá, tak to je jako rodina. Vědět, že jsem součástí toho. Mnoho z nich žili, jako jehudim a věděli, že jsou jehudim a potřebovali se vrátit domů a já mám rád, že pomáhám a byl jsem nucen abych to udělal. Nikdo jiný to nechtěl dělat. Nejdřív to začalo, protože měl jsem skupinu lidí, kterým jsem chtěl s konverzí pomáhat, ale pak v Praze přestali dělat gijury, tak jsem se dostal do pozice, že za mnou začali chodit lidé, které já neznám a potřebovali pomoc a já neumím říct ne. Když člověk potřebuje pomoci, je jedno kdo to je tak já neumím říct ne. Já prostě pomáhám. Samozřejmě takový lidé jsou mi blíže srdci, rozumím proč chtějí konvertovat, tak kvůli tomu jsem pokračoval a dělám to do dnes.

J: A jak podle Vás nahlíží lidé ve vaší komunitě a popřípadě lidé v obci na konvertity jako takové?

rabín Bohbot: Někdo říká, ach mi jsme delší dobu židé a to je málo kdy. Zvláště tady v židovské obci. Záleží na štěstí někdo je arogantní. Mnohé v židovské obci konvertovali tak tomu rozumí. Narodil se k tomu a musel najít cestu. Někomu to trvá déle někomu kratší dobu. Mi říkáme, když někdo konvertoval jeho duše byla přítomna při předání Tory. Takže nikdy se necítil úplně v pořádku tam kde byl. Teď je konečně spokojený nebo spokojená.

J: Děkuji za mě, co jsem měla připraveno je to vše. A myslíte si, že je ještě něco důležitého, co byste chtěl říci?

rabín Bohbot: Ano. Myslím že to nejhezčí v judaismu - nenutíme lidi, nevnučujeme lidem, aby konvertovali. Jen když to někdo cítí tak potom mu pomůžeme. Potřebuje jen razítko a líbí se mi, že to trvá dlouho a není to kompromis a je to hezký. Musím říct, že mě dvakrát lidi přišli a mysleli, že to může být krátké a že mě mohou podporovat, aby to bylo krátké. Jednomu jsem vysvětlil, že to musí být delší, jak to má být. Druhého jsem poslal pryč nelíbilo se mi, že někdo myslí nějak jak najít způsob, aby to zkrátil. Něco, co nemá být také rychlé. Kdokoliv přijde tak to vidím takhle. Co mnoha škole máme nejmenší škole a každý kdo maturuje v této škole a pokračuje další život je poučený. Udělal si, co si měl pro tu školu. I věci kterým si nerozuměl. Je to jako vybrat modrou košili. Některé věci jsou symbolické, akceptujeme. Kdokoliv přišel z naší školy držel úroveň věděla studoval a zasloužil si odmaturovat.

J: Dobře já děkuji

Rozhovor s panem Ivanem Kohoutem

J: Tak dobrý den, já Vám děkuji se souhlasem k nahrávání a uvedení rozhovoru. Poprosila bych Vás o Vaše jméno a jméno organizace ve které působíte?

pan Kohout: Mé jméno je Ivan Kohout a působím v organizaci mimo jiné v organizaci Bejt Simcha.

J: Jakou roli prosím zastáváte?

pan Kohout: V organizaci Bejt Simcha jsem prvním místopředsedou a taky kantorem.

J: Jak dlouho působí Bejt Simcha v Praze?

pan Kohout: V Praze pokud vím neoficiálně zhruba od doby sametové revoluce, oficiálně tuším snad od roku 94.

J: Mohla bych se zeptat prosím, jaký je zhruba počet aktuálně členů?

pan Kohout: Tak Přibližně, přibližně je to asi 60- 65 lidí, jestli se nepletu, a pak máme ještě klub přátel, to ale nejsou členové, je to spíše skupina podporovatelů naší organizace, těch je zhruba ještě asi 30.

J: A ta skupina podporovatelů to mohou být i nežidé?

pan Kohout: Mohou to být i nežidé ano ano, my máme klub přátel Bejt Simcha a členem toho klubu přátel se mohou stát i nežidé, ale pochopitelně tím se nestávají členy naší organizace, a nemají, nemají žádné volební a hlasovací právo atd. Ale pakliže chtějí jaksí vyjádřit podporu naší organizaci a občas se s námi třeba i setkávat, tak mohou vstoupit do tohoto klubu přátel a naši organizaci takto podpořit.

J: Pokud by měli zájem mohou se třeba zúčastnit i šabatu?

pan Kohout: Na našich bohoslužbách jsou vítáni všichni ti, kteří přicházejí s dobrými úmysly, což samozřejmě platí i o této skupině lidí.

J: HMM dobře děkuji Vám. Jak byste popsal judaistický směr, kterým se Bejt Simcha vydává?

pan Kohout: Já bych asi nemluvil o judaistickém směru spíše o směru, směru židovství. Federace židovských obcí v české republice uznává tři směry je to směr ortodoxní, konzervativní a reformní v závorce liberální a my se hlásíme k tomu termínu reformní v závorce liberální, takže my jsme reformní židovskou komunitou, která navazuje především na závěry takzvané columbské platformy, což byl určitý kongres rabínů, který dospěl k závěru, že reformní judaismus by se vlastně měl vrátit k některým tradičním konceptům, které dříve opustil.

J: Mohu se zeptat, které to hlavně jsou?

pan Kohout: Tak úplně nejjednodušší bude podívat se do té columbské platformy, ona byla publikovaná v časopise Maskil. Tam se mluví třeba o péči o liturgii, o hebrejštinu o židovské umění, hovoří se tam o vztahu k Erec Jisra'el a o dalších důležitých konceptech.

J: Dobře děkuji. Mohu se zeptat, dokončil někdo ve vaší komunitě úspěšně proces gijur?

pan Kohout: Ano, ano dokončil.

J: A byl byste tak hodný a popsal byste mi prosím, jak proces gijuru ve Vaší komunitě vypadá?

pan Kohout: Jak proces gijuru v naší komunitě vypadá. Proces gijur musí trvat minimálně rok. Zpravidla trvá déle zpravidla trvá déle, než rok a uchazeč, který do toho procesu konverze vstupuje, musí splnit široký okruh podmínek, mezi tyto podmínky patří integrace do komunity, účast na oslavě svátku a na oslavě šabatu, uvádění příkazů Tóry do života tohoto uchazeče, podmínkou je pochopitelně taky studium hebrejštiny, znalost hebrejštiny a schopnost číst ze siduru. Podmínkou je obřízka u mužů a taky závazek rozvíjení partnerského židovského života.

J: Bejt Simcha zprostředkovává, nebo dělá gijury ortodoxní nebo liberální?

pan Kohout: My spolupracujeme s reformním bejt dinem s reformním bejt dinem.

J: HMM reformním. A ty bejt diny máte zajištěné jakým způsobem?

pan Kohout: My spolupracujeme s European Beit Din, který sídlí v Londýně, několikrát do roka ti členové toho European Beit Din zasedají také i v jiných městech Evropy, bývá to také Bratislava a tam většinou posíláme naše uchazeče, ale ten Londýn je taky alternativou, je to prostě ten londýnský bejt din, jehož členové občas zasedají i na jiných místech, aby zkrátka těm uchazečům ukrátili trošičku tu cestu, aby jim aby jim to cestování usnadnili.

J: A tento gijur, který schválí vlastně tenhle-ten bejt din, tak tady je potom umožněno Alija?

pan Kohout: Na to se nedá takto obecně odpovědět, ty izraelské autority vždycky každou, každý z těch případů posuzují individuálně, ale zkušenost je taková, že ano, že na základě tohoto gijuru někteří, některé osoby tu Alija skutečně provedly, ale obecně se takto hovořit jaksi, jaksi nedá, protože každý ten případ je posuzován individuálně a to se týká gijuru všech židovských směrů. Ale mohu odpovědět v tom smyslu že ano, že tento gijur je uznáván, co se týče možnosti vycestovat, jaksi vystěhovat se do Izraele a získat izraelské občanství. Ale znova bych zdůraznil, každý z těch případů je posuzován individuálně a spíš než na nás, je to otázka na ty izraelské autority, kterým je to svěřeno do dikce.

J: HMMM děkuju, a já se zeptám trošičku na Váš osobní postoj, vy vlastně fungujete také ve Vaší komunitě, jako někdo kdo pomáhá konvertitům, jaký k nim máte vztah, co pro vás vlastně jakoby znamenají?

pan Kohout: Já k nim mám vztah velice přátelský. Jsou to prostě osoby, které se rozhodly nějakým způsobem změnit svůj život, čerpat z židovské tradice a moudrost židovské tradice do svého života vnést a já dělám maximum, abych jim mohl být v tomto nápomocen a samozřejmě je pro mě.. povzbudivé sledovat, když se právě přesně tohle to děje, když vidím že ta moudrost židovské tradice životy těchto lidí pozitivně ovlivnila a dala dala jim kvalitní obsah.

J: Děkuji. Dále se Vás prosím zeptám, jak podle Vás nahlíží lidé ve Vaší komunitě na konvertity?

pan Kohout: Tak ten fenomén konverze naší obci je známý. Podle halachy je židem, ten kdo se buď narodil židovské mamince a nebo konvertoval. My na takové osoby nahlížíme, jako na židy.

J: Dobře já Vám děkuji. Toto jsou vlastně otázky, které jsem na Vás měla připravené zeptám se napadá Vás ještě nějaká zajímavá informace, kterou byste k tomu chtěl dodat a já se na ni nezeptala?

pan Kohout: Těch zajímavých informací by asi byla celá řada, ale to bychom museli mluvit o těch konkrétních lidských osudech a já jsem v těchto oblastech vázán přísnou mlčenlivostí, takže takové informace poskytovat nemohu a musím se spíše omezit na obecná konstatování, která v našem rozhovoru už zazněla.

J: Dobře rozumím velice děkuji.